

περιοδικό

ΤΟ ΔΟΝΤΙ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' • ΤΕΥΧΟΣ 35 • ΤΙΜΗ 4 ΕΥΡΩ

Τέχνη στο Ισραήλ

Ένα Μουσείο φιλοδοξεί να κάνει πράξη τη συνύπαρξη

Eric Burdon: «Οι Άνιμαλς ήταν για μένα το τέλος της ελευθερίας»

Προδημοσίευση από το νέο μυθιστόρημα της Αθηνάς Κακούρη

Αφιέρωμα στον Τουλούζ Λωτρέκ

ΔΗΠΕΘΕ ΠΑΤΡΑΣ

Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Πάτρας

Θεατρική Περίοδος 2004 - 2005
καλλιτεχνικό διευθυντής: Γεώργιος Μουρούζης

ΜΟΛΙΕΡΟΥ

Δον Ζουάν

Μετάφραση: Παναγιώτα Πανταζή

Σκηνοθεσία: Θέμης Μουμουλίδης

Μουσικοί: Θόδωρος Αρπατζής

Κίνηση: Σοφία Μικρούτσικου

Φωτισμοί: Νίκος Σωτηρόπουλος

Παίζουν:

Αιμίλιος Χειλάκης

Γεράσιμος Γεννατάς

Γωγώ Μηρέμπου

Κώστας Μπερικόπουλος

Δημήτρης Βογιατζής

Φώτης Σπύρος

Περικλής Βασιλόπουλος

Παναγιώτης Μπουγιούρης

Μαριάνθη Φωτάκη

Έφη Λογγίνου

Πρεμιέρα:

Ρωμαϊκό Θέατρο Πάτρας

23, 24, 25 Ιουνίου 2005

Γραφτείτε συνδρομητές στο ΔΟΝΤΙ και κερδίστε!

Για τους συνδρομητές που θα
γραφούν ως το τέλος Ιουνίου...

Δύο βιβλία για τον κινηματογράφο
δωρο από τις εκδόσεις «Αιγόκερως»!

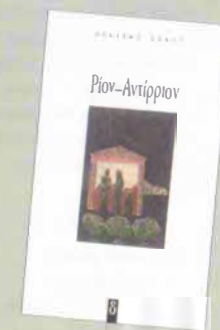

Επιπλέον για όλους τους συνδρομητές:

Δωρεάν στο χώρο σας τα βιβλία και τα αφιερώματα που
εκδίδονται από το «Δ».

Δωρεάν είσοδος στις εκδηλώσεις που διοργανώνει το πε-
ριοδικό.

Για τις ατομικές επιχειρήσεις, η εγγραφή της συνδρομής ισο-
δυναμεί με έκπτωση 15% στις διαφημιστικές κατα-
χωρήσεις στο «Δ».

Είδη συνδρομής

Απλή / Ελλάδα: 40 ευρώ

Οργανισμοί, Σχολεία, Βιβλιοθήκες: 60 ευρώ

Εταιρείες Δημοσίου - Α.Ε.: 80 ευρώ

Ευρώπη - Κύπρος - Τουρκία: 70 ευρώ

Λοιπές χώρες: 100 ευρώ

Γραφτείτε συνδρομητής με ένα τηλεφώνημα στο 2610 323060 (Δευτέρα - Παρασκευή 09.00 - 16.00) ή στείλτε mail στο info@todonti.gr κι εμείς θα επικοινωνήσουμε μαζί σας.

Κανακάρη 236Α & Γενναδίου
26222 Πάτρα
τηλ. - fax 2610 323060
www.todonti.gr
info@todonti.gr

Ιδιοκτήτης - Εκδότης
Ανδρέας Τσιλίρας

Αρχισυντάκτης
Γιάννης Μουγγολιάς

Νομικός Σύμβουλος
Βασίλης Λαδάς

Αρθρογράφοι
Διονύσης Καρατζός,
Π. Παπαθεοδώροπουλος

#35

20

Φωτ. εξωφύλλου: Από την έκθεση «Coexistence» που διοργανώνει το «Μουσείο για το Διάλογο, την Κατανόηση και τη Συνύπαρξη» της Ιερουσαλήμ

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή και απόδοση του περιεχομένου του περιοδικού με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

40

Το άλλο πρόσωπο του Ισραήλ
Ενάντια της βίας, μέσα από την Τέχνη

44

Τακτικοί συνεργάτες

Έλενα Αλεξανδράκη, Έφη Αλεξάνδρου, Δημήτρης Ανδριακόπουλος, Παναγιώτης Ανδριόπουλος, Εύη Γκοτσοπούλου, Ζέιτα Ζάχου, Γιάννης Καραμηπίτσος, Γιάννης Πικραμένος, Γενοφών Παπασευθίμου, Νεκταρία Σερέρη, Παναγιώτης Φωτίου, Μίμικα Χριστοδουλοπούλου, Πέτρος Ψωμάς

Ανταποκριτές

Μαρία Τσιλίρα (Αθήνα), Κλαίρη Γραμμένου (Θεσσαλονίκη), Άννα Ρεοβάνη (Καλαμάτα), Γιώργος Τσαντίκος (Ιωάννινα), Σπύρος Χατζής (Αίγιο), Γιάννης Μακρινάκης (Χίος), Γεωργία Αγγελόπουλου (Ζάκυνθος), Νατάσα Ραυκωτά (Ιταλία)

Γραμματεία

Εύη Γκοτσοπούλου

Ηλεκτρονική σελίδα

Κατασκευή: Westnet
Επιμέλεια: Γιάννης Δοντάς

Καλλιτεχνική Επιμέλεια

Τυπόγραφο
www.tyrogama.gr

Φιλμογράφοι

Ηλίτρε
Μ & Β. Σουβαλιώτης ΟΕ
Ναυαρίνου 3-5, Πάτρα
Τηλ. 2610 341770

Εκτύπωση

Λιθογραφικό Εργαστήριο
Δ. Παναγιωτόπουλου
Ι. Διακίδη 48, Πάτρα
Τηλ. 2610 330532

6 Editorial

12 Οδόντια αντί οδόντιος — 8
Διονύσης Καρατζός

16 Παναγιώτης Παπαθεοδώροπουλος — 14
Η δική σας γωνιά - Οι δικές σας ιστορίες!

20 Η Χίος με άλλα μίμια
...Γιατί το «Πελλινναίο» εκτός από όρος είναι και περιοδικό — 24
Ισραήλ: Η ιέχνη θα κερδίσει τη βία:

29 «Πεκλή»: Προδημοσίευση από το νέο μυθιστόρημα της Αθηνάς Κακούρη — 34
Τουρισμός και ευαισθησία στη Ναύπακτο

36 Περιοδικά που μας όρεσαν
Έντυπα «Δρομοδόγια» αλληλεγγύης και φαντασίας — 38
Στην Κιλικία δεκάδες παιδιά παίζουν και μαθαίνουν επί... σκηνής

40 «Επικρατεί πλήρης ασφυξία» — 44
Μεταολυμπιακή υστερία στην Πάτρα του 1896

50 Είς Βυρδο: Συνέντευξη με ένα θρύλο
Τέχνη εντός
Χαράντα σελίδες για το βιβλίο, τη μουσική, το θέατρο, το σινεμά — 55

92 Περιβάλλον: Ένα συνέδριο και δύο φρεσιβιά μας περιμένουν
Επιχειρηματικά νέα — 96

Ποιος μισεί τόσο τη θάλασσα;

Δεν εξηγείται αλλιώς... Στην Πάτρα οι τοπικές αρχές πρέπει να έχουν κάποιο σοβαρό πρόβλημα με τη θάλασσα. Δεν ξέρω αν φταίει η ορεινή καταγωγή κάποιων, η ανικανότητά τους να επιδίδονται στα θαλάσσια σπορ ή αν υπάρχει κάποια άλλη αιτία που χρήζει ψυχιατρικής συμβολής, όμως ένα είναι σίγουρο: Στην Πάτρα κάποιοι μισούν τη θάλασσα και κάνουν τα πάντα για να την απαξιώσουν πλήρως στα μάτια των κατοίκων της.

Εδώ και πολλά χρόνια οι Πατρινοί ζουν με την πλάτη στο υγρό στοιχείο. Η Πάτρα είναι η μονοδική πόλη που ενώ έχει ένα τεράστιο παραθαλάσσιο μέτωπο δίπλα στο κέντρο της, δεν μπορεί να προσφέρει στους κατοίκους και τους επισκέπτες της μια βόλτα κατά μήκος αυτού του μετώπου.

Η οπορόδεκτη αισθητικά είσοδος της πόλης, όπως ορίζεται από το λιμάνι της, έγινε η αιτία να γεμίσει η «παραλία» της πόλης με κάγκελο κι έτσι μόνο ένα πολύ μικρό μέρος της να είναι προσβάσιμο για τους πολίτες της.

Κι ενώ θα περίμενε κανείς ότι η κατάσταση θα καλύτερευε μετά και την ανάπλαση πριν λίγα χρόνια της Μαρίνας και τη δημιουργία ενός Πάρκου στην προέκταση της Τριών Ναυάρχων, τα δείγματα μόνο καλά δεν είναι.

Η ανάσα που περίμενε κανείς ότι θα έπαιρνε η πόλη προς την πλευρά της Ακτής Δυμαίων (στην παραθαλάσσιο έξοδο της πόλης προς τον Πύργο) έκανε φαίνεται το Δήμο να ζηλέψει κι έτσι αποφασίστηκε να μεταστεγαστεί το Δημορχείο της Πάτρας στο πρώην εργοστάσιο του Λαδόπουλου. Σε ένα χώρο δηλαδή που όλοι οι πολιτιστικοί φορείς και οι νέοι της Πάτρας περίμεναν ότι θα μετατρέπταν επίτελους σε ένα στέκι πολιτισμού, η Δημοτική Αρχή αποφάσισε να φτιάξει (με ευρωπαϊκά χρήματα φυσικά) το νέο της σπίτι και να γίνει έτσι η πρώτη πόλη διεθνώς που θα έχει το Δημορχείο της μακριά από το κέντρο, επιβεβαιώνοντας πως ούτε θέλει ούτε μπορεί να ανασπνέει μαζί με τους πολίτες της. Αναλόγως εκθρικές προς τη θάλασσα είναι κι άλλες κινήσεις:

Το δίκτυ ασφαλείας που τοποθετήθηκε στο Μώλο της Αγίου Νικολάου με αφορμή τους Ολυμπιακούς Αγώνες αλλά έμεινε πολύ περισσότερο, ο αρχιτεκτονικός διαγωνισμός που είχε προκηρυχθεί πριν κάποια χρόνια για την ανάπλαση της ίδιας περιοχής αλλά πετάχτηκε πανηγυρικά στα σκουπίδια, καθώς και οι αδιευκρίνιστες προθέσεις του Οργανισμού Λιμένος Πατρών που θέλει λείει να κατασκευάσει ογκώδες τοιμεντένιο συνεδριακό κέντρο δίπλα στη θάλασσα.

Εντάξει, μπορεί οι περισσότεροι τοπικοί άρχοντες να μην ξέρουν ξένες γλώσσες για να διδάσθουν από τα παραδείγματα άλλων —αντίστοιχων με την Πάτρα— πόλεων του εξωτερικού. Ας πόνε τουλάχιστον στο Βόλο, τη Θεσσαλονίκη, την Καβάλα, τα Χανιά, μήπως και ζηλέψουν...

Ανδρέας Γ. Τσιλίρας

ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΑΤΡΑΣ 1985 - 2005

20

χρονια πολιτισμου

βηματα διεθνους καταξίωσης της πολης

Πατρα 2006

Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης

Αγνωσιπ λέξη

Θα τολμούσατε ποτέ να ζητήσετε από ένα δάσκαλο ή καθηγητή να έρθει να απασχοληθεί λίγο με το γιο ή την κόρη σας, χωρίς αμοιβή, επειδή η δουλειά του είναι λειτουργήμα και άρα δε θα έπρεπε να ζητήσει χρήματα;

Θα οκεφτόσασταν ποτέ να καλέσετε έναν ηθοποιό για μια ιδιωτική θεατρική παράσταση χωρίς να τον ρωτήσετε πόσο σταιχίζει, μόνο και μόνο επειδή το επάγγελμά του είναι... καλλιτεχνικό;

Θα προσκολούσατε ποτέ μια παρέα μουσικών ή έναν έμπειρο μάεστρο να οργανώσει γιο σας μια συναυλία, χωρίς να ταν πληρώσατε;

Αδιανόητα, έτσι; Κι όμως, στην Ελλάδα θεωρείται δεδομένο ότι οι συγγραφείς, πεζογράφοι και ποιητές, πρέπει να προσφέρουν φιλοκερδώς τα έργα τους ακόμα και σε φορείς που δεν έχουν οικονομικό πρόβλημα. Εξίσου αυτανόητα θεωρείται ότι αποσπάσματα από τα γραπτά τους θα εκδίδονται «δωρεάν» και πολλές φορές χωρίς καν αν ερωτηθούν, ακόμα κι αν η δημοσίευση είναι αποσπασματική.

Όλ' αυτά γιατί στο χώρο του γραπτού λόγου, η έννοια «πνευματικά δικαιώματα» είναι στην Ελλάδα μια άγνωστη λέξη. Και θα παραμείνει όσα η Πολιτεία δεν σέβεται τους συγγραφείς και δεν τους κατοχυρώνει επαγγελματικά...

Ελληνικό φεστιβάλ

Μία σωστή κίνηση έκανε ο (και υπουργός Παλιταμού) πρωθυπουργός στην τομέα του πολιτισμού και δεν μπορούμε να την αφήσουμε ασχολίαστη. Η τοποθέτηση του Γιώργου Λούκου στο τιμόνι του Ελληνικού Φεστιβάλ μόνο αισιοδοξία μπορεί να μας γεμίσει, αρκεί βέβαια να συνοδευτεί και από υποστηρικτικές κινήσεις. Γιατί, μπορεί να είναι ελπιδοφόρο το ότι άφησε τη Γαλλία γιο να αναστήσει το παρακμασμένο Ελληνικό Φεστιβάλ, όμως αν δε δοθούν σοβαρά χρήματα κι αν δεν αφιερωθεί ελεύθερος να αποφασίσει για την τύχη του θεαμού, τότε θα αρχίσουμε να στοιχηματίζουμε για το πότε θα παραιτηθεί, όπως έκανε ο Παντελής Βούλγαρης στην Θεσσαλονίκη.

Κινηματογραφικά σεμινάρια

Για όσο διάστημα προετοιμάσαμε εδώ στα «Δ» τα κινηματογραφικά σεμινάρια, μαζί με την Κινηματογραφική Λέσχη Πάτρας και το συνεργάτη του «Δ» για κινηματογραφικά θέματα Γιάννη Καρομπίτου, ήμασταν μάλλον περισσότερο διαστακτικοί από όσο θα έπρεπε. Το γεγονός ότι πρώτη φορά διοργανώνεται στην Πάτρα κάτι παρόμοιο, ήταν επόμενο να μας γεμίσει περιέργεια για το τι θα ακολουθούσε.

Τελικά η επιτυχία ξεπέρασε αρκετά και τις πλέον αισιόδοξες προβλέψεις. Περίπου εξήντα άτομα (νέοι στην πλειοψηφία τους) συγκεντρώνονται από το Μέσα Μαρτίου κάθε Τετάρτη στις αίθουσες του ξενοδοχείου «Βυζαντινού», ενώ τα σεμινάρια πήραν μια μικρή παράταση σε σχέση με τη διάρκεια που είχε αρχικά ανακοινωθεί και θα ολοκληρωθούν στις αρχές Ιουνίου.

Παρά τα οναπόφευκτα —λόγω πρώτης φοράς— μικρά οργανωτικά προβλήματα που υπήρξαν, η εμπειρία της πρώτης χρονιάς ήταν τέτοια που μας οδηγεί στην σκέψη τόσο τα σεμινάρια όσο και άλλες ανάλογες δραστηριότητες να δυναμώσουν ακόμα περισσότερο μετά το καλοκαίρι.

Με προσοχή...

Γράφαμε πριν μερικά τεύχη για την τύχη μιας από τις σημαντικότερες κινηματογραφικές αίθουσες στην Ελλάδα. Το «Ιντεάλ» της Πάτρας που παρέμενε κλειστό τα τελευταία δύο χρόνια, προετοιμάζεται να δεχτεί ένα νέα ένοικο. Η Εφορεία Νεοτέρων Μνημείων που εδρεύει

στην Πάτρα, έδωσε τελικά την άδειά της για τη μετατροπή του «Ιντεάλ» σε χώρο που θα συνδυάζει τη δισκοθήκη (μέσα από ένα πολυτελές όπως ακούγεται εστιατόριο) με την ψυχαγωγία, αφού θα περιλαμβάνει και μια μικρή κινηματογραφική αίθουσα που ίσως θα δίνεται και για μη κινηματογραφικές χρήσεις.

Αφού ο Δήμος Πατρέων αποδέιχτηκε ανίκανος επί δώδεκο χρόνια να δεσμεύσει το χώρο για δημοτικό κινηματογράφο, ή έστω να τον αγοράσει λόγω και της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας του 2006, ως προσέξει τουλάχιστον να μην εμφανιστεί εκεί κανένα περίεργα μόρφωμα που δε θα σέβεται καθόλου την ορχιτεκτονική και την ιστορία του χώρου.

Ευέλκτος

Άλλαξε σιφνιδιαστικά το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, σάρωσε το πάντο στο χώρο της κινηματογραφικής πολιτικής, άφησε τους παράγοντες του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου να ερίζουν χωρίς να τους έχει δώσει καμία ουσιαστική κατεύθυνση και στο τέλος καταπίστηκε με το νέο Οργανισμό του Υπουργείου του. Φυσικά για τον Πέτρο Ιατούλη ο λόγος, που μια και ακόμα δεν έχει απομακρυνθεί, φαίνεται πως... επιμένει να αφήσει το ατίγμά του στο χώρο.

Οδόντα αντί Οδόντος

Έτσι, κάτω από τις συμβουλές του πανεπιστημιακού Αντώνη Μακρυομήτρη, ανακοίνωσε το σχέδιό του για την αναδιάρθρωση των υπηρεσιών του Υπουργείου. Σύμφωνα με το σχέδιο προβλέπεται —κάτω από τη ομοίω της... ευελιξίας των υπηρεσιών— να δημιουργηθούν δέκα νέες διοικητικές περιφέρειες για τις υπηρεσίες του Υπουργείου. Σε κάθε μία από τις περιφέρειες αυτές προβλέπονται κτίρια, υπάλληλοι, κονδύλιο και μετακινήσεις στελεχών, με αιχμή του δόρατος τα στελέχη των αρχαιολογικών υπηρεσιών. Κι όλ' αυτά για χάρη της ευελιξίας!

Προσπλωμένοι

Έστω ότι κάποιος θέλει να πιστέψει ότι τα δύο μεγάλα κόμματα ενδιαφέρονται για τον πολιτισμό. Προσπαθεί, λοιπόν, να δει τις κινήσεις τους. Από τη μία πλευρά λοιπόν, ο κ. Καραμανλής. Δίνει τη μοναδική μέχρι τώρα εφ' όλης της ύλης συνέντευξή του σε ελληνική εφημερίδα («Καθημερινή») ως πρωθυπουργός και αφιερώνει στον πολιτισμό περίπου 400 λέξεις. Κι όμως, οι 350 από αυτές αφορούν στο έργο των Ολυμπιακών Αγώνων και μόλις οι πενήντα κάτι ψελλίζουν για νέους θεσμούς.

Από την άλλη πλευρά, ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ. Στο πρόσφατο Συνέδριο, ούτε ένα στρογγυλό τραπέζι δεν αφιερώθηκε στην πολιτιστική πο-

λιτική, ενώ στον τομέα του νομοσχεδίου για τον Οργανισμό του υπουργείου δεν υπάρχει καμία επίσημη θέση από το κόμμα. Τέτοια προοίλιω...

Τα ίδια...

Καλοκαίρι πλησιάζει και σε όλη την Ελλάδα θα επαναληφθούν οι ίδιες σκηνές. Θα δούμε κάθε πόλη, χωριό, κάμπο και κωμόπολη να κάνει το δικό του φεστιβάλ, υπερασπιζόμενο τη σύνδεση του πολιτισμού με τον τουρισμό και στοχεύοντας στον «εκπολιτισμό» των πολιτών του.

Θα δούμε εκ νέου στην Αργολίδα (προστατευόμενη περιοχή του Οργανισμού Λαμπράκη) και σε άλλες περιοχές να ταυτίζουν τον πολιτισμό με τον αγροτουρισμό, επιδιώκοντας την ένταξή τους σε κάποιο ευρωπαϊκό πρόγραμμα, ανεξαρτήτως ουσιαστικού αποτελέσματος.

Και βέβαια θα δούμε γνωστούς και αγαπημένους καλλιτέχνες να γυρίζουν την Ελλάδα χωρίς να δίνουν μεγάλη σημασία στην ποιότητα που προσφέρουν, με μόνο κίνητρο το εύκολο κέρδος.

Όσο η Πολιτεία θα αργεί «ετοιθελικά» τις επιχορηγήσεις που έχει υποσχεθεί σε θιάσους και δημιουργούς κι όσο θα επιμένει να μη δίνει κίνητρα για κορηγίες στους ιδιώτες, τότε όλα τα παραπάνω θα μοιάζουν με ρουτίνα.

Κέντρο Πληροφόρησης Δάσους Στροφυλιάς Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου

γνωριμία με το δάσος και τους υγρότοπους

Η περιοχή «Δάσος Στροφυλιάς- Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου» αποτελεί έναν από τους 11 Υγρότοπους Διεθνούς Σημασίας της Ελλάδας, βάσει της Σύμβασης Ramsar και έχει ενταχθεί στο ευρωπαϊκό Δίκτυο «Φύση 2000». Αποτελεί μια από τις 26 προστατευόμενες περιοχές της χώρας μας για τις οποίες έχει συσταθεί Φορέας Διαχείρισης. Για την προστασία, τη διαχείριση και την ανάδειξη της σημαντικής αυτής περιοχής, η Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Αχαΐας ανέλαβε να υλοποιήσει το ευρωπαϊκό Πρόγραμμα LIFE – Φύση. Το Μάρτιο του 2003 επαναλειτούργησε το Κέντρο Πληροφόρησης Δάσους Στροφυλιάς - Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου, στο Λάππα Αχαΐας, ενώ στον ίδιο χώρο έχει διαμορφωθεί και το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας.

Το Μουσείο είναι ανοικτό για το κοινό από Δευτέρα έως Παρασκευή 8:30 - 14:30, ενώ πραγματοποιούνται ξεναγήσεις για κάθε ομάδα που ενδιαφέρεται να γνωρίσει από κοντά το μοναδικό οικοσύστημα της περιοχής. Οι εργαζόμενοι στην τοπική ομάδα του Προγράμματος LIFE περιμένουν μικρούς και μεγάλους εξερευνητές που θέλουν να απολαύσουν την ομορφιά του δάσους και των υγροτόπων, να ανακαλύψουν τα αγαθά που μας προσφέρουν απλόχερα και να γίνουν συνεργάτες στη διατήρηση του φυσικού πλούτου του τόπου μας.

Τελευταία, ακούω τους νέους —αλλά και τους μεγαλύτερους— όλο και συχνότερα να χρησιμοποιούν σαν επίλογο της τηλεφωνικής ή άμεσης επικοινωνίας τους την έκφραση «τα λέμε». Και προβληματίζομαι. Όχι τόσο για την αοριστία του μηνύματος, όσο για την εύκολη υιοθέτηση ενός λεκτικού κώδικα, που απλώς συγκαλύπτει την αδυναμία άρθρωσης εμπειριστατωμένου και ουσιαστικού λόγου.

Έτσι, η έκφραση «τα λέμε» μπορεί να αφήνει περιθώρια ελπίδας ή υπόσχεσης, στο βάθος όμως αποκαλύπτει σε ποικίλες εκδόχές την τάση αποφυγής ευθύνης και συνέπειας απέναντι στον εαυτό μας και στους άλλους, συνειδητά ή όχι.

«Τα λέμε» λοιπόν, όταν θέλουμε να κλείσουμε μια ανιαρή συζήτηση, ή όταν αδιαφορούμε για τη συνέχειά της.

«Τα λέμε», όταν προσπαθούμε να αναβάλουμε την αντιμετώπιση ενός ενοχλητικού θέματος.

«Τα λέμε», όταν βιαζόμαστε να τελειώσουμε την ανυπόφορη αμηχανία μας, ή όταν στρογγυλεύουμε κομπάζ το τεράστιο κενό επικοινωνίας.

«Τα λέμε», όταν αποφεύγουμε την ευθεία δέσμευσή μας σε σχέσεις.

«Τα λέμε» ακόμη, όταν από συνήθεια ακολουθούμε τον συρμό με τις «ελληνικούρες» και τους διάφορους ξενισμούς για να είμαστε «τρέντι», «χάι» και «γαμώ».

Αναδεικνυόμαστε εντέλει συνεπείς μόνο στην ισοπεδωτική ομοιομορφία, όπως κάνουμε το ίδιο στη διασκέδαση, στην ενδυμασία, ακόμη και στον έρωτα. Γιατί τη ζωή την καταντήσαμε ριάλιτι σόου, που χρειάζεται παίκτες επικοινωνιακούς τάχα, ιντριγκαδόρους, συμφεροντολόγους. Οι αυθεντικοί, οι ειλικρινείς, με άποψη και επιχειρηματολογία, είναι πια ντεμοντέ, δεν παρουσιάζουν «σκηνικό» ενδιαφέρον. Για να τους καταλάβει κάποιος, πρέπει να σκεφτεί, να κρίνει, να συζητήσει! Πού χρόνος για τέτοια...

Εδώ δεν προλαβαίνουμε τις πληροφορίες που μας βομβαρδίζουν από παντού, τις εκδηλώσεις που πολλαπλασιάζονται με γεωμετρική πρόοδο για τις ανάγκες των δημοσίων σχέσεων, θα σκεφτούμε κιόλας για σχέσεις, για ειλικρινείς και για αξίες; Τουλάχιστον να σώσουμε τον εαυτόλη μας, να μπορούμε να τον θαυμάζουμε και να τον εμπορευόμαστε.

Έλα όμως που δεν υπάρχει σωτηρία ούτε στον καθρέφτη ούτε στην αγορά. Μόνος δρόμος σωτηρίας είναι ο άλλος και η αλήθεια μας. Και τότε δεν θα καταφεύγουμε στο «τα λέμε» και «θα δούμε», αλλά στο «θέλουμε» και «κάνουμε». Και θα χαιρόμαστε για την τιμιότητα της γνώσης και την ελευθερία της αγάπης.

για... άλματα
ταχυμεταφορών

γενική
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΠΑΤΡΑ - ΤΡΙΩΝ ΝΑΥΑΡΧΩΝ 18
Τηλ. 2610-317910 – Fax 2610-313759
ptr@taxydromiki.gr

ΠΑΤΡΑ - ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ 148
Τηλ. 2610-314614 – Fax 2610-314197

ΠΑΤΡΑ - ΜΑΙΖΩΝΟΣ 155
Τηλ. 2610-272411

ΠΑΤΡΑ - ΝΟΤΑΡΑ 3, ΑΓΙΑ
Τηλ. 2610-430066 – Fax 2610-430327

ΠΑΤΡΑ - ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ 152Α
Τηλ. 2610-313510 – Fax 2610-312847

ΚΑΤΩ ΑΧΑΪΙΑ - 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 20
Τηλ. 26930-23032 – Fax 26930-23032

ΡΙΟ - Ν.Ε.Ο. ΠΑΤΡΩΝ-ΑΘΗΝΩΝ 198
Τηλ. 2610-453700 – Fax 2610-430003

ΑΙΓΙΟ - ΚΛΕΟΜ.ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 68
Τηλ. 26910-23500 – Fax 26910-62116

ΑΚΡΑΤΑ - Π.Ε.Ο. ΑΘΗΝΩΝ ΠΑΤΡΩΝ
Τηλ. 26960-33100 – Fax 26960-33100

ΕΕΤΤ
ΑΜ : 99-149
Γενική Άδεια
Ταχυδρομικών
Υπηρεσιών

Έδρα: Δασκαλογιάννη 15, 14452 Μεταμόρφωση Αττικής
Τηλ.: 210.28.07.100, Fax: 210.28.35.210, www.taxydromiki.gr

Παρακολούθησο πρόσφορα μια πολύ ωραίο εκδήλωση για τη βιώσιμη κινητικότητα, το δικαιώματα των πεζών, την ονογκιότητα ενόχουσης του ποδήλατου. Οι ομιλητές, καθηγητές του Πολυτεχνείου θάνας Βλαστός και Γεράσιμος Σκλοβουνας, με εντυπωσίασαν με την τολμηρή και οντιουμβοτική γωνία οπό την οποιό ονέπτυζον το θέμα και προγματικά θα ήθελο να καταστήσω τους ονογνώστες του περιοόικού μας, κοινωνούς αυτού του προβληματομοού.

Ο πυρήνας αυτού του προβληματομοού, όπως τον εισέπροξο εγώ τουλάχιστον, είναι οτι δεν προτείνει διαφοροτικά μέτρο επίλυσης του προβλήματος αλλά θέτει επί τάπητος ένα άλλο πρόβλημα. Στη θέση του προβλήματος διοχείρισης της κυκλοφορίας όπως τίθεται μέχρι σήμερα, προτείνει να θεωρήσουμε ως πρόβλημα την ποιότητα ζωής, τη μοναξιά, το δημοκρατικά δικαιώματα όλων, πεζών και ονοχούμενων.

Οι πόλεις μας έχουν εξορίσει σήμερα τον αδύναμο οπό το όρομο. Τον πεζό, τον άνθρωπο με ειδικές ανάγκες, το παιδί, το γέροντα, τον ποδήλατη. Είναι πόλεις άγριες, αφιλόξενες που το να τις περπατάς δεν σου προσφέρει πόννη, πόλεις που το ζητούμενο είναι να φτάσεις όσο γίνεται πιο γρήγορα οπό το σημείο Α στο σημείο Β έστω και υπόγειο. Πόλεις που έχουν οπουσυνδέθει οπό τις οιοθήσεις γιατί δεν υπάρχει τίποτα να δεις, να μυρίσεις, να αγγίξεις. Πόλεις που προωθούν την μοναξιά.

Ποροτέθηκαν επίσης στην εκδήλωση στοιχείο για το πώς χρόνο με τον χρόνο, γίνονται όλο και πιο μοναχικές οι μετοκινήσεις μας. Από τις μοζικές συγκοινωνίες της δεκαετίας του '60 πήγαμε στις δυαδικές μετοκινήσεις του 2000 και προχωράμε προς τη μονοκική ποροουσία μεσο στο ουτοκίνητο η πάνω στο μοτοποδήλατο. Στοιχείο που έδειχναν ότι όσο πιο οκληρές είναι οι κυκλοφοριακές συνθήκες, τόσο λιγότερο κορίτσιο πάνω σε «ποπάκι» θα δείτε.

Η οπάτολη χώρου που δημιουργείται οπό τον στομικισμό του ΙΧ είναι οχεδόν αδύνατο όσο μετρο και να ληφθούν να καλύψουν όχι τις υφισταμένες σήμερα συνθήκες αλλο ούτε καν οημοντικό ποσοστό της ετήσιας αύξησης των ουτοκινήτων.

Οι πογκόομες εμπειρίες προς την κοτεύθυνση ουτή που ηρέπει με την σειρά μας να ανιχνεύσουμε, πολλές και διάφορες. Από την ονοβάθμιση της δημόσιας συγκοινωνίας, τις συνδουασμένες μετοκινήσεις, την ουοιοστική προτεροιότητα του πεζού και του ποδήλατη μεσο οπό συγκεκριμένες ρυθμίσεις μέχρι την προώθηση θεσμών όπως car sharing και car pooling που προωθούν την ουλλογική ιδιοκτησία και χρήση του ουτοκίνητου για την μείωση του οριθμού τους και την μεγέθυνση της πληρότητας των μετοκινήσεων. Μέτρο με δημιουργικότητα και φονταοία, με έντονο το στοιχείο της ουλλογικότητας.

Στην εκδήλωση ουτή οκούστηκε ακόμα μια δυοάρεστη είδηση για την Πάτρα. Σαράντα περίπου πόλεις της Ελλάδος συγκρότησαν δίκτυο για να προωθήσουν τις αρχές της βιώσιμης κινητικότητας. Δεν ξέρω αν θα καταφέρουν κάτι ουοιοστικό η ον οηλά όπως πολλές άλλες πρωτοβουλίες θα στονήσει γρήγορα. Το θέμα είναι ότι η πόλη μας, η Πάτρα, δεν είναι μεσο σε ουτές.

Στο ΔΟΝΤΙ δε θέλουμε να γράφουμε μόνο εμείς!

Ψάχνουμε νέους (όχι μόνο στην ηλικία...) φίλους, πρόθυμους να «εκτεθούν» με τα γραπτά τους...

• Γράψτε ένα κείμενο 400 – 800 λέξεων και διηγηθείτε μια ιστορία που θα θέλατε να μοιραστείτε μαζί μας.

• Στείλτε μας τη γνώμη σας για την Πάτρα, που το 2006 θα γίνει Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης. Τι περιμένετε;

• Δώστε μας μια ιδέα για ένα θέμα που θα θέλατε να δείτε στο ΔΟΝΤΙ

Δώρα δεν υπάρχουν (προσωρινά τουλάχιστον...), μόνο η χαρά της γνωριμίας... Ακόμα και με το ψευδώνυμό σας!

Τα πιο ενδιαφέροντα κείμενα θα δημοσιεύονται κάθε μήνα στο ΔΟΝΤΙ.

Όλες οι συνεργασίες θα βρίσκονται στην ηλεκτρονική μας σελίδα www.todonti.gr.

Μπορείτε να στέλνετε τα κείμενα και τις ιδέες σας με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

Ταχυδρομικά στα γραφεία μας: Κανακάρη 236Α & Γενναδίου, 26222, Πάτρα

Στο fax: 2610 323060

Στο email: stories@todonti.gr

www.todonti.gr

Προσωπικές ιστορίες

Κάθε μήνα ένας αναγνώστης ή συνεργάτης του περιοδικού μοιράζεται μαζί μας μια προσωπική του ιστορία. Αληθινή ή φανταστική; Δεν έχει σημασία...

ΡΟΗΟΝ

του Νίκου Κονδύλη

Λιωμένος στην πολυθρόνα, άλλο ένα τσιγάρο.

Τώρα ό,τι διατάξει ο νους του γίνεται πραγματικότητα. Το κενό γεννάει αστέρια, πλανήτες. Γεννιέται ένας κόσμος μέσα στα κύτταρα του μυαλού του. Σε ό,τι πιστέψει υπάρχει υπόσταση. Λέει ένα ψέμα στον εαυτό του ν' αλλάξει διάθεση και το πετυχαίνει. Αν το πιστέψει, ξεφεύγει από τον κόσμο της αλήθειας για λίγο έτσι ώστε να μπει στα βήθη της αυτογνωσίας του. Κι

αν η αλήθεια είναι ένας κόσμος, τότε είναι και το ψέμα. Το ψέμα... Το ψέμα της διαίσθησης που ακόμα δεν έχει επιβεβαιωθεί.

Αν δεν γνωρίζει τι ζητάει, τότε δεν θα πάρει τίποτα όσα τσιγάρα και αν καπνίσει.

Όλα βρίσκονται στη θέση τους. Το κρεβάτι, το παρκέ, ο μπουφές... νομίζω πως είναι... Κλείνει τα μάτια για ένα δευτερόλεπτο. Ένα δευτερόλεπτο είναι κρυμμένο στο κρεβάτι, στο παρκέ, στον μπουφέ, στην πραγματικότητα που ζει και ότον το βρει, τότε δεν υπάρχει τίποτα από όλα αυτά. Μετά περπατάει στο κύτταρο της οκέψης του. Αγκαλιάζεται με το κύμα του ήκου απέξω, ταξιδεύει στο σύμπαν των κλεισμένων του βλεφάρων, συγκοινωνεί με γλώσσα που δεν ακούει ούτε γνωρίζει, καταδύεται στη θάλασσα του χρόνου και επιπλέει μετά. Όλα βρίσκονται στην θέση τους. Το κρεβάτι, το παρκέ, ο μπουφές... νομίζω πως είναι... Όλα τώρα αναπνέουν. Τα υπαρκτά και τα ανύπαρκτα. Απλώνει η καρδιά της ζωής τις φλέβες της σε όλη την έκταση της Ύπαρξης και δημιουργεί ένα έμβρυο μέσα του που από εδώ και μπρος θα τρέφεται απ' αυτόν έως ότου, μεγαλώνοντας, τον κυριεύσει.

Έβλεπε πόσο κοντά ήταν η τρέλα στην αλήθεια. Ο φόβος γι' αυτό που δεν καταλαβαίνει. Κι αυτό που δεν καταλαβαίνει, πόσο κοντά ήταν στην τρέλα.

Όλα τώρα αναπνέουν.

Λιωμένος στην πολυθρόνα, άλλο ένα τσιγάρο. Αρμονία.

Πήγε σπίτι. Έπρεπε απλώς να πάει να κοιμηθεί.

Μετά...

ΡΟΗΟΝ

Ροήον προς το Χριστό:

• Θέλω να μεταλάβω την σάρκα σου. Να αποκτήσω ύλη ο' αυτό το άυλο σύμπαν και να συνουσιαστώ με όλους τους Δημιουργούς του καλού .

• Δεν καταλαβαίνω το σκοπό σου αλλά κάνοντας κάτι τέτοιο θα σου αφαιρούσε την ιδιαιτερότητα της προσωπικής σου ουσίας. Θα γινόσουν ένα ψηφιδωτό από διαφορετικότητες που η αρμονία μεταξύ τους θα ήταν ονέφικτη. Και πώς να λόβεις σάρκα εδώ που δεν υπάρχει ύλη, ούτε όριο και νόμοι για να σου δώσουν μορφή...

• Μπορώ να καθορίσω εγώ τα όρια και τους νόμους για να διαμορφώσω την ύλη μου. Άλλωστε οι κάτοικοι του Αφέκ καθορίζουν την συμπεριφορά του σύμπαντός τους και το όριά του. Έτσι μπορώ και εγώ να διαμορφώσω τη μορφή της παρουσίας μου αλλά και το είδος ενέργειας της ουσίας μου.

Ο Ροήον ήταν μια ενέργεια δημιουργημένη από το Ων του εξωσύμπαντος Αφέκ ως πείραμα και ενέργειες των κατοίκων του δεν τον επηρέαζαν. Επέλεξαν κι

ένα κάτοικο στο σύμπαν, στον πλανήτη Γη που δεν είχε καμία ιδιαιτερότητα σε σχέση με τους υπόλοιπους κατοίκους της. Ήταν ένας απλός θνητός όπως συνηθίζεται να λέγεται. Η διαφορά είναι ότι αυτός θα ήταν και ο μοναδικός που θα επηρέαζε με την ενέργειά του την συμπεριφορά του Ροήον στο Αφέκ και ο Ροήον θα επηρέαζε την συμπεριφορά του κατοίκου στη Γη. Με τον τρόπο αυτό τα Ων θα αντλούσαν πολύ χρήσιμες πληροφορίες για αυτόν τον πλανήτη. Αν το πείραμα ήταν επιτυχές, θα γνώριζαν πλέον τι θα έπρεπε να κάνουν, έτσι ώστε να καταφέρουν να εξισορροπήσουν τις ενέργειες που ήταν απαραίτητες για την δημιουργία της Πύλης. Ίσως αργότερα να δημιουργήσουν και άλλους «Ροήον» και «θνητούς». Αυτό που τους ονπουκούσε ήταν αν αυτή η σχέση μπορούσε να προχωρήσει ομαλά. Κι αν όχι, ποιες θα ήταν οι συνέπειες. Πώς θα λειτουργούσε αυτή η ολληλειδίαση; Ένα άλλο σημερινό στοιχείο ήταν ότι ίσως από αυτή την μεμονωμένη σχέση να μπορούσαν να καταλάβουν πώς θα μπορούσαν να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες για να μπορέσουν να συνυπάρξουν στο ενιαίο σύμπαν οι κάτοικοι της Γης και του Αφέκ. Το ίδιο πείραμα θα γινόταν βέβαιο και για τους υπόλοιπους πλανήτες του σύμπαντος εφόσον όλα έβαιναν καλώς.

Ο Χριστός ηλπίσασε τον Ροήον ως αντιπρόσωπος των Δημιουργών του καλού. Ο Ροήον ήταν ο μοναδικός κάτοικος του Αφέκ, εκτός των Ων, που γνώριζε ότι ο Χριστός υπήρξε και ως κάτοικος με μορφή Θεού, όπως επίσης συνηθίζεται να λέγεται, στη Γη. Μια τέτοια συνάντηση κρίθηκε από το Ων αναγκαία γιατί τα στοιχεία που θα προέκυπταν θα σχημάτιζαν μια αρχική εικόνα για την εξέλιξη του πειράματος.

Μετά ...

6 π.μ.

Μετά ...

Ξύπνησε ή απλώς γεννήθηκε. Κάθε φορά που ανοίγει το μάτια μετά τον ύπνο νιώθει πως γεννιέται ξανά στην

Μετά ήρθε η αγάπη. Ενώ ήταν διαρκώς μέσα του, του ψιθύρισε μια λέξη στο αυτί... «Αγάπη». Μετά ήρθε η Αγάπη.

Ενώ ήταν διαρκώς μέσα του, του ψιθύρισε μια πρόταση στο αυτί...

«Μην πλατσουρίζεις δειλά στις όχθες της τρέλας. Βούτα μέσα στον κείμαρρό της και αυτή θα σε βγάλει στη θάλασσα».

Προσωπικές ιστορίες

αλήθεια της πραγματικότητας, ερχόμενος από την αλήθεια της παραισθησης ενός ονείρου.

Η παυσία, συμβιβασμένη να συνυπάρχει με το θόρυβο της πόλης, καταλάμβανε το χώρο που της αντιστοιχούσε. Σήμερα είχε ρεπό, είχε ελεύθερο χρόνο. Παρόλο που είχε κοιμηθεί δεν ένιωθε ξεκούρατος. Άλλωστε ο ύπνος του ήταν πλέον ένα ταξίδι, ή μία ζωή. Δεν υπήρχε ύπνος.

Ο νεοσσός του ήλιου είναι το φως όταν συνυπάρχει με το σκοτάδι του ωματίου.

Έβρεξε το πρόσωπό του να αφηνίσει την συνείδηση. Μάταια. Ο χρόνος προσαρμογής από τον ένα κόσμο στον άλλαν δεν υπήρχε ή ήταν ελάχιστος. Είχε όμως το γιαιτρικό. Δύο μικρές λευκές γραμμές. Ένας πόνος στο ρουθούνι...άλλος ένας στο άλλο. Ένα δάκρυ, πίκρα στο λαιμό. Ένα κάδι μιας αγάπης. Ένα χαμόγελο ευτυχίας. Η ζωή αγκαλιά με τον θάνατο. Το όνειρο με την πραγματικότητα. Η διούγεια με την δισαίθηση.

Βγήκε έξω, κονταστάθηκε μπρας στο λιντάκι προσποθώντας να βρει την κατεύθυνση της πορείας που ήθελε να ακολουθήσει. Ήθελε να δει την θάλασσα όπως ο παντρεμένος την ερωμένη του όποιο και αν ήταν το κόστος. Η απόσταση ήταν μεγάλη όμως. Ο καλύτερος τρόπος και ο πιο ασφαλής ήταν το μετρό. Αφέθηκε στον χείμαρρο της κίνησης, στο θόρυβο της πόλης που επιτρέπει να ακούγεται το κελάπιδισμα των πουλιών, το θρόισμα των φύλλων, το τακούνιο της κυρίας. Στη γκρίζα βρώμα του νέφους του λερωμένου από το άρωμα της άνοιξης, το άρωμα του τελευταίου γιοσεμίου που κρατάει μια ταιγγάνα καθώς δεν μπόρεσε να το

πουλήσει, από τον πρώτο έρωτα μιας έφηβης που ξεκάσπηκε στο κρεβάτι του καλού της και τρέχει με αγωνία να βρεθεί στο σπίτι πριν ξυπνήσουν όλοι. Στον χρόνο που τρέχει αλλά αφήνει δευτερόλεπτα ζωής στην εικόνα. Στην εικόνα...ο καταστηματοάρχης γυρίζει το ίδιο κλειδί, αυτό που χρόνια ανοίγει την ίδιο πόρτα και παρτηρεί στο δάκτυλά του το χρόνο που έχει περάσει... κάποιο κόκκινο χείλη στην ονομανή ενός κόκκινου φαναριού...θα μπορούσε να ξεχαστεί με όλα αυτά και η θάλασσα τότε θα ήταν πιο κοντά από ότι νόμιζε, αλλά επέμεινε στην οδόφοσή του να πάει. Με το μετρό.

Φτάνοντας, κατέβηκε στον υπόγειο κόσμο. Απάνω το φως του ήλιου κρύβει την ωμότητα της αλήθειας. Εκεί, ήταν η ωμότητα της αλήθειας αυτή που έκρυβε το φως του ήλιου. Στην ψηφίδα που τους ανήκει ορθοστέκονται οι άνθρωποι. Στο σκαλί μια κυλιόμενης σκάλας. Το όριο της πορείας του είναι η κίτρινη γραμμή στην εξέδρα που περιμένει το τρένο και με το που την πατάει τον προειδοποιούν για το κίνδυνο από τα μεγάφωνα ενώ ευγενικά του ζπάνε να απομακρυνθεί. Με συνοδεία ασφαλείας θα απομακρυνθούν και το άτομο που δεν μπόρεσαν να αφομοιωθούν στο λειτουργικό σύστημα και προσπαθώντας να βρουν την έξοδα, αφομοιώθηκαν στο αδιέξοδο της πρέζας.

Αποσπάσματα από το αδημοσίευτο μυθιστόρημα του Νίκου Κονούλη, «ΡΟΗΝ».

Φιλολογική επιμέλεια - επιλογή κειμένων: Εύη Γκοτσοπούλου.

Μπορείτε κι εσείς να στείλετε τη δική σας ιστορία... Στο e-mail stories@todonti.gr. Η καλύτερη ιστορία του μήνα θα δημοσιεύεται στις σελίδες του περιοδικού, ενώ όλες οι ιστορίες θα δημοσιευτούν στην ηλεκτρονική σελίδα του «Δ», με τον κρυφό πόθο να βρεθούν κάποια στιγμή μαζί σε μια ειδική έκδοση. Σας περιμένουμε!

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΔΟΜΗΣΗ

ΚΑΘΑΡΗ & ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

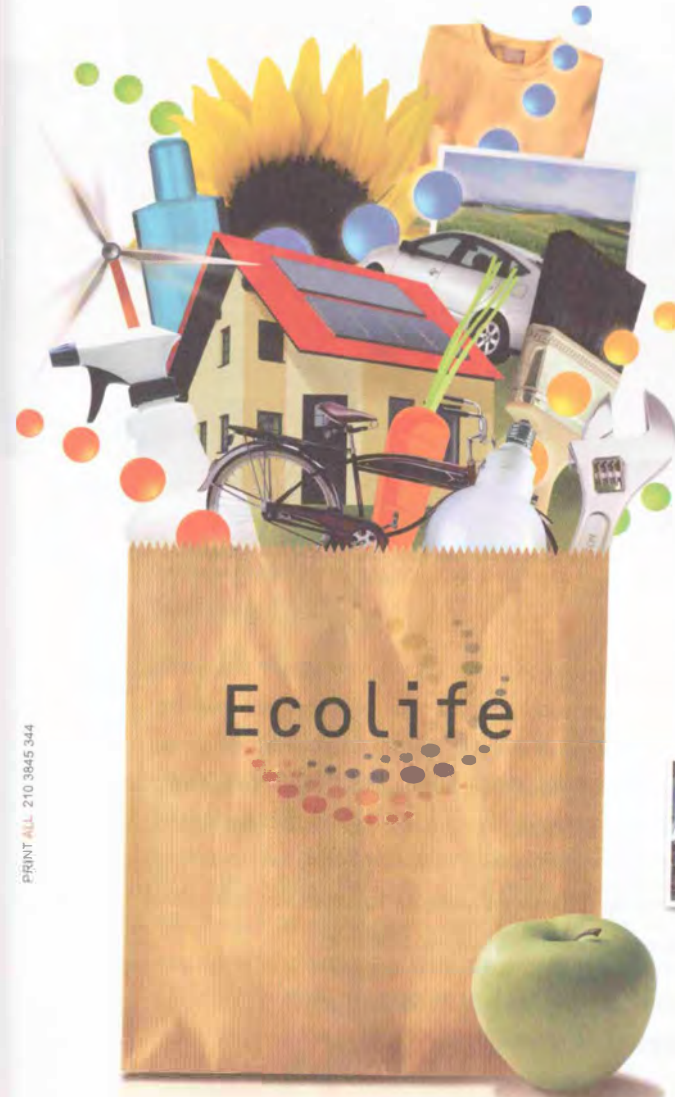
ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΓΥΓΙΑ ΕΥΕΞΙΑ ΟΜΟΡΦΙΑ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

PRINT ALL 210 3845 344

Ecolife

η οικολογία στην καθημερινή ζωή

...είναι πλέον επιτακτική ανάγκη. Καθημερινά χρησιμοποιούμε εν αγνοία μας χιλιάδες βλαπτικά προϊόντα που επιβαρύνουν σημαντικά την υγεία μας και την επιβίωση του πλανήτη μας, απλά και μόνο γιατί δεν γνωρίζουμε ποιά είναι τα ασφαλή προϊόντα και πως θα τα προμηθευτούμε. Στην Ecolife θα βρείτε προσιτές υγιεινές εναλλακτικές λύσεις που είναι ζήτημα ζωής να μπούν στην καθημερινότητά μας.

1^η ΕΚΘΕΣΗ

προϊόντων και υπηρεσιών φιλικών προς το περιβάλλον

3-6 Ιουνίου
"Αγορά", Ο.Α.Κ.Α.

οργάνωση έκθεσης: **PRINT ALL ΕΠΕ**

ΧΡΗΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΣΙΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΟΙΚΟ

• GREENPEACE • WWF • ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ • ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ • ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS • ΕΝΩΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΗΛΙΑΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΕΒΗΕ) • ΒΙΟΕΛΛΑΣ • ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ (ΣΕΦ) • ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ • ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΑΠΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

• ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 58 • Τ.Κ. 106 81 ΑΘΗΝΑ
• ΤΗΛ.: 210 3845 344 • FAX: 210 3807 253 • e-mail: info@ecolife.gr

www.ecolife.gr

ΠΕΛΙΝΝΑΙΟ

Ταξίδι στην άλλη Χίο

του Ανδρέα Τσιδίρα

Αν πρόκειται να ταξιδέψετε στη Χίο κάποιο καλοκαίρι, οι συμβουλές των τουριστικών οδηγών και των περισσότερων επισκεπτών θα σας πάνε ασφαλώς μέχρι τα μαστιχοχώρια στη νότια καταπράσινη πλευρά του νησιού, θα σας οδηγήσουν παραλιακά στα Μαύρα Βόλια, ενώ αν ζητήσετε να πάτε προς τα ορεινά του νησιού θα σας προτείνουν οπωσδήποτε το «Μυστρά του Αιγαίου» και πιθανότατα κάποια μασαστήρια που διασώζουν στιγμές του παρελθόντος...

Αυτά θα σας πουν οι τουριστικοί οδηγοί. Εμείς που δεν έχουμε καταφέρει να πάμε ακόμα στη Χίο, την έχουμε γνωρίσει με έναν εντελώς διαφορετικό τρόπο. Διαβάζοντας τις εκδόσεις και τα περιοδικά του «Πελινναίου» και συζητώντας με το διευθυντή του, δημοσιογράφο και ερευνητή, Γιάννη Μακρινιάκη.

Ας τα πάρουμε με τη σειρά... Το «Πελινναίο» είναι ένα ίδρυμα αφιερωμένο στην παράδοση, την ιστορία, τις φυσικές ομορφιές και τους ανθρώπους του νησιού. Από το 1997 οπότε ιδρύθηκε, ανήκει σίγουρα ανάμεσα στις πιο επίμονες προσπάθειες για τη διατήρηση στη μνήμη και στην καθημερινότητά μας των ελκυστικών στιγμών της ελληνικής παράδοσης.

Σύμφωνα με ό,τι συμβαίνει σε τέτοιες περιπτώσεις, μια τέτοια προσπάθεια δεν θα μπορούσε να είναι παρά μια μοναχική προσπάθεια. Ή τουλάχιστον έτσι ξεκίνησε...

Ο Γιάννης Μακρινιάκης, ένας νέος άνθρωπος αποφάσισε να ασχοληθεί συστηματικά με αυτό που κανονικά θα έπρεπε να είναι δουλειά άλλων... Τέλος πάντως, στόχος του κειμένου δεν είναι η γκρίνια, αλλά η ανάδειξη μιας δουλειάς σε βάθος που χρειάζεται στήριξη, και αξίζει της προσοχής μας.

Μέσα από το «Πελινναίο» που πήρε προφανώς το όνομά του από το ομώνυμο χιώτικο όρος, εκδίδονται με αξιοθαύμαστο ρυθμό και συνέπεια το ομώνυμο τριμηνιαίο περιοδικό, βιβλία, μελέτες και ηχογραφήματα, όλα με κοινό στόχο να καταγράψουν στιγμές της παράδοσης του νησιού και να αντισταθούν στις καταστροφές που συχνά προκαλεί η λήθη, η άγνοια, η αδιαφορία και η υστερόβουλη προσήλωση στην ανάπτυξη.

Το Κέντρο Χιακών Μελετών «Πελινναίο» είναι ο μόνος φορέας μελέτης και αρχειοθέτησης των τεκμηρίων της Χίου και αυτή τη στιγμή έχει σε εξέλιξη αρκετές μελέτες και καταγραφές για θέματα χιακού πολιτισμού, παράδοσης και σύγχρονου φυσικού περιβάλλοντος, ενώ διαθέτει μεγάλο αρχείο φωτογραφικών και ηχητικών ντοκουμέντων, το οποίο ολοένα και εμπλουτίζεται. Στο αρχείο του Κέντρου υπάρχουν πληροφορίες που συνθέτουν την πλήρη εικόνα της Χίου από το 1821 μέχρι σήμερα και αφορούν στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, στη λαογραφία, την παράδοση, την αρχιτεκτονική, στην οικονομική και κοινωνική ζωή του νησιού και εν γένει στην ιστορική του πορεία. Με αυτά τα δεδομένα το Κέντρο Χιακών Μελετών μπορεί να υποστηρίξει πλήρως μελέτες και έρευνες γύρω από το νησί, πράγμα που επιβεβαιώνεται από τις επισκέψεις στο αρχείο του πολυάριθμων ερευνητών, φοιτητών, μαθητών, δημοσιογράφων κ.ά.

Εκδόσεις του Κέντρου Χιακών Μελετών

1. «Πελινναίο». (Πρώτη έκδοση: Απρίλιος 1997)

Περιοδικό. Στα οκτώ χρόνια κυκλοφορίας του το Πελινναίο έχει εκδώσει 33 τεύχη, στα οποία έχουν συνεργαστεί περισσότεροι από 70 μελετητές (αρθρογράφοι - φωτογράφοι) και στο οποίο δημοσιεύονται όλες οι έρευνες, μελέτες και καταγραφές του Κέντρου.

2. Σειρά «Τετράδια Μνήμης». (Πρώτη έκδοση: Νοέμβριος 1999)

Σειρά βιβλίων τα οποία αποτελούν χρονικά του νησιού από την απελευθέρωσή του και μετά, με καταγεγραμμένα όλα τα γεγονότα και τα σημαντικότερα άρθρα που δείχνουν την ιστορική πορεία του νησιού στον 20ό αιώνα. Μέχρι στιγμής έχουν εκδοθεί 22 τεύχη, τα «Χίος 1912», «Χίος 1913», ...μέχρι

και «Χίος 1933». Κάθε δεκαετία τα τεύχη δένονται σε πανόδετους τόμους που περιέχουν όλη την ιστορική πορεία του νησιού κατά τα συγκεκριμένα έτη.

3. Σειρά «Λόγου Μνήμη». (Πρώτη έκδοση: Μάρτιος 2002)

Σειρά ηχητικών cd στα οποία έχουν καταγραφεί αφηγήσεις ανθρώπων που έζησαν σημαντικές ιστορικές στιγμές του περασμένου αιώνα. Ταυτόχρονα καταγράφεται και η ντοκιμαντρία η οποία όσο περνούν τα χρόνια περνάει στη λήθη.

4. Ειδικές Εκδόσεις

4α) Το Λεύκωμα «Η Χίος που έαβησε». (1998)

Μια φωτογραφική περιήγηση στο εγκαταλελειμμένο χωριό του νησιού.

4β) Το βιβλίο «Χίος 1912, το χρονικό της απελευθέρωσης». (2001)

Μια πλήρης καταγραφή των γεγονότων που συνέβησαν στο νησί από την 11η Νοεμβρίου ως την 21η Δεκεμβρίου 1912 και είχαν ως αποτέλεσμα η Χίος να περάσει στην Ελληνική κυριαρχία.

4γ) «Νυχτολόγιο» και «Γιούσουρι». (2001)

Δύο ποιητικές συλλογές των Γιάννη Μακρινιάκη και Στρατή Μπαλάσκα αντίστοιχα.

4δ) «Οδηγός Ιστορικών και Φυσικών διαδρομών Νομού Χίου». (2003)

Σε συνεργασία με τη Ν. Α. Χίου.

4ε) «Παραμύθια από το Κουδούνι». (2004)

Έκδοση με εννιά «διαφορετικά» παραμύθια από τη Χίο του 1920.

4στ) «Σπήλαια της Χίου». (2004)

Έγχρωμο εγχειρίδιο που παρουσιάζει τα τέσσερα σημαντικότερα σπήλαια του νησιού.

4ζ) «Ο Φυσιολάτρης στη Χίο». (2004)

Έγχρωμη έκδοση της επιστημονικής εργασίας του εντομολόγου Mike Taylor και του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας του Λίβερπουλ για την κλωρίδα και την πανίδα της Χίου.

4η) «Μεστά 1927». (2004)

Φωτογραφικό λεύκωμα παλιών στερεοσκοπικών φωτογραφιών από το μεσαιωνικό χωριό Μεστά, το καλοκαίρι του 1927 κατά την τελετή των εγκαινίων του Δημοτικού Σχολείου του χωριού.

4θ) «Η Χίος κατά την ελληνική επανάσταση και τη Σφαγή». (2005)

Μαρτυρίες και ιστορικά κείμενα.

Υπό έκδοση βρίσκονται το βιβλίο με τίτλο «Αναμνήσεις από τη Χίο του 1870» και το «Χίος 1934» της σειράς «Τετράδια Μνήμης.» Επίσης, μελετάται και συγγράφεται η ιστορική πορεία της Χίου από το 1912 μέχρι το 1940 με ανάλυση περιεχομένου όλων των ειδήσεων των εφημερίδων της εποχής γι' αυτές τις 11.000 ημέρες της ανωτέρω περιόδου.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να αναζητήσετε στα παρακάτω στοιχεία:

Λ. Αιγαίου 88 - 92

Τηλ. 22710 42972, 6977 000744

Fax: 22710 42972

Τ.Θ. 78, 82100, Χίος

Email: peleineo@chiosonline.gr

 www.chiosonline.gr/peleineo

Το άλλο πρόσωπο του Ισραήλ Ενάντια της βίας, μέσα από την Τέχνη

της Ναιτίσας Ρουχωτί

Συνηθίζουμε να μιλάμε μόνο για θύματα και για τραγικές πράξεις βίας. Σίγουρα η αιματοχυσία είναι πιο «φωτογενής» από τις αγωνιώδεις προσπάθειες που γίνονται από τους ανθρώπους της τέχνης να ανοίξουν έναν διάλογο ακόμα κι όταν αυτό φοντάζει ουτοπία. Μήπως όμως και η πληροφόρηση πρέπει να βοηθήσει αυτές τις προσπάθειες, έστω κι αν ο οναγνώστης προτιμά κάτι που να του προξενεί μεγαλύτερο σκ;

Η Γκάμπυ Σκάρντι, εβραϊκής καταγωγής κριτικός τέχνης, διδάσκει public art στο Μιλάνο της Ιταλίας, γράφει για την εφημερίδα «Il Sole 24 ore» και επιμελείται πολλές εκθέσεις σύγχρονης τέχνης. Τα συχνά ταξίδια της στο Ισραήλ της επιτρέπουν να έχει μία πλήρη εικόνα της σημερινής κατάστασης στην τέχνη μέσω σ' αυτή τη χώρα. Εμφελοούμαστε για μια σύντομη συζήτηση μαζί της, με αφορμή πρόσφατο άρθρο της στην εφημερίδα «Il Sole 24 ore», που ονομάσαστε στις επόμενες σελίδες.

Ελάχιστοι από εμάς που γράφουμε στο Ελληνικό περιοδικό και εφημερίδες έχουν επισκεφθεί το Μουσείο για τη Μοντέρνα Τέχνη του Τελ Αβίβ. Θέλετε να μας πείτε λίγο λόγια;

Η ιδέα του μουσείου ξεκίνησε το 1930, μέσω από τρία δωμάτια στο οποίο στεγαζόταν. Εκείνη την εποχή η πόλη του Τελ Αβίβ μόλις που γεννιόταν, μέσω στην άμμο. Το Ισραήλ δεν υπήρχε ακόμα, όμως υπήρχαν ήδη κινηματογράφοι, θέατρα, αίθουσες κλασικής μουσικής και αυτό το μουσείο.

Ποιο ήταν το πρότυπο στο οποίο θα αναφερόταν;

Φυσικά στην καλλιτεχνική πραγματικότητα του Παρισιού, του Λονδίνου, της Νέας Υόρκης και φυσικά της Μπιεννάλε της Βενετίας. Το 1959 το μουσείο μεταφέρθηκε σε νέο έδρα, στο κτίριο Έλενα Ρουμπινιστάν το οποίο είναι πόντο ενεργό, ενώ η σημερινή του έδρα είναι ένα έργο του 1971.

Πόσους επισκέπτες πάνω - κάτω έχει το μουσείο του Τελ Αβίβ ετησίως;

500.000 άτομα επί 6 εκατομμυρίων πληθυσμού. Η αυλαγή του είναι διεθνής και προέρχεται βραβεία από δωρεές. Όλο το μεγαλύτερο ονόματα της μοντέρνας τέχνης είναι παρόντα. Το πρόβλημα είναι στις εκθέσεις που, όπως σε όλο το μουσείο του κόσμου, προέρχονται από δανεισμούς για κάποια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Ελάχιστοι δανειστές προτίθενται να διακινδυνεύσουν το δανεισμό παλτίμων, σημαντικών έργων σε ένα μουσείο του Ισραήλ.

Γιατί συμβαίνει αυτό, κατά τη γνώμη σας;

Είναι αυτονόητος ο κίνδυνος που διατρέχουν τα έργα. Σ' αυτόν, αν προσθέσει κανείς κι ένα αντι-ισραηλινό συναίσθημα... Εξ άλλου και οι ίδιοι οι καλλιτέχνες φαίνεται να έχουν προβλήματα, εκτός από το οικονομικά που είναι κι αυτά ισχνά, ακολουθώντας τη γενική οικονομική κατάσταση της χώρας.

Υποθέτω ότι στο Ισραήλ υπάρχουν σημαντικοί καλλιτέχνες, αν κρίνουμε από την παρουσία της χώρας στην εκάστοτε Μπιεννάλε της Βενετίας, όπου το Ισραηλινό περίπτερο κρίνεται σχεδόν πάντα από το πιο ενδιαιρούμενο.

Υπάρχουν, και οι περισσότεροι από αυτούς συζητούνται με θέματα που έχουν να κάνουν με την ειρήνη.

Πριν από δύο χρόνια πραγματοποιήθηκε σε έναν άλλον χώρο, πάντα στο Τελ Αβίβ, μία έκθεση που είχε θέμα της την επιστροφή στη Σιών και το όραμα αυτού του μύθου που αναγκαστικά επανεξετάζεται. Οι καλλιτέχνες επέστρεψαν την προσοχή του κοινού στον οπαρσοστολισμό που μπορεί να συνεπάγεται ένας μύθος και τις καταστροφικές του συνέπειες.

Υπάρχουν άτομα, όπως ο Δουίδ Ρέιμν, που είναι αφιερωμένοι μόνιμα στην πόλη κατά της βίας και για την ειρηνική συμβίωση των δύο λαών. Τελευταίο εξέδωσε ένα πορτφόλιο, που συγκέντρωνε 35 χαρακτηριστικά έργα ισραηλινών και παλαιστίνιων το οποίο υπογράμμιζε το 35 χρόνια της ισραηλινής κατοχής στο εδάφη της Παλαιστίνης.

Παρόμοιες πρωτοβουλίες συναντάμε και σε άλλες πόλεις;

Βέβαια. Μου έρχεται τώρα στο μυαλό η γκαλερί που άνοιξε στη Τζάφο ένας Παλαιστίνιος Ισραηλινός. Την ονόμασε Χαγκάρ, σαν τη δεύτερη γυναίκα του Αβραάμ, η οποία όταν διώχτηκε από τη Σάρα, που τη ζήλευε, δημιούργησε τη φυλή του Ισραήλ, σ' όπου κατάγονται οι Παλαιστίνιοι. Οπωσδήποτε παρόμοιες πρωτοβουλίες, έστω κι αν αντιμετωπίζουν δυσκολίες, μπορεί να είναι ένας τρόπος γνωριμίας και διαλόγου των δύο λαών.

Ένα μουσείο – γέφυρα στους δύο λαούς

Παλαιστίνη 1908. Πάνω στους αμμόλοφους βόρεια της Ζάφφα, κάπου εξήντο άτομο τα οποία επέλεξαν ή αναγκάστηκαν να εγκατασταθούν εδώ, ή απλά διαισθάνθηκαν τον σπειλητικό άνεμο που θα έπνεε εκείνα τα χρόνια στην Ευρώπη, παίρνουν μέρος στην κλήρωση της γης πάνω στην οποία θα κτίσουν τα σπίτι τους και το μέλλον τους. Κάπως έτσι γεννιέται το Τελ Αβίβ που θα εξαπλωθεί με εντατικό ρυθμό ανάμεσα στους δύο Παγκόσμιους Πολέμους, όταν εκατομμύρια προσφύγων θα έρθουν εδώ από την Ευρώπη και από τα Αραβικά κράτη. Εδώ θα αναμετρηθούν οι αρχιτέκτονες που απούδασαν στην Ευρώπη, στη σχολή του Μπαουχάους ή σ' αυτήν του Λε Κορμπυζιέ. Οι απλές, ρασιοναλιστικές γραμμές των οικοδομημάτων τους μαζί με το σχέδιο πόλεως που στοχεύει σε μια πόλη - κήπο, επισφραγίζουν το στυλ αυτής της Λευκής Πόλης που σήμερα τελεί υπό την προστασία της Ουνέσκο σαν Μνημείο Πολιτιστικής Κληρονομιάς της ανθρωπότητας.

Σπίτια τριών ή τεσσάρων ορόφων ακουμπούν πάνω σε καλόνες για να ευνοούν τον εξαερισμό ολόκληρης της πόλης, παράθυρα στη σειρά και ταράτσες που διευκολύνουν την κοινωνική ζωή, διαμορφώνουν τη ζωή των κατοίκων του κράτους που επρόκειτο να αυταθεί.

Απόσπασμα από το βιβλίο «Dwelling on the dunes - Tel Aviv Modern Movement and Bauhaus ideals»,
Nitzza Metzger -Szmuik:

«Αυτό το στυλ μοιάζει να θέλει να αφηγηθεί την ιστορία των ανθρώπων που ήθελαν να δομήσουν εδώ μια κοινωνία καθαρή, σεμνή, μετρημένη, το άκρως αντίθετο από εκείνη της επίδειξης και της σπατάλης, ένα παράδειγμα του πραγματικού κόσμου κι όχι της εικονογράφησης του, σε αρμονία με το τοπίο, με τα όνειρα, με την ελπίδα, με τα υψηλά ιδεώδη...».

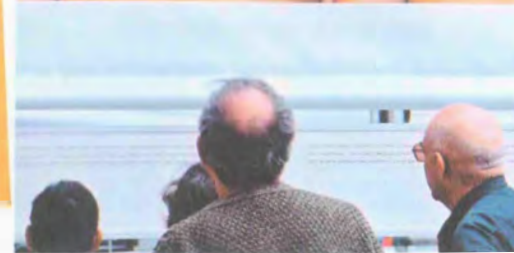
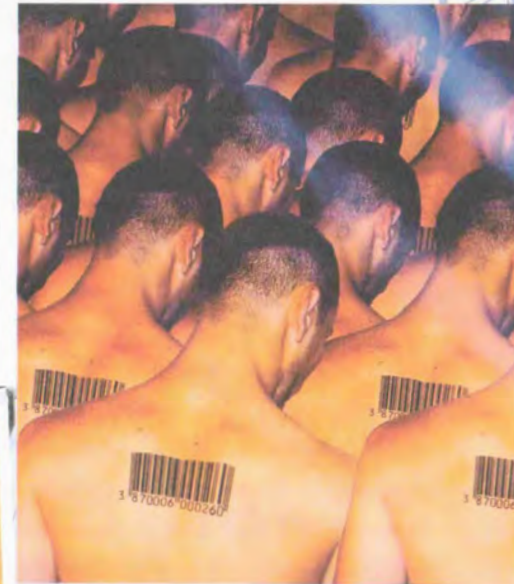
Μας κάνουν εντύπωση σήμερα αυτά τα λόγια με την απόλυτη εμπιστοσύνη που δείχνουν σε ένα μέλλον πολιτιστικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Κι ενώ το Τελ Αβίβ συνεχίζει την ανάπτυξή του, αλλά σύμφωνα με άλλες αρχές, μας μένει μόνο να ελπίζουμε ότι η επανάκτηση από πλευράς Ισραηλινών αυτής της κληρονομιάς συνεπάγεται και μία επαναφορά των κατοίκων του στο ανοικτό και φιλελεύθερο πνεύμα με το οποίο αρχικά δημιουργήθηκε το Ισραήλ.

Για την ώρα, αν προχωρήσουμε βόρεια του Τελ Αβίβ, κατά μήκος του αυτοκινητόδρομου πλάι στον γκριζό τοίχο που διαχωρίζει την αυτόνομη περιοχή των Παλαιστινίων από το κράτος του Ισραήλ, μετά από μια ώρα όδρο φτάνουμε στην αραβοισλαμική πόλη Ουμ ελ Φαχέμ. Μόλις πριν από μερικά χρόνια ήταν ο κλασικός προορισμός των οικογενειών για την εκδρομή του Σαββάτου. Σήμερα, καθώς θεωρείται κέντρο των ριζοσπαστικών παλαιστινιακών οργανώσεων, όλοι τείνουν να την απο-

φεύγουν και η έλλειψη κρατικών κονδυλίων για την ανάπτυξη της τείνει να την μεταμορφώσει σε μία θλιβερή και υποανάπτυκτη πόλη. Η Ουμ Ελ Φαχέμ είναι το έμβλημα της απόστασης που χωρίζει τους δύο πληθυσμούς, οι οποίοι για χρόνια, αν και με κόπο, κατάφερναν πάντως να διατηρούν μία κάποια επαφή, ενώ σήμερα αρνούνται κάθε επαφή εκτός από αυτήν της βίας.

Εδώ και 8 χρόνια στο κέντρο της Ουμα Αλ Φαχέμ υπάρχει ένα μεγάλο και απλό κτίριο που στεγάζει το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, ένα μουσείο που γεννήθηκε χάρη στη θέληση του διευθυντή του, Σαίντ Αμπου Σάκρο και περιλαμβάνει εκθεσιακούς και συνεδριακούς χώρους καθώς και αίθουσα για θέατρο και κινηματογράφο, πράγματα που λείπουν για την ώρα από αυτή την πόλη. Η γκαλερί του μουσείου φιλοξενεί πρότζεκτς που αφορούν στην περιοχή και συμπόσια στα οποία λαμβάνουν μέρος καλλιτέχνες και επιμελητές αραβοϊσραηλινοί και εβραίοι, αλλά και ξένοι. Το κοινό έρχεται εδώ από όλο το Ισραήλ για να παραβρεθεί στο εγκαίνια σημαντικών εκθέσεων. Εδώ για παράδειγμα προτάθηκε το σκληρό «Everything could be seen» της Ισραηλινής καλλιτέχνιδας Αριέλα Αζουλά, με εικόνες από την κατάσταση έκτακτης ανάγκης στην οποία ζουν εδώ και χρόνια τρισεκατομμύρια Παλαιστινίων.

Ο διευθυντής του μουσείου, Αμπού Σάκρο φιλοδοξεί και ονειρεύεται να γίνει η Art Γκάλλερ του μουσείου του ένας πραγματικός τόπος συνάντησης της δημιουργικής ενέργειας του παλαιστινιακού και του ισραηλινού λαού και γι' αυτό επιδιώκει μια σημαντική έδρα σαν κτίριο, φτιαγμένο μάλιστα από την Αγγλοϊρακινή αρχιτέκτονα Ζόχα Χαντίντ. Δεν χρειάζεται ένα κτίριο - σκ, αλλά κάτι που να δίνει τη σφραγίδα του σε

αυτό το μέρος και που να λειτουργεί σαν αιτία περηφάνιας ενός πληθυσμού που τώρα ζει στο περιθώριο και υπό συνεχείς δραματικές συνθήκες. Πάνω σ' όλα, θα ήταν ενόιαφέρον να επαναστατήσει από πλευράς των Παλαιστινίων η πολιτιστική τους ιδιαιτερότητα που έχει εντελώς παραμεληθεί από αυτούς τους ίδιους. Το σχέδιο για το καινούργιο μουσείο, επομένως, θα περιλαμβάνει έναν τομέα για τη σύγχρονη τέχνη αλλά και έναν αφιερωμένο στα ήθη και τα έθιμα που αφορούν στην παράδοση του παλαιστινιακού λαού. Η καινοτομία που προτείνεται είναι τεράστια: με τη δημιουργία ενός τέτοιου πόλου δίνεται η ευκαιρία στους Άραβες που ζουν μέσα στα ισραηλινά εδάφη, όπως και στους Άραβες που ζουν στην Παλαιστίνη ή αλλού να επικεντρώσουν τις ενέργειές τους γύρω από την ιστορία του πολιτισμού τους και να προχωρήσουν από κοινού σε ένα σχέδιο δόμησης, αντί να καταναλώνουν όλη τους την ενέργεια στο θυμό που βρίσκει την έκφρασή του μέσα στον αραβοϊσραηλινό πόλεμο.

Ο Σαϊντ πιστεύει σε έναν πολιτισμό που βασίζεται μεν στις ρίζες του αλλά πάνω σ' όλα είναι ένα προϊόν επαφής με τους άλλους. Μέσα από αυτή την επαφή με τους άλλους, μπορούμε να πετύχουμε να συμβιώσουν διαφορετικές θεωρίες του κόσμου και να δώσουμε φόρμα και ουσία στην πραγματικότητα. Ακριβώς το μουσείο μπορεί να είναι μια πλατφόρμα για τη συνάντηση δυνάμεων που μέχρι τώρα βρίσκονταν σε αντιπαράθεση. Πρόκειται για ένα ειδικό χώρο στον οποίο είναι εφικτός ο διάλογος, έτσι όπως δεν συμβαίνει αλλού, έναν χώρο που ευνοεί την κατανόηση των ιδεών από τους μεν και τους δε, οι οποίοι δέχονται να παραιτηθούν από προκαθορισμένες απόψεις και αυτόματες αντιδράσεις.

Η όψη του Αμπού Σαϊντ μοιάζει με όραμα αλλά δεν είναι αφελής. Κάθε άλλο. Στοχεύει να δώσει το λόγο σε φιλελεύθερους διανοούμενους, αλλά και σε απλούς πολίτες. Όταν κανείς μιλά, ανταλλάσσει ιδέες, σου προβάλλει τους λόγους του, όταν «σε κοιτάζει κατ' ευθείαν στα μάτια» είναι δύσκολο να τον θεωρήσεις «απόλυτο εκθρό».

Il Sole 24 ore, 9/01/05

Μετάφραση - απόδοση: Νατάσα Ρουκωτό

«'Ο πόλεμος δέν εἶναι κἄν βέβαιος. Θὰ ἐπέμβουν αἱ Δυνάμεις καὶ ἡ σύρραξις θὰ ἀποφευχθεῖ...» ΤΗΣ ΖΕΪΠΑΣ ΖΙΧΟΥ

Προδημοσίευση από το νέο μυθιστόρημα «Θέκλη» της Αθηνάς Κακούρη.

Μετά τα ιστορικά μυθιστορήματα «Της τύχης το μαχαίρι» το '89 τη «Σπορά του ανέμου» το '94, τα «Πριμαρόλια» το '98 και τον «Χαρταετό» το '02, η Αθηνά Κακούρη επανέρχεται μ' ένα ακόμα ιστορικό μυθιστόρημα το «Θέκλη», το οποίο πρόκειται να κυκλοφορήσει μέσα στον Ιούνιο από την «Εστία».

Το «Θέκλη» είναι καθαρότατο δείγμα ιστορικο-αστικού μυθιστορήματος και αν ο όρος φεμινιστικό, δεν είχε ταυτιστεί μ' όσα έχει ταυτιστεί που κοπαντά έως και «ρεταινιά», θα μπορούσε άνετα να ανήκει και σ' αυτή την κατηγορία, όχι τόσο γιατί έχει τίτλο του το όνομα της κεντρικής ηρωίδας που γύρω της υφαινεται ο μύθος και εξελίσσεται η πλοκή, όσο για το γεγονός ότι οι θέσεις και οι επιλογές της (σε χαμηλούς, ήπιους οχεδόν σνειρικούς αλλά ουσιαστικούς τόνους), την καθιστούν αρκετούς χρόνους πριν εμφανιστεί το φεμινιστικό κίνημα, ουσιαστική φεμινίστρια, δείγμα υγιούς, καθαρής και έντιμης στάσης, με τα επίθετα ν' αποκτούν πάλι το μέτρο και την βωσική τους έννοια. Και αυτή η στάση είναι, αν θέλετε, από τις κυρίαρχες ιδέες στο νέο μυθιστόρημα.

Το έργο εξελίσσεται σε μια εποχή οπάνιας ισορροπίας για την ελληνική πολιτική πραγματικότητα. Με-

τό το τσάκιμα του 1897, στο δεύτερο ξύπνημα (για να καταναόσουμε τον ιστορικό περίγυρο), στην απαρχή της νέας εντατικής περιόδου που θα φέρει στους Έλληνες τη Θεσσαλονίκη. Η πρώτη πράξη του δράματος είναι ο μακεδονικός αγώνας που γεμίζει την πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα. Στο εσωτερικό του Έθνους γίνονται ζυμώσεις οι οποίες προετοιμάζουν τις εξελίξεις. Η νέα σστική τόξη αντρώνεται γοργό, αποκτά δύναμη και αρχίζει να αισθόνεται την ανόγκη μιάς ζωής πιο πλατειός, πιο ελεύθερης, πιο συγχρονισμένης και όλα τούτα θα έρθουν αλλά μέσα από το καμίνι του αγώνα.

Οι ήρωες του βιβλίου της Αθηνός Κακούρη το αντιλαμβάνονται. Μερικοί, όπως η Θέκλη, καταφέρνουν μέσα από τις επιλογές τους να το κάνουν και νίνενδι και ορεγανδι όχι συνειδητό, ούτε απ' την αρχή, μα σταδιακό και μέσα απ' τον πόλεμο. Όποιοι δεν το παίρνουν είδηση, όπως ο σύζυγός της Δημήτρης, ζωντανεμένοι με τόση σοφία και ενάργεια από την Αθ. Κ, ξεπερνώνται από την ιστορία. Και εκείνοι που το καταφέρνουν κατακτούν όχι μόνον ισορροπία ή δικαίωση αλλά την ίδια τους τη ζωή, καθιστώντας έτσι την περίοδο των Βαλκανικών πολέμων μια από τις ωραιότερες της νέας ιστορίας μας, εποχή αδελφοσύνης, ελευθερίας χαρός, θριαμβών.

Στη «Θέκλη» βιώνουμε τον αγώνα του Έθνους για «αρμονία» που την εκφρόζουν ανάγλυφα οι δύο ισοτιμες και συνεργαζόμενες, ακόμα τότε, μορφές του Κωνσταντίνου και του Βενιζέλου. Η πρώτη συμβολίζοντας τη συνέχεια της βυζαντινής παράδοσης και η δεύτερη τη σύγχρονη δημιουργική δραστηριότητα και μαχητικότητα του ελληνισμού.

Η Αθ. Κ δεν αρκείται όμως σ' αυτό. Μεθοδικό ψάχνει και δεν παρσαύρεται από το γενικό κλίμα ευφορίας. Ψάχνει βαθειά, και μέσα από τους ήρώές της, μας δίνει και τα στοιχεία, τους σπόρους των δεινών που θα ακολουθήσουν. Αφήνει όχι μόνον αιχμές αλλά από στοιχεία της αντίθεσης που θα ακολουθήσει και θα ηρσαορίσει τα επόμενα 20 χρόνια το Έθνος: του Βενιζελισμού και αντιβενιζελισμού.

Η Αθ. Κ με το νέο της μυθιστόρημα ανανεώνει με πόθος ιστορικό, ερευνητή τον προορισμό του αληθινού συγγραφέα και στεκεται παρ' ότι μυθιστοριογράφος έξω από ίντριγκες ή κόμματα, με αντικειμενικότητα, χωρίς αυτή να μετατρέπεται σε ψυχρότητα ή ασυγκινησία. Μας προσφέρει ένα κλασσικό μυθιστορημα που θα το ζήλευσαν πολλοί από τους εγκυρότερους συγγραφείς της γενιάς του '30 με γνώσιο προβληματισμό γύρω από τη μεταβατικότητα της εσακής καταφέρνει να μας πείσει ότι και άνθρωποι «μικροί», καθημερινοί, χωρίς ιδιαίτερα προσόντα μπορούν να γίνουν ήρωες μυθιστορηματικού δράματος και να κατακτήσουν την πληρότητα, αναίγοντας δρόμο και δίνοντας ελπίδα σ' όλους μας.

Η Αθ. Κ μας μεταδίδει με ποιητικότητα, χωρίς να εκνίπτει σε εύκολη συγκίνηση την ψυχολογία του έρωτα, την τραγικότητα του πολέμου, τον παλμό των πολιτικών εξελίξεων, την ζωή που κυλά, τις πολιτείες και τα τοπία που μεταβάλλονται και μια παρήγορη υπόσχεση να πλανάται ότι η «Θέκλη» της ίσως να έχει και συνέχεια.

Κι εμείς να το ευχόμαστε...

Κεφάλαιο 1

Τόν είχε βρει ενώ γύρευε το δρόμο της, τόν είχε άκουσει να φωνάζει κάπου μέσα στα άγριοχορτα που ή επίμονη, δαρτή βροχή τὰ είχε κουβαριάσει στη γη —εκτός αν τὰ είχε τσαλαπατήσει το ίππικό που μπορεί και να είχε περάσει από δω, ή Θέκλη όμως δεν ήταν σε θέση να ξεχωρίσει αν τις λακκουβες πάνω στη λάσπη τις είχαν κάμει όπλες πολεμικών αλόγων ή κανένα κοπάδι άρνάκια.

Τέντωνε τ' αὐτιά της μήπως άκούσει πουθενά βελάσματα και κουδούνια, τὰ σημάδια κάποια κιντινης ανθρώπινης παρουσίας. Άκόμη και άλυχτήματα τσοπανόσκυλων θὰ τής φαινόνταν λιγότερο τρομαχτικά από αὐτήν έδω την έρημία, την άναστατωμένη γη, την άγριάδα τής βροντής μέσα στις κρεμασμένες κοιλιές των χαμηλωμένων σύννεφων και τις άλλες, τις φριχτότερες, πίσω από τους λόφους εμπρός της, ρυθμικά και άδυσώπητα βροντολογήματα -κανόνια, κανόνια θὰ ήταν οι βαρείς βρόντοι. Που όμως πέφταν; Τουρκικα ήταν ή δικά μας; Στη χοντρή φωνή τους άνακατευόταν πότε πότε μια άλλη, ξερή και γρήγορη, ένα ρέκασμα που είχε αρχίσει να τὸ άκούει τώρα πρόσφατα. Θὰ ήταν κάποιο άλλο όπλο, που έρριχνε πολλά βλήματα άπανωτὰ —ίσως. Πως να τὰ ξέρει τέτοια πράγματα ή Θέκλη;

Την είχαν ξεσηκώσει από τὸ χάραμμα, ξαγρυπνισμένη από την ταλαιπωρία του ταξειδιου -τής είχαν πει πως θὰ έφευγαν πρῶι πρῶι κι έτσι έτοιμάστηκε έχκαίρωσ αλλά ό χτεσινός αξιωματικός δεν παρουσιάστηκε πουθενά και άλλος κανένας δεν φαινóταν να ξέρει που έπρεπε να πάει ή Θέκλη και τι έπρεπε να κάμει —στρατιωτικοί πηγαινοέρχονταν βιαστικοί, διαταγές, φωνές, τρεχαλητά, κάρρα φορτωμένα, μια κίνηση πυρετώδης και άκατανόητη για τή Θέκλη, που δεν τολμούσε να βγει στη μέση γιατί ήταν από τή φύση της διακριτική κι επί πλέον ένιωθε άβέβαιη για την χρησιμότητα τής παρουσίας

της σε τέτοιο κρίσιμο σημείο -στην Έλασσόν! -ούτε ήξερε που έπεφτε αὐτή ή Έλασσόνα- μια τέτοια κρίσιμη ώρα, τόν πόλεμο. Έστεκε λοιπόν προσπαθώντας να μην ένοχλει, έλπίζοντας πως θὰ την θυμόταν ή κυρία Δουλγέρωφ, αφού την είχε πάρει κοντά της, πως θὰ την θυμόταν και θὰ έστειλε να την φωνάξουν, αλλά συγχρόνως τή βασάνιζε ή σκέψη ότι έρχόταν να αναλάβει καθήκοντα για τὰ όποια ήξερε τόν έαυτό της άνέτοιμο.

Όρες πολλές άργότερα, μεσημέρι ίσως, —ό βαρὺς οὐρανός δεν σε άφηνε να καταλάβεις που έστεκε ό ήλιος—, παρουσιάστηκε ένας χωρικός με τὸ μουλάρι του, φορτωμένο σάκκους, και δίπλα του φουριόζα μια άδελφή με τή στολή του Κυανου Σταυρου.

«Παρά λίγο να σὰς ξεχάσουμε» τής έιπε φιλικά «έλατε μαζί μου μη σὰς χάσουμε πάλι. Έμένα με λένε Κάτε, έσας;»

Κεφάλαιο 2

Τὰ έπαιρνε στα σοβαρά τὰ καθήκοντά της ή Θέκλη, πάσχιζε να τὰ άντιλαμβάνεται και να τὰ έκπληρώνει προτου καν τής ύποδειχθούν, άπειρη καθώς ήταν, μικροπαντρεμένη και μικρομάνα. Τὰ άποδεχόταν σαν καθημερινές εξετάσεις που την άποδείκνυαν άντάξια τής θέσης της και πιστοποιούσαν ότι δεν ύστερουσε σε τίποτε από τις μεγαλύτερες και έμπειρότερες της κοπέλλες, απ' τις όποιες δίκαια θὰ μπορούσε να είχε προτιμήσει μια ό χρυσός της ό Δημήτρης άντι να την προσέξει εκείνη και να την παντρευτεί. Τις συστάσεις τής άδερφής του τής Σέμνης τις άκουγε με εύγνωμοσύνη, είχε πολλά να μάθει απ' αὐτήν αφού εκείνη του κρατούσε τόσα χρόνια τὸ σπίτι και ήξερε τι θέλει και τι του άρέσει.

...

Η Θέκλη, που είχε ήδη πάρει όρμητικά τή σκάλα βγάζοντας συγχρόνως τὸ καπέλλο της και τὸ παλτό της για να κερδίσει χρόνο, έκανε «Ωχ!» —ένα έπι-

φώνημα συντριβής— και φτασμένη ήδη στο πρώτο κεφαλόσκαλο, διέσχισε το πολύχρωμο φως που έπεφτε απ' τὰ κόκκινα, πράσινα και χίτρινα τζαμάκια της μεγάλης παραθύρας και συνέχισε με την ίδια φόρα.

Ἡ ἀνάσα της ἦταν κομμένη ὅταν, ἔχοντας χτυπήσει στὴν πόρτα, ἀνοιγε καὶ πρόβαινε στὸ σαλόνι. Τὸ μελί της βλέμμα ζητοῦσε συγνώμη ἀλλὰ οὔτε ἡ κουινιάδα της σχολίασε τὸ παράπτωμά της οὔτε τοῦ Δημήτρη τὰ φρύδια σούφρωσαν, παρὰ μόνο τῆς ἔγνεψε νὰ καθήσει χωρὶς νὰ διακόψει τὴν Σέμνη.

«Σοῦ λέγω καὶ σοῦ ἐπαναλαμβάνω» ἔλεγε ἡ Σέμνη ὑπογραμμίζοντας τὰ λόγια της μὲ μικρὰ ἀνεβοκατεβάσματα τοῦ κεφαλοῦ, σὰ νὰ θρυμάτιζε μὲ τὸ πηγούνη της τίς ἀντιρρήσεις του. «Ὅλοι αἱ πριγκήπισσαι φεύγουν — ἡ Ἀλίκη τοῦ Ἀνδρέου, ἡ Ἐλένη τοῦ Νικολάου, ἡ Μαρία τοῦ Γεωργίου, ἡ πριγκήπισσα Ὑψηλάντη, ὅλοι ἀνεξαιρέτως ἐτοιμάζονται νὰ ἀκολουθήσουν τὸ στράτευμα καὶ ἐσὺ διαστάξεις; Ἀπορῶ πῶς δὲν ἀντιλαμβάνεσαι ὅτι εἰς ἓνα τόσο ἐκλεκτὸ περιβάλλον...»

«Περιβάλλον! Μὰ τὸ διανοεῖσαι, Σέμνη! Μόνη μετὰξὺ τόσων ἀνδρῶν; Αἱ πριγκήπισσαι θὰ ἔχουν ἐκεῖ τὰς ὑπασπιστριάς, τοὺς ὑπηρετὰς των καὶ ἰδίως, ἰδιαίτατα, τοὺς συζύγους των.»

«Δὲν νομίζω, Δημήτρη, ὅτι οἱ βασιλοπαιδὲς θὰ ἐξευτελιστοῦν τρέχοντας ὀπίσω ἀπὸ τὰς συζύγους των. Ξεχνᾷς μετὰ πόσων δυσκολιῶν ἐπανεκτέησαν τὰς θέσεις των εἰς τὸ στράτευμα; Ὅχι! Θὰ ὑπηρετοῦν ὁ καθεὶς εἰς τὸ ὄπλον του, πιθανότατα δὲ πολὺ μακρὰν τῶν πριγκηπισσῶν. Ἡ φροντίς καὶ ἡ νοσηλεία τῶν τραυματιῶν πολέμου ἀποτελεῖ ἀποκλειστικὴν εὐθύνην τῶν γυναικῶν» ἀποφθεγγάτισε.

Κάτι στεναχωροῦσε τὸν Δημήτρη. Τὰ μάτια του ἔπαιξαν μιά δυό, σὰ νὰ γύρευαν στίς γωνιῆς τοῦωματίου μιά διέξοδο. Ἐσφίξε τὰ χεῖλη.

«Ἐπί τέλους, ἄς μὴ προτρέχωμεν» εἶπε μετὰ. «Ὁ

πόλεμος δὲν εἶναι κἂν βέβαιος, ἀντιθέτως ὁ πρωθυπουργὸς ἔχει πεποίησιν εἰς τὰς Δυνάμεις. Θὰ ἐπέμβουν αἱ Δυνάμεις καὶ ἡ σύρραξις θὰ ἀποφευχθεῖ.»

...

«Μὴν ταράζεσαι παιδί μου» τὴν διέκοψε μὲ καλωσύνη ἡ Σέμνη. «Θὰ σοῦ ἐξηγήσω κατόπιν. Τὰ ἔχω ὅλα προβλέπει.»

Σὰ νὰ λύγισε ἡ Θέκλη. Τὴν προνοητικότητα τῆς κουινιάδας της, τὴν πρόθυμη ἐνεργητικότητά της, τὸ σύννεφο ἐκεῖνο τῶν φροντίδων ποὺ ἐξασφάλιζε τὴ βολὴ καὶ τὸ συμφέρον ὄλων, τὸ εἶχε γνωρίσει ἡ Θέκλη μπαίνοντας στὸ σπίτι νιόπαντρη καὶ εἶχε συνηθίσει νὰ παραδίδεται, ὄχι ἀπὸ ἀδράνεια, ἢ ἀπὸ εὐγένεια, ὄχι γιὰ νὰ δίνει τόπο στὴν ὀργὴ μιά καὶ συγκατοικοῦσαν, ἀλλὰ ἐπειδὴ κάθε ὑπόδειξη τῆς Σέμνης συνοδευόταν ἀπὸ ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα, ποὺ τὴν λογικὴ τους τὴν ἀναγνώριζε ἡ Θέκλη καὶ γι' αὐτὸ ὑποτασσόταν πρόθυμα, μὲ χαρὰ μάλιστα, μ' ἓνα εὐφρόσυνο αἶσθημα πῶς ἔτσι κατακτᾷ ὀλοένα νέες γνώσεις.

Ἐδῶ ὅμως κάτι ἄλλαξε ριζικὰ — σὰν ξαφνικὰ νὰ βρέθηκε σ' ἓνα κενὸ ὄπου μόνο ἓνα πράγμα τὴν κρατοῦσε κι αὐτὸ ἦταν ὑπέρτερο κάθε λογικῆς καὶ αὐταπόδεικτο, ἓνα ἔνστικτο.

«Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀφήσω τὸ μωρό μου» εἶπε μὲ μιά σταθερότητα ποὺ δὲν τὴν περιέμενε.

«Κανεὶς δὲν σοῦ ζητᾷ νὰ τὸ ἀφήσεις, ἀλλὰ ἀντιθέτως νὰ τὸ φροντίσεις» ἀποκρίθηκε καθησυχαστικὰ ἡ Σέμνη. «Σκέψου ὀλίγον. Βρέφος εἶναι ἀκόμη καὶ τὴν ἀπουσία σου δὲν θὰ τὴν ἀντιληφθεῖ κἂν. Θὰ εἶναι ἐξ ἄλλου τόσο σύντομος! Δύο ἐβδομάδες; Τρεῖς; Ὁ πόλεμος δὲν θὰ διαρκέσει περισσότερο, διότι ἀπλούστατα κανεὶς ἐκ τῶν ἐμπολέμων δὲν ἔχει τὰς δυνάμεις πρὸς τοῦτο.»

«Μὰ γιατί; Γιατί; Ἐστω καὶ γιὰ τόσο λίγο, δὲν μπορῶ νὰ τὴν ἀφήσω.»

«Ὅλα τὰ ἡμποροῦμε, ὅταν πρέπει. Καὶ κατ' αὐτὴν τὴν κρίσιμον στιγμὴν, ὅλοι πρέπει νὰ ὑπηρετήσωμε τὴν πατρίδα μας. Αὐτὸ εἶναι τὸ καθήκον μας καὶ ἀποδεχομένη τὸ καθήκον σου δίδεις τὸ παράδειγμα εἰς τὸ παιδί σου. Τὶ θὰ εἰπεῖ ἀργότερα ἡ Ἀννούλα, τί θὰ εἰποῦν — πολὺ περισσότερο — τὰ ἀγόρια ποὺ θὰ ἀποκτήσετε, ἂν μάθουν ὅτι ἡ μητέρα των δὲν ἔδωσε τὸ παρὸν εἰς μίαν τοιαύτην προσπάθειαν τοῦ Γένους;

...

«Μὰ δὲν ἔχω καμμία ἐκπαίδευση!» ἀνακάλυψε τὴν ἀδυναμία της. «Δὲν ἔχω τὴν παραμικρὴ ιδέα τί πρέπει νὰ κάνω!»

«Θὰ σοῦ δείξουν» τὴν καθησύχασε ἡ Σέμνη. «Μὴν ἀμφιβάλλεις καθολοῦ ὅτι θὰ σοῦ δείξουν. Φυσικὰ δὲν θὰ σοῦ ἀναθέσουν πράγματα δύσκολα - ὑπάρχουν οἱ εἰδικευμένοι πρὸς τοῦτο, ἡ Γαλλικὴ Ἀποστολὴ τὰ ἔχει πολὺ καλὰ προετοιμάσει ὅλα. Κατὰ τὰ ἄρθρα τῶν ἐφημερίδων ὁ ἀρχίατρος κύριος Ἀρνὼ ἔχει ἐργασθεῖ λαμπρὰ καὶ ἐντὸς τῶν δύο αὐτῶ ἐτῶν τὸ Ὑγειονομικὸ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν ἔχει ἀναδιοργανωθεῖ ὀλοσχερῶς.»

...

Κεφάλαιο 5

Ἐνα φορεῖο ἦταν στημένο πάνω σὲ πέτρες. Ἡ κουβέρτα βρέθηκε πάνω στὸ φορεῖο.

«Γδύστον καὶ καθάρισέ τον! ἔδωσε ἡ νοσοκόμα τὴν ἐντολή. «Ἐλα! Γρήγορα!»

Ἡ Θέκλη μὲ τὰ μάτια διάπλατα ἔβλεπε. Αἷματα. Στους σωρούς τὰ μπαμπάκια κατὰ γῆς αἷματα. Στὴν ποδιά τοῦ γιατροῦ αἷματα... Στὰ χεῖρια τοῦ αἷματα... Ἀπ' τὴν κουβέρτα ποὺ βρισκόταν τώρα πάνω στὸ φορεῖο ἔσταζαν αἷματα.

Ὁ γιατρός εἶχε δεῖ κάτι ποὺ τὸν εἶχε θυμώσει — θὰ σὲ ἀναφέρω!» φοβέριζε τὸν στρατιώτη ποὺ εἶχε

βρεῖ ἡ Θέκλη μὲς στὰ χορτάρια. «Ντροπιάζεις τὴ στολή σου!» Τὸν ἔσπρωξε βίαια πέρα, χωρὶς νὰ ἐπιδέσει τὸ χέρι του, ἀδιαφορώντας γιὰ τίς διαμαρτυρίες του καὶ παράλαβε ἓναν ἄλλον ποὺ ἔστεκε στὸ ἓνα πόδι ἀμίλητος. Ἡ ἀρβύλα δὲν ἔβγαине... Ὁ στρατιώτης δάγκανε τὰ χεῖλη του. Τὰ δάχτυλα τοῦ γιατροῦ δοκίμαζαν, ἀπλὰ ἔψαυαν.

«Μετὰ αὐτὸν ἐκεῖ» εἶπε ἡ νοσοκόμα δείχνοντας μὲ τὸ βλέμμα πρὸς τὴ Θέκλη. «Νὰ τὸν προλάβουμε...»

Ἡ ματωμένη μάζα μέσα στὴν κουβέρτα βόγγηξε. Ἰὰ χέρια της Θέκλης ἔτρεμαν. Τράβηξε τὴν ἄκρη. Φάνηκε ἓνα ποδάρι γυμνὸ. Κάποιος τοῦ εἶχε δέσει πρὸχειρα τὸ τραῦμα στὸ γόνατο μὰ ἔτρεχε κι ἄλλο αἷμα, ἀπὸ ψηλότερα κοντὰ στὴ ρίζα τοῦ μηροῦ.

«Κόψε τὸ ὕφασμα!» τὴ διέταξε ἀπὸ μακρὰ ἡ νοσοκόμα ποὺ εἶχε ὡς φαίνεται τὰ μάτια της συγχρόνως παντοῦ. «Κόψε το, πότισε τὸ μπαμπάκι μὲ οἰνόπνευμα, καθάρισε ὀλόγυρα τὴν πληγὴ, ἄλλειψε μὲ ἰώδιο, ὄχι ἔτσι! μὲ τὸ μπαμπάκι! ἔτσι μπράβο...»

Ἡ Θέκλη εἶχε γίνεῖ ἓνα σῶμα ποὺ ἐκτελοῦσε. Τὸ μυαλό της ἀκίνητο ὑπάκουε μ' ἓνα μόνο τμήμα του.

«Φέρ' τον ἐδῶ. Πάρε τὸν ἄλλον. Κόψε τὸ ροῦχο. Καθάρισε. Φέρτον ἐδῶ. Τὸν ἄλλον. Γδύσε. Καθάρισε...»

Ὁ ὑπόλοιπος νοῦς της παγωμένος ἀπὸ τὴ φρίκηπρατηροῦσε ἀπὸ κάποιο μακρυνὸ σημεῖο τὸν ἑαυτὸ της νὰ ζεῖ πράγματα ἀδιανόητα, φριχτά. Ξεγύμνωνε ἀνδρικὰ μέλη, ἄκουγε οἰμωγές, ἔβλεπε σάρκες σκισμένες, ἄγγιζε θρυματισμένα κόκκαλα, κομμάτια μέταλλου ποὺ μεξύτιζαν σφηνωμένα μέσα σε σπαραγμένα κρέατα, πίεζε μὲ δύναμη φλέβες νὰ σταματήσῃ τὰ αἷματα ποὺ χυνόταν, ... καὶ τὰ χίτρινα πρόσωπα... καὶ ἡ μυραδιά τοῦ ἰωδίου... καὶ τὰ ξεφωνητὰ τοῦ πόνου... τὰ ξεφωνητὰ... Τὰ ξεφωνητὰ ποὺ ἤχουσαν, κύματα ἀτέλειωτα στὴν ἀπεραντοσύνη αὐτῆς τῆς ἀκίνητης στιγμῆς...

ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ

Τουρισμός και ευαισθησία

Τουριστικός προορισμός είναι σίγουρα. Περιοχή που θα κερδίσει πάρα πολλά από τη Γέφυρα Ρίου - Αντιρρίου επίσης. Ταυτόχρονα όμως, η Ναύπακτος είναι και μια περιοχή στην οποία αναπτύσσονται πολλές νέες και ενδιαφέρουσες προσπάθειες. Μία από αυτές είναι και η λειτουργία της Κοινωνικής Επιχείρησης Ναυπάκτου, μιας εταιρείας που συστάθηκε στο πλαίσιο του έργου «Κοινωνική Επιχειρηματικότητα: Για την Καταπολέμηση του Αποκλεισμού» του ευρωπαϊκού προγράμματος Equal.

Το ενδιαφέρον με τη συγκεκριμένη εταιρεία είναι ότι απευθύνεται κυρίως σε νέους: ταξίδια, πολιτιστικές εκδηλώσεις, γνωριμία με τις κρυφές ομορφιές της γύρω περιοχής αλλά και συνεισφορά στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση σχετικά με θέματα όπως το περιβάλλον και η στήριξη στις ασθενέστερες κοινωνικές ομάδες.

Η επιχείρηση στοχεύει στην καταπολέμηση της ανεργίας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην πρόωθηση του πολιτισμού, στην αξιοποίηση των φυσικών και των ανθρωπίνων πόρων της περιοχής και στην ενίσχυση του αγροτουρισμού αλλά και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Επιπλέον, στόχος είναι να παρέχει τουριστικές υπηρεσίες σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες προσπαθώντας παράλληλα να τις βελτιώνει.

Τέλος, θέλει να υποστηρίξει τους πολιτιστικούς συλλόγους και τους συλλόγους που υποστηρίζουν τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, και να συγκεντρώσει το κοινωνικό κεφάλαιο αξιοποιώντας το προς το όφελος των μειονεκτικών ομάδων. Δουλεύοντας προς αυτούς τους σκοπούς και για να επιτύχει τους στόχους της, η επιχείρηση παρέχει μια σειρά από υπηρεσίες: διοργανώνει εκδηλώσεις πολιτιστικές και άλλες κοινωνικού ενδιαφέροντος, παρέχει κάθε είδους τουριστικές υπηρεσίες, δημιουργεί τουριστικά πακέτα προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε ενδιαφερόμενου και διοργανώνει συνέδρια και ημερίδες. Ιδιαίτερης μνείας αξίζει το γεγονός ότι το 10% της επιχείρησης διατίθεται σε κοινωνικούς σκοπούς.

 www.ken-tourism.gr

CONTEMPORARY 21: VIDEO

Τεύχος 71 / 2005

Η σύγχρονη τέχνη έχει πλέον καθιερωθεί στην πολιτιστική καθημερινότητα της Ευρώπης, χωρίς να ξενίζει το μέσο πολίτη, αποτελώντας έναν παράξενο και περιθωριακό χώρο.

Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από περιοδικά όπως το «Contemporary», το οποίο παρουσιάζει με συνέπεια και πρωτοτυπία όλες τις εκφάνσεις και τα μέσα της σύγχρονης τέχνης.

Στο παρόν τεύχος έχει ειδικό αφιέρωμα στην τεχνική του video με άρθρα των Steven Bode, Katerina Gregos, Catherine Elwes και παρουσιάσεις των Lucas Ajemian, Pleil Collins, Stan Douglas, Gary Hill, Motoleiko Odani, Mary Sue, Pipilotti Rist και πολλούς άλλους.

Συνοδεύεται από DVD artwork της Mary Sue, περσόνα εμπνευσμένη από το χώρο των κοριτσίστικων κόμιξ.

Ι.Π.

info@contemporary-magazine.com

www.contemporary-magazine.com

ΜΗΛΟ τεύχος 19,
Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2005

Νέο σχήμα, ξεκούραστη γραφιστική ματιά, οσανεωμένη θεματολογία και περισσότερη όρεξη για το μέλλον, από την παρέα του Άργους και το «Μήλο» της. Στο πρώτο τεύχος της νέας περιόδου συνέντευξη του Βασίλη Λέκκα, εξώφυλλο και συνέντευξη του καρτουνίστα Παναγιώτη Ράπη κι ένα πρωτότυπο αφιέρωμα στο προπατορικό αμάρτημα. Καλή (καινούρια) αρχή!

www.tomilo.gr

ΓΙΑΤΙ
τεύχος 357, Μάρτιος 2005

Ένα από τα ιστορικά περιοδικά της ελληνικής περιφέρειας, το «Γιατί» των Σερρών, συνεχίζει απτόητο, πάντα με τον ποιητή Βασίλη Τζανακάρη στο τιμόνι του. Τριάντα χρόνια μετά την πρώτη του έκδοση, το «Γιατί» κυκλοφόρησε το Μάρτιο με κεντρικό αφιέρωμα το πώς παρουσιάστηκε από τα πρωτοσέλιδα των ελληνικών εφημερίδων ο θάνατος του Ελευθέριου Βενιζέλου..

Π
τεύχος 69, Φεβρουάριος 2005

Ένα από τα πιο φιλόδοξα περιοδικά ελληνικών εφημερίδων, το «Π» της εφημερίδας «Πατρίς» από το Ηράκλειο, κυκλοφορεί κάθε μήνα προσπαθώντας να ισορροπήσει ανάμεσα στην κρητική επικαιρότητα, το παρελθόν της περιοχής και φωτογραφικές περιπλανήσεις από τη ζωή των νέων στην κρητική πρωτεύουσα.

www.patris.gr

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ένα «περιοδικό δρόμου για την αλληλεγγύη των κατοίκων της πόλης»

Του Πέτρου Ψωμιά

«Το "Δρομολόγιο" είναι ένα περιοδικό πόλης που εμπνέεται από τους κατοίκους των δρόμων της». Έτσι τουλάχιστον ισχυρίζεται στην ταυτότητά του. Αν' αυτό το πρώτο πρώτο κείμενο σε πείθει. Πρόκειται πράγματι για το πρώτο περιοδικό δρόμου στην Ελλάδα, με την έννοια ότι η διανομή και η πώλησή του γίνεται αποκλειστικά από ανθρώπους που έχουν άμεσο βιοποριστικό πρόβλημα, ανθρώπους άνεργους ή άστεγους. Το περιοδικό αποτελεί έτσι μία εναλλακτική πρόταση για την απόκτηση ενός μικρού εισοδήματος. «Φιλοδοξία μας —διαβάζεις σ' αυτό το ίδιο εισαγωγικό σημείωμα— είναι η δημιουργία κοινωνικού ιστού και αλληλεγγύης στην πόλη και η δημιουργία αμφίδρομης σχέσης μεταξύ πωλητών, αναγνωστών και συντακτών».

Η ιδέα της έκδοσης προέρχεται από τα περιοδικά δρόμου που κυκλοφορούν στην Ευρώπη, τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Αφρική και την Αυστραλία. Σήμερα κυκλοφορούν σε ολόκληρο τον πλανήτη περισσότερα από 150 τέτοια έντυπα, τα οποία αποτελούν βήμα έκφρασης για

Ο τίτλος αυτού εδώ του άρθρου είναι ατόφιος ο τίτλος ενός περιοδικού που κυκλοφορεί στην Αθήνα εδώ και τέσσερα χρόνια. Πρόκειται για το περιοδικό δρόμου —όπως αυτοπροσδιορίζεται— «Δρομολόγιο», το οποίο δεν θα το βρείτε σε περίπτερα, βιβλιοπωλεία ή σε άλλα κλασικά σημεία πώλησης. Είναι ένα έντυπο που διανέμεται στο δρόμο, από ανθρώπους που, αντί να επαιτούν, κερδίζουν το μεροκάματο πουλώντας το. Άλλωστε στο εξώφυλλο ακόμα, μέσα σε ευκρινή κύκλο, ο αναγνώστης μπορεί να βρει, να διαβάσει και να εγκρίνει τη συμφωνία: «τιμή 1,5 ευρώ, 1 ευρώ για τον πωλητή»!

κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες. Δεν πάνε πολλά χρόνια που πρωτο-καθιερώθηκε η λογική και έκτοτε η πρακτική απλώθηκε σε ένα πλήθος πόλεων σε ολόκληρη την υφήλιο. Το δίκτυο INSP (International Network of Street Papers) εγγυάται μια συνέχεια και μια συνέπεια στη λογική των εντύπων που φιλοξενούνται κάτω απ' την ομπρέλα του. Τα «Δρομολόγια» της Αθήνας υπάγονται στο δίκτυο.

Η έκδοση του εντύπου, στη χώρα μας, στηρίζεται στην εθελοντική δουλειά των συνεργατών του. Το δίκτυο διανομής στήνεται σταδιακά με τη συνεργασία πωλητών και εκδοτικής ομάδας. Οι πωλητές φορούν την κονκάρδα του περιοδικού με τη φωτογραφία τους και ακολουθούν τις αρχές δεοντολογίας του περιοδικού. Τις δικές τους αρχές οι διανομείς-πωλητές τις συγκεντρώνουν σε μια φράση όλη κι όλη: «Οι περισσότεροι άνθρωποι θέλουν να εργάζονται και να απολαμβάνουν την ανεξαρτησία, την αξιοπρέπεια και το εισόδημα που τους προσφέρει η εργασία τους». Έτσι κι αυτοί. Πιά-

νουν το πόστο τους στα προεπιλεγμένα σημεία της πρωτεύουσας και με ευγένεια προσελκύνουν πελάτες. Στο Σύνταγμα, στο Μοναστηράκι, στα Εξάρχεια, στην Ομόνοια.

Τους ανθρώπους με τα «Δρομολόγια» θα τους συναντήσετε σε πολλά αθηναϊκά δρομολόγια. Βρίσκονται έξω από τους σταθμούς του μετρό, καθώς και έξω από τους κεντρικούς κινηματογράφους της πόλης. Πηγαίνουν σε εκθέσεις, συναντήσεις και άλλων ειδών πολιτιστικές εκδηλώσεις, στήνονται στωικά και με τις ώρες έξω από τα βιβλιοπωλεία του κέντρου, στέκουν και σε σημεία ιδιαίτερης κίνησης. Στον πεζόδρομο της Ερμού, στην πλατεία Κολωνακίου, έξω από το Πολυτεχνείο στην Πατμοίων.

Οι πωλητές του περιοδικού έχουν και τη δική τους σελίδα στο περιοδικό. Τιτλοφορείται «Το Βήμα του Δρόμου» και τους προσφέρει το χώρο να γράφουν τις δικές τους εμπειρίες, τις σκέψεις και τις προτάσεις τους. Οι υπόλοιπες σελίδες του εντύπου —32 στο σύνολο— είναι όλες συμπληρωμένες από επαγγελματίες δημοσιογράφους, φωτογράφους και συγγραφείς οι οποίοι προσφέρουν τη δουλειά τους εθελοντικά. Τι περιέχουν; Θέματα επικαιρότητας, εμπνευσμένα κυρίως από τις γειτονιές της Αθήνας, θέματα που αφορούν τους αν-

θρώπους των δρόμων, έναν πλουσιο πολιτιστικό οπαγό του ερχόμενου μήνα, καθώς και θεματολογία εμπνευσμένη από άλλες πόλεις του κόσμου.

Στήσιμο απλό, χρώματα λίγα, γραμματοσειρές ευανάγνωστες, σελιδοποίηση ευχάριστη. Μα πάνω απ' όλα ευαίσθητο (στην προσέγγιση των θεμάτων και στη λογική της διακίνησης), πρωτοτυπία (στο τι και στο πώς του εντύπου) και συνέπεια (όχι μόνο στις 32 σελίδες ή στο δίμηνο της έκδοσης, αλλά και στα βαθύτερα πιστεύω αυτής εδώ της προσπάθειας). «Αν κάποιος ισχυριστεί ότι κάνει έρανο για το "Δρομολόγιο", παρακαλούμε μη δώσατε» σημειώνουν οι συντάκτες του στην τρίτη σελίδα. Και συνεχίζουν: «Δεν συγκεντρώνουμε χρήματα στο δρόμο. Τα έσοδα προέρχονται από τις πωλήσεις των τευχών, από διαφημίσεις, συνδρομές, δωρεές και χορηγίες».

Τα «Δρομολόγια» εκδίδονται από την Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Παρέμβαση κατά του Κοινωνικού Αποκλεισμού», με έδρα την οδό Τζωρτζ 10, στην πλατεία Κάνιγκος Αν θέλετε να συμβάλετε οικονομικά ή με τη συνεργασία σας στην προσπάθεια του περιοδικού, το τηλέφωνο - φας και η ηλεκτρονική του διεύθυνση είναι ανοιχτά και σας περιμένουν. Είναι αντίστοιχα το 210 3832237 και nmas@otenet.gr.

Αρκεί ένα απλό πανί...

Η Άννα Ρεσβάνη καταγράφει τις προσωπικές και άλλες εμπειρίες από την Καλαμάτα, όπου δεκάδες παιδιά συναντώνται συχνά με τη μαγεία του θεάτρου

Κάθε γεγονός της ζωής μας, κάθε ουνοίσημα, κάθε φαντασία, μπορούμε να το κάνουμε θέατρο. Από τη στιγμή, λοιπόν, που κάποιος με ευχαρίστηση εκφράζεται είτε με την κίνηση είτε με το λόγο, είτε και με τα δύο, η δραστηριότητα αυτή είναι παιχνίδι θεατρικό.

Η Καλαμάτα αποτελεί για την Πελοπόννησο ένα θεατρικό πυρήνα, γιατί διδάσκοντας στα παιδιά το θέατρο, δεν βοηθά μόνο το παιδί σαν παιδί, βοηθά και την κοινωνία ολόκληρη.

Στην Καλαμάτα όπως και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας, τα τελευταία χρόνια το θέατρο έχει ενταχθεί και στο πρόγραμμα του ολοήμερου δημοτικού σχολείου (28 πιλοτικά προγράμματα την περίοδο 1999-2000, ενώ σήμερα τα περισσότερα σχολεία είναι και ολοήμερα). Το αναλυτικό πρόγραμμα του ολοήμερου σχολείου, περιλαμβάνει το μάθημα της «Θεατρικής Αγωγής». Έχει παρατηρηθεί μάλιστα, ότι τα παιδιά το επιλέγουν γιατί τους αρέσει και νιώθουν ελεύθερα να εκφραστούν μέσα από αυτό. Δεν υπάρχει το αίσθημα της πίεσης, ο βαθμός ή κάποια ύλη για αποστήθιση. Θα πρέπει όμως να τονίσουμε ότι δεν υπάρχει ούτε η υποδομή σε σχολικές αίθουσες ειδικά διαμορφωμένες για θεατρικό παιχνίδι, ούτε ο σποραϊτικός «σεβασμός» απέναντι στους διδάσκοντες.

Δυστυχώς, έτσι όπως έχουν διαμορφωθεί οι συνθήκες, οι διδάσκοντες είναι ωρομίσθιοι για 8 ώρες την εβδομάδα σε τρία σχολεία με αποτέλεσμα να προσποθούν να γνωρίσουν τα παιδιά με μια συνάντηση την εβδομάδα. Αν πράγματι θέλουμε να αλλάξει κάτι με τη διδασκαλία του θεάτρου θα πρέπει να γίνει αναπροσαρμογή του προγράμματος, έτσι ώστε να μην οδηγούνται όσοι εκπαιδευτικοί έχουν διάθεση να κάνουν κάτι δημιουργικό να «αξιοποιούν» ακόμα και Σαββατοκύριακα.

Παράλληλα, φέτος είναι η δεύτερη χρονιά επιτυχούς λειτουργίας των «θεατροπαιχνιδιών» που διοργανώνονται από το ΔΗΠΕΘΕ Καλαμάτας με καλλιτεχνική σύμβουλο την Άννα Ποποθανασίου και υπεύθυνες την Άννα Ρεσβάνη (θεατρολόγος) και τη Χριστίνα Δίμιζα (ηθοποιός). Στο πρόγραμμα αυτό συμμετέχουν παιδιά ηλικίας 5 - 12 και μέσα στο ίδιο το θέατρο (Νέα Σκηνή, ΔΗΠΕΘΕ Καλαμάτας) γνωρίζουν το θέατρο, τις συμβάσεις του, μαθαίνουν να νιώθουν ελεύθερα αλλά και να γίνονται καλοί θεατές και να σέβονται το θέατρο.

Επίσης, αν κάποιο παιδί επιλέξει να ακολουθήσει το επάγγελμα του ηθοποιού ή και ακόμα να πειραματισθεί πάνω στους κώδικες του θεάτρου ερασιτεχνικά, λειτουργούν εδώ και αρκετά χρόνια τέσσερις θεατρικοί σύλλογοι. Η «Πειραματική σκηνή» ένας θίασος για εφήβους, μυεί τους νέους στο χώρο του θεάτρου, τους βοηθά να εξωτερικεύσουν συναισθήματα τα οποία εξαιτίας της εφηβείας νίγονται ή και γεννιούνται νέα.

Η «θεατρική Διαδρομή», το «Μεσοπνιακό Ερασιτεχνικό Θέατρο», και ένα στούντιο θεάτρου όπου γίνεται μια προσπάθεια, άνθρωποι που αγαπούν το θέατρο, να διδάχθούν υποκριτική, ιστορία θεάτρου, φωνητική, μέσα στους κόλπους της νεοσύστατης θεατρικής ομάδας (2003) του Μορφωτικού Συλλόγου Καλαμάτας (χορευτικός σύλλογος, έτος ίδρύσεως 1976 και περιλαμβάνει σχολή παραδοσιακού χορού, μουσικής και θεάτρου). Διδάσκουν οι: Βασιλίας Φλώρος (ηθοποιός) και Άννα Ρεσβάνη (θεατρολόγος).

Θέλοντας να δώσω μια απάντηση στο ερώτημα αν πράγματι το θέατρο βοηθά τα παιδιά στη διαμόρφωση της προσωπικότητας, είχα τη χαρά να συναντήσω αξιόλογους ανθρώπους που ασχολούνται με το θέατρο είτε ως ηθοποιοί σε παραστάσεις παιδικού θεάτρου, είτε ως διδάσκοντες σε ολοήμερα σχολεία ως υπεύθυνοι για το μάθημα της θεατρικής αγωγής ή ως εμπυκωτές

θεατρικού παιχνιδιού. Μοιραστήκαμε απόψεις και εμπειρίες, για τα οφέλη που προσφέρει στο παιδιά ως προσωπικότητες.

Το θέατρο προσφέρει στο παιδί την ευκαιρία να εξερευνήσει, να πειραματιστεί, να εκφραστεί αυθόρμητα, ώστε να οδηγηθεί ομαλά στο στόχο του θεατρικού παιχνιδιού που δεν είναι άλλο από την απόκτηση μιας ολόπλευρα αναπτυγμένης προσωπικότητας, με ανεξάρτητη σκέψη και με δημιουργική

φαντασία, ως μέλος του κοινωνικού συνόλου (ομάδα).

Στο θεατρικό παιχνίδι δεν υπάρχει προκαθορισμένο θεατρικό έργο. Δίνουμε στα παιδιά τη δυνατότητα να εφεύρουν μια ιστορία, να δημιουργήσουν ένα δικό τους παραμύθι. Ο αυτοσχεδίασμός είναι το κείμενο και σκηνικά το ίδιο το σώμα και το μυαλό μας. Σκηνικά δεν υπάρχουν, ένα απλό πανί ή οποιοδήποτε αντικείμενο, μπορεί να είναι το κοστούμι ή το σκηνικό. Σημασία δεν έχει η παράσταση αλλά η ιδιαίτερη αυτή σχέση που εκδηλώνεται μεταξύ των ανθρώπων που στην καθημερινότητα χάνεται ή δεν φαίνεται.

Η Θέτιδα Μυλωνά (θεατρολόγος) προσπαθεί, όπως όλοι οι συνάδελφοί της, οι οποίοι διδάσκουν «θεατρική Αγωγή» στο ολοήμερο σχολείο, να μεταδώσει με τον καλύτερο τρόπο τις γνώσεις της και να μιλήσει τα παιδιά στο μαγικό κόσμο του θεάτρου με ασφάλεια και προσοχή. «Το μάθημα του θεάτρου αποτελεί και για εμάς ένα ενοικοδομητικό αλλά και δύσκολο παιχνίδι που πρέπει να κερδιστεί μέσα από τη ματιά των παιδιών, την ψυχή τους, την κίνηση και την έκφρασή τους. Αυτά τα συστατικά ενεργοποιούνται σε κάθε μάθημα για να φθάσουν όχι απαραίτητα, σε παράσταση. Όταν όμως συμβεί αυτό, είναι φανερό σε όλους η αίσθηση της ψυχικής πλήρωσης, το πηγαίο χαμόγελο, η κοινή συνείδηση ότι μοιράστηκαν μια σπάνια εμπειρία που τους γεμίζει υπερηφάνεια και τους συνοδεύει στην πορεία της ζωής τους».

Ο Βασίλης Φλώρος (ηθοποιός) διδάσκοντας θεατρική αγωγή στα παιδιά αλλά και στα μέλη της θεατρικής ομάδας του Μορφωτικού διαπιστώνει ότι η προσωπικότητα δεν διαμορφώνεται με τη διδασκαλία. Η θεατρική παιδεία έχει σχέση με την έκφραση, την κατανόηση του κόσμου και του εαυτού μας, με την επικοινωνία, τόσο με τον εαυτό μας όσο και με τους άλλους, και η γνώση που δημιουργεί δεν είναι γνώση μόνο διανοητική είναι γνώση περισσότερο συναισθηματική. Το παιδί μαθαίνει να αντιμετωπίζει τον εαυτό του και το περιβάλλον του, μέσα από μια λειτουργία παιχνιδιού. Μαθαίνει τρόπους πιο εξελικτικούς και σπελευθερωτικούς που στηρίζουν την προσωπικότητα και του δημιουργούν ικανότητες, οι οποίες θα του χρειαστούν στην μετέπειτα ζωή του, ως ενήλικας».

Από την εμπειρία μου πιστεύω ότι, αν το θέατρο είναι μια μικρογραφία της κοινωνίας, τότε όταν το μεταφέρουμε σε ένα παιδί σαν γνώση μέσα από το παιχνίδι, του προσφέρουμε τον κόσμο ολόκληρο. Η Καλαμάτα έχει την υποδομή για τη δημιουργία αυριανών πολιτών με πολιτισμική κουλτούρα, και θετική στάση απέναντι στα καλλιτεχνικά δημιουργήματα. Στόχος δεν είναι να φτιάξουμε ηθοποιούς αλλά ευαίσθητοποιημένους πολίτες.

Μεταολυμπιακή υστερία στην Πάτρα

του Γιάννη Μουγγολιά

Μπορεί η διεξαγωγή των περσινών Ολυμπιακών Αγώνων στη χώρα μας να έδωσε την αφορμή να αναδυθούν από τη λήθη σημαντικά γεγονότα που σχετίζονται με τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 1896 και να δοθούν ενδιαφέρουσες πληροφορίες της εποχής, ωστόσο ανεκτίμητο και παρθένο παραμένει το πεδίο που σχετίζεται με την περιρρέουσα ατμόσφαιρα και εποχή στην περιοχή μας.

Όπως είναι γνωστό οι Α΄ Ολυμπιακοί Αγώνες πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα, στο Καλλιμάρμαρο, από διεθνή οργανωτική επιτροπή υπό την προεδρία του Έλληνα Δημήτρη Βικέλα και κράτησαν από τις 25 Μαρτίου μέχρι τις 3 Απριλίου 1896.

Στην Πάτρα τότε, πόλη με σημαντική αθλητική ιστορία, κυριαρχούσαν στον αθλητικό χώρο δύο αξιόλογα αθλητικά σωματεία, ο Παναχαϊκός Γυμναστικός Σύλλογος και η Γυμναστική Εταιρεία Πατρών, ενώ στο γειτονικό Αίγιο ακολουθούσε ο εκεί αθλητικός σύλλογος «Ο Στράτων».

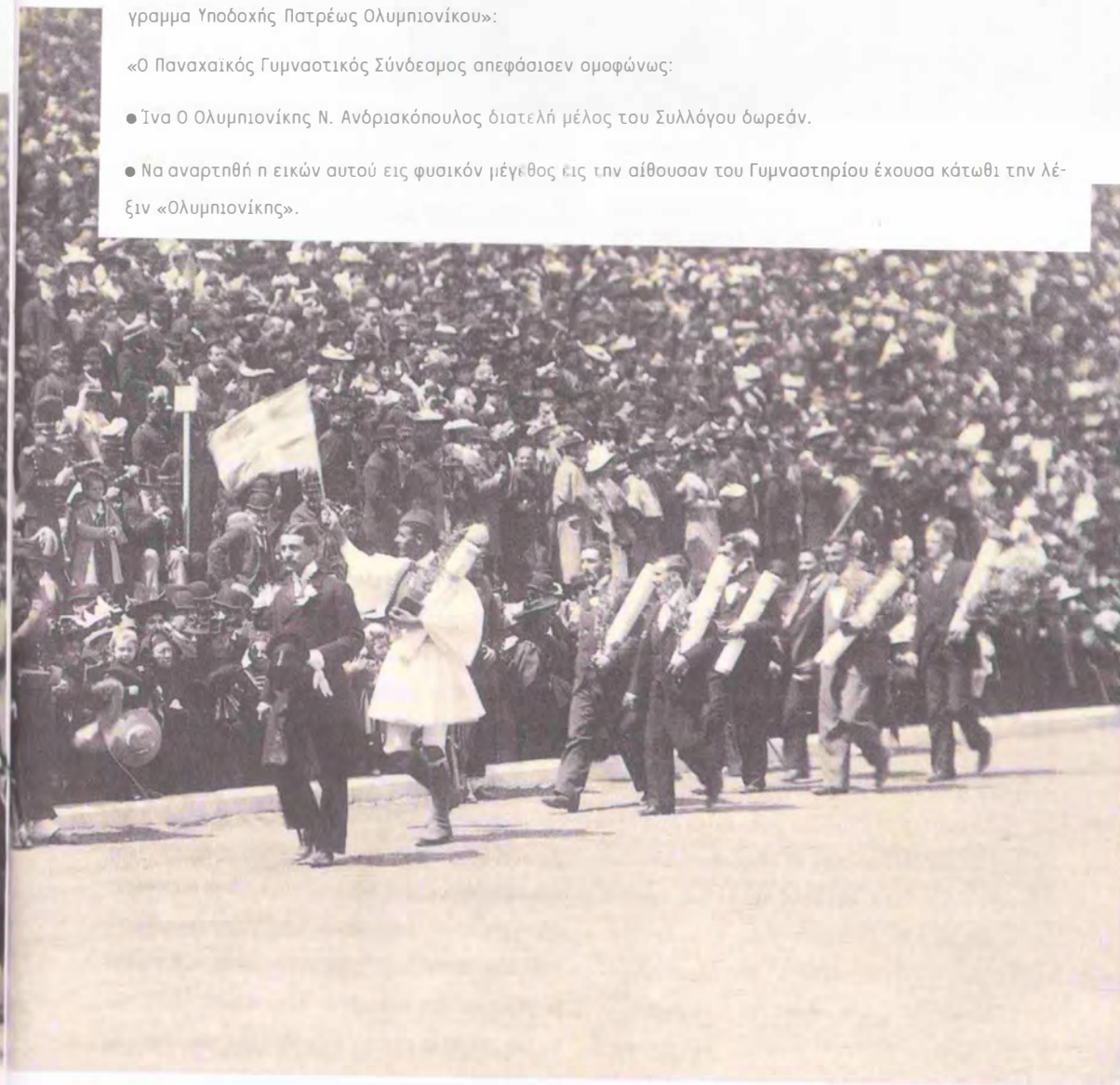
Έχουν γίνει σε πολλές μελέτες τοπικού ενδιαφέροντος αναφορές για τους Α΄ Ολυμπιακούς Αγώνες και έχουν γίνει γνωστές πολλές λεπτομέρειες. Ωστόσο, πρέπει να τονίσουμε ότι κάπως καθυστερημένα, στις 23 Μαρτίου, ο Παναχαϊκός Γυμναστικός Σύλλογος πήρε τη σημαντική απόφαση να συμμετάσχει στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Βεβαίως, κάποιοι από τους αθλητές του συλλόγου αυτού έλαβαν μέρος «σαν φίλαθλοι» με δική τους πρωτοβουλία και κάποιοι από αυτούς διακρίθηκαν.

Τα αποτελέσματα των Α΄ Ολυμπιακών Αγώνων, γνωστά, γέμισαν με περηφάνια την πατρίδα και την τοπική κοινωνία. Σημειώνουμε ιδιαίτερα την ανάδειξη του Αμαρουσιώτη Σπύρου Λούπη ως πρώτου νικητή στο Μαραθώνιο, του Πατρινού Νίκου Ανδριακόπουλου ως πρώτου νικητή στο αγώνισμα «Αναρρίχσεις επί κάλω» και του Αστακιώτη Παντελή Καρασεβδά ως πρώτου νικητή στο αγώνισμα της «Σκοποβολής με τυφέκιο εξ αποστάσεως 200 μέτρων». Ο Παναχαϊκός, παρότι ήταν απών από τους Ολυμπιακούς όταν ο δικός του αθλητής Νίκος Ανδριακόπουλος αναδεικνύεται Ολυμπιονίκης, βάζει νερό στο κρασί του.

Στο «Νεολόγο Πατρών» της 3ης Απριλίου 1896 βρίσκουμε σημείωμα εξαιρετικού ενδιαφέροντος με τίτλο «Πρόγραμμα Υποδοχής Πατρών Ολυμπιονίκου»:

«Ο Παναχαϊκός Γυμναστικός Σύνδεσμος απεφάσισεν ομοφώνως:

- Ίνα Ο Ολυμπιονίκης Ν. Ανδριακόπουλος διατελή μέλος του Συλλόγου δωρεάν.
- Να αναρτηθή η εικόν αυτού εις φυσικόν μέγεθος εις την αίθουσαν του Γυμναστηρίου έχουσα κάτωθι την λέξιν «Ολυμπιονίκης».

Παρέλαση Ολυμπιονικών με επικεφαλής το Σπύρο Λούπη στο Παναθηναϊκό Στάδιο.

«Δια τους αγώνες έφθασαν νέα φορέματα της εποχής, ιδιότροπα βέλλα, σακ-βογιάζ πολυτελή και πολλά άλλα είδη με κωμικό τζο εις το ρωμαντικότεον κατάστημα των κ.κ.Δημητρίου και Βουγά». Το κατάστημα βρισκόταν στην οδό Μαιζώνας, απέναντι από τον Ιερό Ναό της Ευαγγελίστριας.

● Να ακολουθή δεξιόθεν τον εκάστοτε πρόεδρον του Συλλόγου εις όλας τας τελετάς.

● Εξμελής επιτροπή να μεταβή εις Αίγιον, ίνα τον προϋπαντήση.

● Να προσκληθώσι τα μέλη του Συλλόγου εις το Γυμναστήριον και εκείθεν, προπορευομένης της Μουσικής του Συλλόγου, να μεταβώσιν άπαντες εις τον σιδηροδρομικόν σταθμόν. Εκεί, άμα τη αφίξει της αμαξοστοιχίας, ο πρόεδρος θα προσφωνήση τον Ολυμπιονίκην, προσέτι δε και τους μετ' αυτού αφικνουμένους Ολυμπιονίκας Καρασεβδάν και Σούτερ και τινας των Ούγγρων, αίτινες μέλλουσι να διελθώσι την ημέρον εκείνην.

Μετά την προσφώνησιν του προέδρου, χορός νέων θα ψόλη τον ύμνον του Παναχαϊκού και η Μουσική θα παιανίση τον προς υποδοχήν του Ολυμπιονίκου συντεθέντα ύμνον υπό του διδασκάλου της Μουσικής του Συλλόγου. Εκείθεν, δια των οδών Αγίου Ανδρέου, Αγίου Νικολάου και Μαιζώνας θα φθώσωσι εις την πλατείαν Γεωργίου του Α' και αφού περιέλθωσι ταύτην, έπειτα δια των οδών Ανεξαρτησίας, Αγίου Ανδρέου και Καλαβρύτων, θα καταλήξωσι εις το Γυμναστήριον του Συλλόγου.

Το Γυμναστήριον του Παναχαϊκού βρισκόταν τότε στην περιοχή που το 1933 κτίσθησαν τα σχολεία της Βουδ.

Ο Ν. Ανδριακόπουλος, γιος γνωστού Πατρινού κηρο-

πλάστη, φοιτούσε στο Β' Γυμνάσιο Πατρών, ενώ ο Παντελής Καρασεβδός ήταν γνωστός και αγαπητός στους Πατρινούς νέους γιατί πέρασε τα γυμνασιακά του χρόνια στην Πάτρα.

Στον τοπικό τύπο της εποχής δισσώζονται μακροσκελείς συγκινητικές περιγραφές από την υποδοχή που επεφύλαξαν οι Πατρινοί, κυρίως στον Πατρινό Ολυμπιονίκη.

Στις τοπικές εφημερίδες των πρώτων μετασολυμνιακών ημερών βρίσκουμε αγγελίες και περιγραφές που δείχνουν το κλίμα της συγκίνησης και της περηφάνιας, το οποίο επικρατεί στην Πάτρα και τη γύρω περιοχή για την ανάδειξη του Πατρινού Ολυμπιονίκη. Ένας άκρατος ενθουσιασμός, μια αθλητική υστερία που θα κρατήσει για μεγάλο χρονικό διάστημα, χαρακτηρίζει την πατραϊκή κοινωνία.

Οι καταστηματαρχες της πόλης τιμούν τον Ολυμπιονίκη, ο καθένας με τον δικό του τρόπο. Οι γνωστοί μεγαλομαγαζάτορες Παύλος Βουρδέρης και Νίκος Κυριακόπουλος δηλώνουν: ο πρώτος ότι ονομάζει τιμητικά το καλύτερο γλύκισμά του «Αναρρίκησις», και ο δεύτερος ότι προσφέρεται να παρέχει κάθε μέρα και για ένα χρόνο στον Ολυμπιονίκη που τίμησε την πόλη και την πατρίδα, ένα γλύκισμα της αρεσκείας του και ένα κονιάκ για αύξηση των δυνάμεών του για λαμπρότερη νίκη μελλοντικά, κάτι όμως που φαίνεται ότι ο Ολυμπιονίκης δεν αποδέχτηκε!

Τα βράδια, η όμορφη πλατεία Γεωργίου Α' έχει βάλει τα καλά της. «Επικρατεί πλήρης ασφυξία» αφού η Φιλαρμονική παιανίζει τον ύμνο του Σαμαρά, που είναι ο επίσημος ύμνος των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι Πατρινοί συνέρεαν στην πλατεία Γεωργίου για ν' ακούσουν τον ύμνο αλλά και για να δουν το καμάρι τους, το Νίκο Ανδριακόπουλο, να ξεκουράζεται απολαμβάνοντας το γλύκισμά του.

Τα βράδια, η όμορφη πλατεία Γεωργίου Α' έχει βάλει το καλό της. Επικρατεί «πλήρης ασφυξία» αφού η Φιλαρμονική παιανίζει τον ύμνο του Σαμαρά, που είναι ο επίσημος ύμνος των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι Πατρινοί συνέρεαν στην πλατεία Γεωργίου για ν' ακούσουν τον ύμνο, που σκορπούσε ρίγη πατριωτικού ενθουσιασμού αλλά και για να δουν το καμάρι τους, το Νίκο Ανδριακόπουλο, να ξεκουράζεται απολαμβάνοντας το γλύκισμά του. Ένα φαινόμενο, όκι και τόσο συνηθισμένο μέχρι τότε, παρατηρείται στα γυμναστήρια των δύο αθλητικών ομίλων της πόλης, που βεβαιώνει τη μεγάλη αγάπη της νεολαίας προς τη Γυμναστική και τον Αθλητισμό. Πραγματικός αθλητικός οργανισμός. Συναντάς εκεί να συναγωνίζονται σε όλα τα αθλήματα ανακατεμένους τους μαθητές και τους εργάτες, τους χειρώνακτες και τα πλουσιόπαιδα. Το φαινόμενο αυτό ο «Νεολόγος» το θεωρεί αποτέλεσμα των διεξαχθέντων Ολυμπιακών Αγώνων:

«Αλλ' ουκί ήσασιν είναι και η συνέπεια της ευγενούς αμίλλης, η οποία αναπτύσσεται μεταξύ των δύο σωματείων και η οποία εντείνεται σήμερον εκ της προσδοκίας μελλουσών επιτυχιών εις αγώνες πανελληνίους ή διεθνείς.»

Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η παρακάτω αγγελία που δημοσιεύεται συνεχώς στον τοπικό τύπο κατά τη διάρκεια των τοπικών αγώνων του Παναχαϊκού που θα ακολουθήσουν:

«Δια τους αγώνες έφθασαν νέα φορέματα της εποχής ιδιότροπα βέλλα, σακ-βογιάζ πολυτελή και πολλά άλλα είδη με κωμικό τζο εις το ρωμαντικότεον κατάστημα των κ.κ.Δημητρίου και Βουγά».

Το κατάστημα αυτό βρισκόταν τότε στην οδό Μαιζώνας, απέναντι από τον Ιερό Ναό της Ευαγγελίστριας και συγκέντρωνε το γυναικείο πληθυσμό της πόλης με τις πρωτότυπες ιδέες του.

Ο ΣΠΥΡΟΣ ΛΟΥΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Η τοπική κοινωνία και ιδιαίτερα ο αθλητικός κόσμος της πόλης δεν είχε δει με καλό μάτι την απουσία του Παναχαϊκού Γυμναστικού Συλλόγου από το κορυφαίο γεγονός των Ολυμπιακών Αγώνων, χωρίς να εξετάζει τους λόγους που την προκάλεσαν.

Το διοικητικό συμβούλιο του Συλλόγου, προκειμένου να δισσκεδάσει τις αρνητικές εντυπώσεις που είχαν δημιουργηθεί, αποφάσισε την πραγματοποίηση των ετήσιων αγώνων του με τρόπο λαμπρό και πανηγυρικό και τους όρισε για το πενήντημερο από 19 έως 23 Μαΐου.

Οι προσκλήσεις που εστάλησαν σε όλα τα αθλητικά σωματεία της μικρής τότε ελληνικής επικράτειας, είχαν θετική ανταπόκριση και αποδοχή, και οι αγώνες σημείωσαν εξαιρετική επιτυχία.

Κατηφορίζοντας τις πανέμορφες σκάλες της Κλιμακωτής Οδού, οι Αιγιώτες πέρασαν από την Άνω Πόλη στο σιδηροδρομικό σταθμό για να τιμήσουν το Λούη.

Η απουσία όμως των αθλητών της Γυμναστικής Εταιρείας, με απόφαση του Δ.Σ. αυτής, θεωρήθηκε γεγονός θλιβερό και απέδειξε ότι η κόντρα ανάμεσα στα δύο σωματεία της πόλης καλά κρατούσε.

Κορυφαίο γεγονός της διοργάνωσης υπήρξε η παρουσία του μαραθωνοδρόμου Σπύρου Λούη, ο οποίος έγινε αντικείμενο λατρείας και θερμών εκδηλώσεων και τιμήθηκε, όπως του άξιζε από την πατριική κοινωνία. Σπουδαίο γεγονός και η προσέλευση των αθλητών του συλλόγου «Ο Στράτων» του γειτονικού Αιγίου, στους οποίους επιφυλάχθηκε θερμή υποδοχή.

Ο ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΑΙΓΙΟ

Οι ετήσιοι αγώνες του Παναχαϊκού έληξαν στις 23 Μαΐου. Την επόμενη μέρα, οι αθλητές που είχαν προσέλθει από γειτονικές και όχι μόνο πόλεις, επιστρέφουν στις πατρίδες τους.

Την ημέρα αυτή έχει σημάνει συναγερμός στο σιδηροδρομικό σταθμό της πόλης του Αιγίου όπου, από πολύ πρωί, περιμένοντας την πρώτη αμαξοστασία από την Πάτρα, έχουν κατέβει τα μέλη του τοπικού αθλητικού συλλόγου «Ο Στράτων» και μεγάλο πλήθος πολιτών, με δεσπόζουσα την παρουσία της νεολαίας και του μαθητικού στοιχείου. Ο Στράτων υπήρξε Αιγιώτης αθλητής που είχε αναστείθει Ολυμπιονίκης στα αγωνίσματα της Πάλης και του Παγκρατίου σε δύο Ολυμπιάδες της 6ης δεκαετίας π.Χ., και ο αθλητικός

σύλλογος του Αιγίου είχε πάρει το όνομά του.

Κατηφορίζοντας τις πανέμορφες σκάλες της Κλιμακωτής Οδού, οι Αιγιώτες πέρασαν από την Άνω Πόλη στο σιδηροδρομικό σταθμό για να τιμήσουν το Λούη.

Από το 1887 είχε παραδοθεί η σιδηροδρομική γραμμή Πειραιά - Αθήνας - Πάτρας, τεράστιο έργο του Χαρίλαου Τρικούπη και σχεδόν αμέσως συναντάμε το σιδηροδρομικό σταθμό και την Κλιμακωτή Οδό, που αντικατέστησε το στενό κωματόδρομο, τον κυριότερο από τους συνδέοντες την άνω με την κάτω πόλη. Η Κλιμακωτή Οδός με τα 172 ακαλοπάτια, σήμερα λέγεται οδός Φιλοποίμενος, αφιερωμένη στον ξακουστό ατραπηγό της Αχαϊκής Συμπολιτείας.

Η συνάντησή στο σταθμό είχε σκοπό την υποδοχή του Λούη, ο οποίος αφού παρακολούθησε τους αγώνες του Παναχαϊκού στην Πάτρα, θα επέστρεφε στην Αθήνα μαζί με το νικητή του «Αχαϊκού δρόμου», δεκαεφτάχρονο Κ. Παλαιό. Ο Λούης στο σταθμό γίνεται αντικείμενο θερμότερων εκδηλώσεων.

Εκείνη την εποχή στο Αίγιο είχε εγκατασταθεί, ασκώντας την Ιατρική, ο συμπατριώτης του Λούη, γιάτρος Ρόζης, Αμαρουσιώτης κι αυτός. Στην παράκληση και επιμονή του γιατρού και των συγκεντρωμένων θαυμαστών του, που εκδηλώνουν τα θερμά αισθήματά τους προς το μαραθωνοδρόμο, ο Λούης κάμπτεται. Διακόπτει για δύο μέρες το ταξίδι της επιστροφής και φιλοξενείται στην πόλη του Αιγίου, στο σπίτι του για-

τρού, όπου γίνεται πόλι αντικείμενο συνεχών θερμών εκδηλώσεων. Εκείνες τις μέρες όλο το Αίγιο πέρασε από το σπίτι του γιατρού Ρόζη. Στη διάρκεια της παραμονής του στην πόλη, ο Ολυμπιονίκης δεν παρέλειψε να επισκεφθεί με την ακολουθία του το γυμναστήριο, όπου τον προσφώνησε ο πρόεδρος του αθλητικού συλλόγου «Ο Στράτων» και ο γνωστός αγωγός με πανελλήνια αναγνώριση Δημήτριος Κωνσταντίνου Φανέλλης, πρωτότοκος γιος του κορυφαίου Έλληνα ζωγράφου Κωνσταντίνου Φανέλλη. Ο Δημήτρης Φανέλλης σε ηλικία 45 ετών, έπαιρνε μέρος σε όλες τις πνευματικές, καλλιτεχνικές αλλά και αθλητικές εκδηλώσεις.

Ο πατέρας του, Κωνσταντίνος Φανέλλης (1791 - 1863) από τη Σμύρνη, είχε βρεθεί στο Αίγιο στα τέλη της δεκαετίας του 1830 από την Αθήνα. Στο Αίγιο αγιογράφησε τους ιερούς ναούς της Φανερωμένης και την Ταξιαρχών. Στην όμορφη μικρή πόλη του Αιγίου, ο δημιουργός του πολύτιμου έργου «Η Πλατυτέρα» του καθεδρικού ναού της Αθήνας, θα βρει ό,τι πιο πολύ πό-

θησε στη ζωή του. Μια ωραιότατη Αιγιώτισσα, την Ελένη Ντολάκα, για σύζυγο και μητέρα των πέντε παιδιών του (τέσσερα αγόρια και μια κόρη), μια ζεστή αγκαλιά της τοπικής κοινωνίας και ένα ήσυχο ειδυλλιακό περιβάλλον για να εγκαταστήσει το εργαστήριό του με το οποίο ανάδειξε το μεγαλείο της τέχνης του. Λόγοι σοβαροί για να μείνει για πάντα στα Αίγιο.

Όταν έφυγε από τη ζωή, ο γιος του Δημήτρης ήταν 12 ετών, είχε όμως πάρει από τον πατέρα του την αγάπη για την τέχνη, καθώς και την αποράμιλλη τεχνική του πατέρα του στην αιογραφία, εφόδια ικανά για να αναστείθει άξιος διάδοχός του, δημιουργός τουλάχιστον διακοσίων υπέροχων εικόνων σε ναούς του Αιγίου και της ευρύτερης περιοχής.

Η αθλητική ισοτερία στην Πάτρα και στην ευρύτερη περιοχή συνεχίστηκε αμείωτη μέχρι τον ταπεινωτικό πόλεμο του 1897, οπότε μαζί με τον ερχομό πολλών δεινών, αναστάθηκε και κάθε αθλητική δραστηριότητα στη χώρα.

22 - 31 ΜΑΪΟΥ

GOD BLESS AMERICA

Ο Έρικ Μπάρντον έκανε τη φετινή άνοιξη μια ακόμα περιοδεία στην Ελλάδα, προτιμώντας αυτή τη φορά τις μουσικές σκηνές που βρίσκονται μακριά από την Αθήνα. Λίγο πριν τη συναυλία του στο REC της Πάτρας μιλήσαμε μαζί του για τα μπλουζ, την εργατική τάξη που απομακρύνεται από το ροκ, τη γέννηση της Αμερικής που «ακόμα συνεχίζεται» και βέβαια για το «Σπίτι του ανατέλλοντος ηλίου», που δεν μπορεί παρά να τον ακολουθεί για πάντα...

ERIC BURDON

«Οι Άνιμαλς ήταν για μένα το τέλος της ελευθερίας»

Τι αισθάνεστε για τις συνεντεύξεις μετά από τόσες που έχετε δώσει στη ζωή σας; Είναι σαν τις συναυλίες. Αν οι ερωτήσεις είναι ενδιαφέρουσες τότε είναι και οι συνεντεύξεις. Δεν είμαι αντίθετος στις συνεντεύξεις. Ίρεις, πρέπει να μάθεις να απαντάς στις ίδιες ερωτήσεις με διαφορετικό τρόπο κι αυτό σε μεταμορφώνει σε υπέροχο ψεύτη! Μερικές φορές μαθαίνω από τις συνεντεύξεις. Έπειτα, δοκιμάζω τις δυνάμεις μου και προσπαθώ να φτιάξω μια ιστορία αληθινή απίστευτη και να δω αν θα πιάσει... αν θα «απογειωθεί» χωρίς ο άλλος να πει «Έλα τώρα! Λες βλακείες!».

Γιατί θεωρείτε ότι το «Ο οίκος του ανατέλλοντος ηλίου» έχει αυτή τη φοβερή επίδραση στον κόσμο και έχει πάρει μυθικές διαστάσεις;

Ειλικρινά δεν ξέρω. Δεν μπορώ να τα διατυπώσω με λέξεις. Να πω «Επειδή...». Κατ' αρχήν, όταν ήμουν παιδί και έμαθα —πολύ νέος!— ότι υπάρχουν γυναίκες που ανταλλάσσουν το σεξ με χρήματα, που

παίρνουν την καρδιά ενός άντρα και τα λεφτά του για μόλις δεκαπέντε λεπτά, καταγοπεύτηκα. Αυτό με έκανε να συνειδητοποιήσω τη δύναμη των γυναικών και, παρ' όλο που έχω ζήσει σ' αυτόν τον πλανήτη πολλά χρόνια, ακόμα είναι ερώτημα για μένα. Γι' αυτό νομίζω ότι καλύπτουν τις γυναίκες στον ιολαμικό κόσμο. Έχουν συνειδητοποιήσει ότι αν τους βγάλουν την μπούργκα θα πάθουν μεγάλες συμφορές! Έπειτα, όταν ήμουν δεκαεφτά, δεκαοχτώ έφυγα για πρώτη φορά από το σπίτι και πήγα στο Παρίσι. Εκεί έβλεπα τις πόρνες στο δρόμο οι οποίες δεν είχαν απολύτως καμία σχέση με τις σημερινές. Έμοιαζαν με σταρ του Χόλλυγουντ! Εντυπωσιακές και συναρπαστικές. Πιάναμε φιλιές μαζί τους και τους μιλούσαμε. Και όταν έφευγαν για δουλειά με κάποιον τις χρονομετρούσαμε. Έτσι ανσκαλύψαμε ότι κάποιες ομάδες ανδρών «κινούνταν πιο γρήγορα» από άλλες. Για παράδειγμα οι Αμερικάνοι ήθελαν μόνο πέντε λεπτά ενώ οι Γάλλοι πάνω από δεκαπέντε ή οι Άγγλοι λίγα δευτερόλεπτα, τέτοια πράγματα... Μεγάλωσα με την εικόνα της γυναικείας δύναμης. Και μέσα από τις ταινίες, κυρίως της Μηριτζίτ Μπαρντό της

ΘΕΑΣ μου!, αυτή εικόνα ενισχύθηκε. Αυτή μου, λοιπόν, η οντίληψη είναι νομίζω που πρόσθεσε μυστήριο στο τραγούδι. Πριν φύγω απ' την Αμερική έδωσα μια συνέντευξη στους «Τάιμς του Λος Άντζελες». Εκεί μου ζήτησαν να σχολιάσω την ανακάλυψη ενός σπιτιού στη Νέα Ορλεάνη που οι ανθρωπολόγοι υποθέτουν από τα ευρήματά, ότι μπορεί να ήταν «ο οίκος του ανατέλλοντος ηλίου». ΤΟ ΣΠΙΤΙ! Τους είπα ότι δεν έχει καμία σημασία που βρισκόταν, αν υπήρξε βέβαια ποτέ. Είναι το μυστήριο που τα περιβάλλει και το κάνει τόσο ενδιαφέρον. Θεωρώ επίσης ότι το τραγούδι δεν είναι αμερικάνικο. Τα σκρόντα του είναι σε ελάσσονες κλίμακες όπως οι περισσότεροι εκκλησιαστικοί αγγλικοί ύμνοι. Πιστεύω ότι διέσχισε τον ωκεανό και έφτασε στην Αμερική μαζί

με τους μετανάστες που εγκατέλειψαν την Αγγλία εξ' αιτίας των άθλιων συνθηκών εργασίας στα ορυχεία. Θεώρησαν ότι στην Αμερική θα γίνουν πλούσιοι κι έτσι μετανάστευσαν σ' εκείνες τις βουνοκορφές που ονομάζονται Απολάκια Όρν. Τελικά ανακάλυψαν ότι οι συνθήκες ήταν κι εκεί το ίδιο άθλιες με την Αγγλία και μάλλον χειρότερες, γιατί χρειαζόσουν όχημα για να κατέβεις από τα βουνά. Κι αυτοί δεν είχαν χρήματα ούτε για βενζίνη! Οι μόνοι που είχαν αυτοκίνητο εκεί ήταν αυτοί που έφτιαχναν παράνομο ουίσκι και οι ομοσπονδιακοί μπάσοι που τους καταδίωκαν! Έτσι ήταν «παγιδευμένοι» στις βουνοκορφές. Η θεωρία μου λοιπόν ότι

ήταν παραδοσιακό Αγγλικό ή Σκοτσέζικο ή Ιρλανδέζικο κομμάτι στέκει. Γιατί αν δεν κατέβαιναν ποτέ και η πρώτη φορά —υποθέτουμε ή πρώτη— που ηχογραφήθηκε το κομμάτι ως «Το μπλουζ του Ανατέλλοντος Ηλίου» από τον Άλαν Λόμας ήταν το 1941, τότε το κομμάτι τραγουδιόταν στις βουνοκορφές αναλλοίωτο για χρόνια. Επιπλέον η λέξη «Μπλουζ» δεν είναι αφρικάνικη λέξη, ξέρεis. Από που προέρχονται λοιπόν τα μπλουζ;

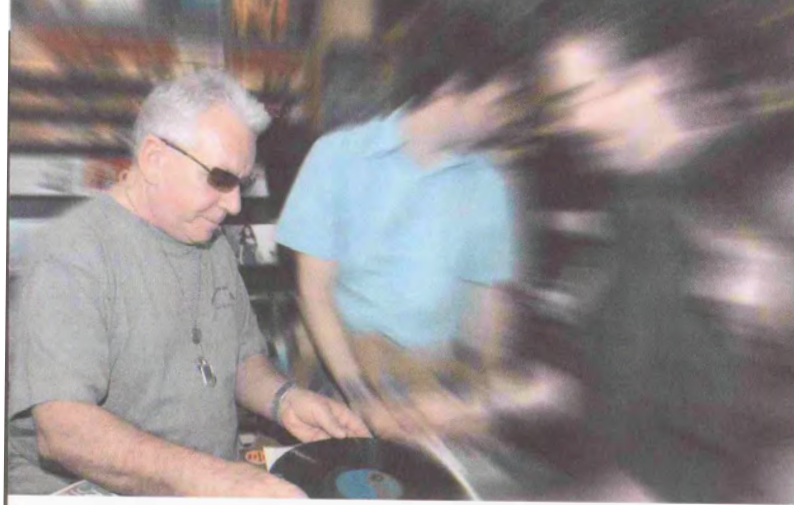
Μήπως από την αγγλική γλώσσα;

Όχι, όχι. Ίσως να είναι μετόφραση από κάποιον ινδιάνικο όρο. Η έννοια «Μπλουζ» σε διάφορες ινδιάνικες φυλές αντιπροσωπεύει τους ινδιάνους που ζουν στο Βορρά, στην περιοχή της Αλάσκα, οι οποίοι έφτασαν εκεί από την Κίνα διασχίζοντας τους πάγους.

Από την Κίνα;

Ναι. Ίρεις, όσο πιο πολύ εντυφείς στην ιστορία τόσο πιο πολύ συνειδητοποιείς πόσο «αρχαίοι» είμαστε και πόσο λίγα ξέρουμε. Κρίνουμε τον πολιτισμό μας με βάση τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, τους Ρωμαίους, τον μετρόμε προ Χριστού, μετά Χριστό...νομίζω ότι είναι πολύ λίγα τα κριτήριά μας. Πάρε για παράδειγμα τις πυραμίδες. Ήταν η αρχή ή το τέλος για κάτι; Εγώ θεωρώ

Συνέντευξη στην
Εύη Γκοτσοπούλου

ότι ήταν το τέλος. Κι ότι η ιστορία κρύβει πολύ περισσότερα πράγματα απ' αυτά που νομίζουμε. Οι Αμερικάνοι λένε ότι υπήρξε η Γέννηση μιας χώρας που ονομάζεται Αμερική! Δεν υπήρξε τέτοιο πράμα. Η «Γέννηση της Αμερικής» συνεχίζεται ακόμα. Αν την συγκρίνεις με την εμφάνιση του ανθρώπου πάνω στη γη, η Αμερική είναι ένας έφηβος. Εκτός ελέγχου!

Όπως είδες αυτό το τραγούδι με έκανε να ασχοληθώ με την ιστορία πολύ περισσότερο απ' ό,τι αν δεν το είχα συναντήσει. Αν δεν είχα εκτεθεί ό' αυτό ή αν δεν μου έκαναν συνεχώς ερωτήσεις γι' αυτό!

Πότε ήταν η πρώτη φορά που ανεβήκατε στη σκηνή και τι θυμάστε απ' αυτή την εμπειρία;

Μάλλον ήμουν γύρω στα δεκαπέντε, στο σχολείο. Με πέταξαν έξω από την τάξη γιατί τραγουδούσα πολύ δυνατά και σκέφτηκα «ω! Την πάτησα!». Αυτή ήταν η πρώτη φορά! Τα τραγούδια που τραγουδούσαμε τότε ήταν γελοία. Κάποτε ένας καθηγητής μας έδωσε να τραγουδήσουμε ένα θρησκευτικό τραγούδι των νέγρων. Ένα σπιρίτσουαλ από την Αμερική. Νομίζω λεγόταν «Φτωκέ Τζο». Είναι το μόνο τραγούδι από τα χρόνια του σχολείου με το οποίο αισθάνομαι συνδεδεμένος. Αυτό τραγουδούσα πιο δυνατά απ' όλους και με πέταξαν έξω. Έπειτα άρχισα να ηγαιώω σε τζαζ κλαμπς. Το 'σκαγα από το νυχτερινό σχολείο. Κάποια στιγμή το ανακάλυψε ο πατέρας μου και τον πήρα μαζί μου να δει τα μέρη μου. Τους μουσικούς με τους οποίους έκανα παρέα, τους φίλους μου, τους ανθρώπους αυτού του χώρου... και μου είπε τότε: «Μπορείς να έρχεσαι εδώ όποτε σου κάνει κέφι, όσο σου αρέσει, όσο η μάνα σου δεν το ξέρει, όσο διαβάζεις τα μαθήματά σου... μπορείς να έρχεσαι.» Απ' αυτό μέχρι να ζητήσω από τους μουσικούς να με αφήσουν να τραγουδήσω στη σκηνή, η απόσταση ήταν πολύ μικρή. Στην αρχή με άφηναν να πω ένα τραγούδι, λίγο μετά έγιναν δύο και λίγο αργότερα χώθηκα για το καλά ο' αυτή την υπόθεση και είχα το δικό μου εβδοσάλετο πρόγραμμα. Κάπου εκεί άρχισα να ταξιδεύω. Πήγα στο Παρίσι και παρακολουθούσα τις «εργαζόμενες» κοπέλες στο όρσο! Κυρίως αυτό έκανα νομίζω! Μετά επέστρεψα στο Νιουκάσλ και δημιουργήθηκαν οι Άνιμαλς. Αυτό ήταν στην κυριολεξία το τέλος της ελευθερίας για μένα.

Αλήθεια, Γιοτί;

Πολύ αλήθεια. Οι Άνιμαλς έγιναν διάσημοι και μαζί με τη φήμη ήρθε και η δυστυχία του να φρουρείσαι από την αστυνομία. Μετά ήσαν υποχρεωμένος να είσαι στην ώρα σου για τη συναυλία, ήσουν υποχρεωμένος να περιοδεύεις, να τραγουδάς κάθε βράδυ...

Τα λέτε σαν να ήταν ανειθύμητο καθήκον;

Ήταν καθήκον! Είχες συμβόλαια. Έγινε κουραστικό αυτό το πράμα. Γι' αυτό και οι Άνιμαλς διαλύθηκαν τόσο γρήγορα. Εγώ τότε είχα «εκτεθεί» στο Σαν Φρανσίσκο. Ήταν το κίνημα ενάντια στον πόλεμο του Βιετνάμ. Ήθελα να γίνω ένα κομμάτι του. Αισθανόμουν άσχημα που δεν ήμουν εκεί. Στην Αγγλία ήμουν μέλος του CND και άλλων οργανώ-

σεων... κάπως πολιτικοποιημένος δηλαδή! Αλλά η Αγγλία έγινε πολύ ψυχρή, παλιομοδίτικη... κάτι σαν σειρά κόμικς σε εφημερίδα. Για μένα ήταν αστεία σε σύγκριση μ' αυτό που συνέβαινε στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Επιπλέον, στις ΗΠΑ ήξερες που στεκόσουν. Ήξερες ότι ήσουν από την από δω μεριά του φράχτη ή από την από κει. Στην Αγγλία δεν ήξερες που πάταγες... Ένα πράμα ήξερα στην Αγγλία. Ότι ήμουν εργατική τάξη αλλά οι περισσότεροι άνθρωποι με τους οποίους ερχόμουν σε επαφή δεν ήταν. Δεν ήμουν πια γνήσιος γιος της εργατικής τάξης. Ανέβηκα! Είχα φίλους από επιχειρηματικές οικογένειες πλέον, που είχαν πολύ περισσότερα λεφτά απ' ό,τι οι γονείς μου και... αν και με αποδέχονταν κοινωνικά, τελικά διαπιστώνεις ότι είσαι πάντα ένας παρείσακτος. Στις ΗΠΑ δεν ένιωσα ποτέ έτσι.

Μετά από αυτό που είπατε για τη μουσική σας διάσπαση μου γεννήθηκε η απορία αν ομολογούσατε τις συναυλίες ή αν είναι απλά μια δουλειά για σας.

Καίτα. Αμέσως μόλις μπεις σ' ένα συναυλιακό χώρο, «μυρίζεσαι» αν θα είναι ένα καλό σόου ή όχι.

Τι «μυρίζετε» γι' οπόψε;

Αυτό που θα κάνω απόψε είναι παράξενο ακόμα και για μένα. Δεν είναι ο συνήθης τρόπος λειτουργίας μου. Είμαι συνήθως με δέκα ανθρώπους μαζί και ταξιδεύω, συν την μπάντα. Και οι συναυλίες μας είναι πολύ φασοριόζικες. Θέλω όμως τώρα να κάνω κάτι διαφορετικό. Ακόμα κι αν διαφορετικό σημαίνει το να ηγαιίνεις, φαινομενικά, προς τα πίσω. Τώρα δεν ξέρω αν αυτό θα πετύχει. Μην ξεχνάς ότι απόψε είναι ουσιαστικά η ηγαιίση μου ημερίδα. Αλλά γιατί να μην πετύχει; Η μύτη

μου πάντως αναρωτιέται. Τελος πάντων, είναι ο τραγουδιστής μέσα μου που μου επιτρέπει πρώτ' απ' όλα να γυρίσω πίσω στην ιστορία και να ξανατραγουδήσω τα τραγούδια που τραγουδούσα όταν ήμουν παιδί και να τα πω καλύτερα από τότε και να μάθω από τους στίχους. Από το αληθινό τους νόημα. Γιατί μερικά απ' αυτά τα τραγούδια νόμιζα ότι τα ήξερα. Δεν τα γνώριζα όμως. Ανακάλυψα ότι το νόημά τους είναι διαφορετικό. Αυτή την εποχή πχογραφώ μπλουζ κομμάτια με κάποιους πολύ σπουδαίους μουσικούς στο Λος Άντζελες και έχουμε ετοιμάσει ήδη οκτώ κομμάτια. Αυτή η περίοδος εδώ θα με βοηθήσει πολύ όταν επιστρέψω να είμαι καλύτερος ο' αυτό που κάνω.

Πιστεύετε ότι το ροκ είναι ακόμα τρόπος ζωής ή είναι πλέον μόνο μουσική φόρμα;

Πιστεύω ότι είναι μόνο μουσική φόρμα γιατί πια δεν υπάρχουν γκάρτς μπάντες. Μπορεί το «Ρόουλιν Στόουν» να γράφει κριτικές και να ισχυρίζεται ότι το τάδε συγκρότημα είναι η γκάρτς μπάντα, αλλά αν ψάξεις από πίσω θα δεις ότι πρόκειται για ποιδιά που προέρχονται από οικογένειες με λεφτά που μπορούν να το φέρουν σε επαφή με δισκογραφικές εταιρίες. Που μπορούν να τους αγοράσουν δημοσιότητα. Εγώ δεν ξέρω καμίο γνήσια γκάρτς μπάντα. Το βέβαιο είναι ότι η ηθική της εργατικής τάξης απομοκρύνεται από τη ροκ μουσική. Έτσι νομίζω βέβαια. Μπορεί να κάνω και λάθος. Σίγουρα θα υπάρχουν παιδιά που κάνουν πρόβο κάπου σε ένα γκαράζ, χωρίς λεφτά.

Εδώ στην Πάτρα υπάρχουν τέτοια συγκροτήματα, αλλά δεν θα έλεγα ότι ο τρόπος ζωής τους είναι ροκ.

Εγώ πάντως ον έλεγεσ ότι είναι, δεν θα σε πίστευα. Ένα οπό το πιο παράξενο πράγματο που είδα στις ειδήσεις ήτον ότι το ροκ είναι τρόπος ζωής στην Κολομβία. Υπάρχουν εκεί πανκ συγκροτήματα που για να γίνεις μέλος τους πρέπει να έχεις σκοτώσει. Αυτοί οι έφηβοι είναι επογγελομοτίες δολοφόνοι των καρτέλ. Εκεί κατέληξε σήμερο το ροκ. Προσωπικά με συγκλόνησε αυτή η είδηση γι' αυτά το παιδιά...

Το να πρέπει να σκοτώσεις για να παίξεις μουσική!

Αληθινά! Μάλλον αυτή είναι η οπόλυτη εκδοχή του πανκ. Όσον αφορά στο ναρκωτικό, θεωρείτε ότι για να είσαι πραγματικός ρόκερ πρέπει να κάνεις χρήση; Ότι ο κολιτέκνης πρέπει να έχει αυτή την εμπειρία;

Όχι. Δεν είναι καθόλου αποροίτητο κι αυτό που λέω τελευταίο όταν με ρωτάνε για ναρκωτικά, είναι «Τραβάτε να ρωτήσατε τους αθλητές. Όχι τους μουσικούς». Γενικά, οι μουσικοί έχουν συνέλθει. Από την άλλη, δεν άκουσα ποτέ να πεθάνει κάποιος από υπερβολική δόση μαριχουάνας που θεωρώ ότι θα ήπρεπε να νομιμοποιηθεί γιατί τότε πολλά παιδιά θα στομαστίασαν να ψάχνουν στους δρόμους για άλλου είδους ναρκωτικά. Κάθε γενιά θέλει να διαφέρει οπό την προηγούμενη. Γι' αυτό νομίζω σήμερο δεν παίρνουν οι νέοι ναρκωτικά όσο στο παρελθόν. Θέλουν άλλο απ' αυτό που υπήρχε. Αλλά αυτό θα ξοναλλάξει. Και θα ψάχνουν άλλη ενολλοκτική. Πάντως σήμερο στις Ηνωμένες Πολιτείες το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι οι ντόπες των οθλητών. Σκοτώνουν κόσμο σε τρομακτικό οριθμό!

Αν σας ρωτούσα το όνομα του καλύτερου φίλου σας οπό την σκηνή εκείνης της εποχής που δεν ζει σήμερο ποιο θα ήταν αυτό;

Πάντα προσπαθούσα οι συνεργασίες μου και οι φιλίες μου να είναι δυο ξεχωριστοί κόσμοι. Οπό την εκτεταμένη μου έρευνα για τον πόλεμο του Βιετνάμ έμαθα ότι οι στρατιώτες στη ζούγκλα δεν επέτρεπαν ποτέ στον εαυτό τους να δημιουργήσει δεσμούς με τους νεοφερμένους γιατί την επόμενη μέρα μπορεί να μην ήτον πιο ζωντονοί. Έτσι ήτον και στο ροκ. Ενδιαφερόμουν βέβαιο

για συγκεκριμένους ανθρώπους περισσότερο και τους πλησίαζο. Όπως τον Τζώρτζ Χάρισσον για τον οποίο έτρεφα μεγάλο θαυμασμό... Για τον Χέντριξ έτρεφα μεγάλο θαυμασμό... Αλλά δεν μπορώ να πω ότι ήτον φίλοι μου.

Στο βιβλίο σας (Σ.Σ. κυκλοφορεί στην Ελλάδα οπό τις εκδόσεις «Ηλέκτρα») λέτε ότι ένας οπό τους λόγους που γράψατε και δεύτερη βιογραφία ήτον για να επανεξετάσετε τη σχέση σας με τον Χέντριξ γιατί στην πρώτη δεν του σφικρώσατε την προσοχή που έπρεπε.

Αυτό γιατί ο Τζίμι Χέντριξ ήτον σημοντικός για πάρο πολλούς ανθρώπους. Με κολάκευε φυσικά το ότι επέλεγε εμένα για παρέα γιατί την περισσότερη ώρα του την περνούσε κυνηγώντας γυναίκες! Έρχεται βέβαιο κάποιο στιγμή στη ζωή κάθε ανθρώπου που πρέπει να πορομερίσει την σεξουολικότητα του και να κάνει πορέο με άτομο του ίδιου φύλου. Έτσι, μπορείς να πεις ότι ήμουν κάπως φίλος με τον Τζίμι και προγματικά με επηρέσαε πολύ όταν «έφυγε» επειδή είχαμε τον ίδιο μάνατζερ και τον ίδιο στζέντη και επειδή πέθανε σε πολύ μικρή ηλικία κι αυτό δεν έπρεπε να συμβεί. Επίσης ντρεπόμουν γιατί ήταν κάποιοι πολύ στενοί μου φίλοι αυτοί που τον έστειλαν στον τάφο. Αυτή ήτον η σχέση μας. Δεν θα έλεγα ότι ήμωστον στενοί φίλοι. Για ποράδειγμα, κάποτε άργησα σε μια συναυλία και δεν οφοιρούσε με τίποτα δέκα λεπτά οπό το πρόγραμμα του για να κάνω και για το δικό μου. Σε ό,τι αφορούσε στη μουσική ήτον απόλυτα και ολοκληρωτικά εγωιστής.

Εσείς είστε;

Καρφί δεν θα μου καιγόταν ον έποιο πριν οπό κάποιους άλλους μουσικούς σαν σοπόρτ. Δεν είμαι τόσο οντογωνιστικός. Πολλοί θεωρούν ότι αυτό δεν είναι καλό. Αλλά τελικά πρόκειται απλά και μόνο για μουσική...

Είστε σταρ. Ένας ζωντονος θρύλος. Αισθάνεσθε έτσι;

Όχι. Μπορεί να είμαι στο μπάνιο μου ολλά...Όχι. Καθόλου.

περιοδικό

ΤΟ ΔΟΝΤΙ

35

ΤΕΧΝΗ
ΕΝΤΟΣ➔

της Έθελνας Αλεξανδράκη

Άλλο ένα θεατρικό καλοκαίρι έρχεται...

Το τελευταίο Σαββατοκύριακο του Ιουνίου ανοίγει το Φεστιβάλ Επιδάουρου για να φιλοξενήσει όλους τους παλιούς του γνώριμους —και μη εξαιρετέους— αλλά και κάποιους που μάλλον δεν έχουμε συνηθίσει. Πολύς λόγος έχει γίνει για το Γιώργο Νταλάρα που θα κρατήσει το ρόλο του Κορυφαίου στον κατά Κιμούλη «Οιδίποδα Τύραννο». Δεν υπάρχει πραγματικός λόγος για τόση συζήτηση πριν δούμε το αποτέλεσμα. Η επιλογή είναι του σκηνοθέτη και —ελπίζω— θα έχει κάποιο ακοπό. Άλλωστε δεν είναι απάνιο τα τελευταία χρόνια να συμμετέχουν τραγουδιστές σε αρχαία δράματα: έχουμε δει το Μάριο Φραγκούλη, την Τάνια Τσανακλίδου, την Ελένη Τσαλιγοπούλου, ενώ φέτος θα δούμε και τη Σαββίνα Γιαννάτου ως Κορυφαία στις «Βάκχες». Ο Γιώργος Κιμούλης βέβαια, συνηθίζει με τις επιλογές του να τραβάει τα φώτα της δημοσιότητας επάνω του κάθε φορά που ανεβάζει Σοφοκλή (...). Είναι η δεύτερη φορά που θα αναμετρηθεί με το ρόλο του Οιδίποδα στην Επίδαυρο, και θα έχει στο πλευρό του θεατρική σύζυγο τη Νόνικα Γαληνέα. (Αυτό αλήθεια γιατί δεν το σχολιάζει κανείς;)

Με τις «Βάκχες» θα αναμετρηθεί ο Σωτήρης Χατζάκης που σκηνοθετεί για λογαριασμό του Εθνικού Θεάτρου. Πρόκειται για ένα έργο με τα περισσότερα ίσως προβλήματα κατανόησης από οποιοδήποτε άλλο, απaráμιλλου ωστόσο μεγαλείου και πάντα γοητευτικό. Η —καλή— είδηση είναι ότι στο ρόλο του Διονύσου θα δούμε το Λάζαρο Γεωργακόπουλο, ενώ την Αγαύη θα ερμηνεύσει η Λυδία Φωτοπούλου. Λίγη υπομονή έως τις 8 Ιουλίου, οπότε και θα τους θαυμάσουμε επί τω έργω.

Το μόνο ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. που συμμετέχει στο φετινό Φεστιβάλ είναι αυτό της Λάρισσας, ανεβάζοντας το μοναδικό Αισχύλειο (ή αν προτιμάτε που αποδίδεται στον Αισχύλο) έργο που θα δούμε στην Επίδαυρο. Ο Κώστας Καζάκος παίζει και σκηνοθετεί «Προμηθέα Δεσμώτη». Δύσκολο το εγχείρημα αφού ελλείψει κινήσε-

ως θα πρέπει να επιστρατευτούν όλα τα υπόλοιπα εκφραστικά του μέσο για να μπορέσει να φτάσει ως εμάς τους θεατές. Ελπίζω να μην περάσουμε το μαρτύριο του Προμηθέα.

Ο θεατρικός Οργανισμός Κύπρου θα ανεβάσει την «Αντιγόνη» με την Ανίτα Σαντοριναίου και το Σταύρο Τσακίρη να σκηνοθετεί, ενώ θα δούμε και τρίτο «Σοφοκλή» από το Αμφι-θέατρο. Το τελευταίο έργο του μεγάλου τραγικού ποιητή, «Οιδίπους επί Κολωνών», είναι η επιλογή του Σπύρου Ευαγγελάτου για φέτος, με το Χρήστο Καλαβρούζο να κρατάει τον ομώνυμο ρόλο. Απορίας άξιον το ότι το όνομα της Λίδιας Τασοπούλου δεν αναφέρεται στο πρόγραμμα του Φεστιβάλ. Λέτε να την σκαπουλάρουμε φέτος;

Ενόδιαφεροσα είναι η πρόταση της «θεατρικής Διαδρομής». Ο Σταμάτης Φασουλής θα σκηνοθετήσει τον «Ορέστη» του Ευριπίδη, έργο πολύ λίγο παιγμένο και υπό μία έννοια άγνωστο στο ευρύ κοινό. Η «σταρ» της παράστασης θα είναι η Καριοφυλλιά Καραμπέτη, που δείχνει τα τελευταία χρόνια μια προτίμηση στις Ευριπίδειες ηρωίδες, ενώ στο ρόλο του Ορέστη θα δούμε ένα νέο ηθοποιό, τον Αργύρη Ίαφη, βραβευμένο το 2002 με το βραβείο Χορν.

Από το πρόγραμμα του Φεστιβάλ δεν θα μπορούσε να λείπει και ο Αριστοφάνης. «Αχαρνής», «Ειρήνη» και «Εκκλησιάζουσες» θα δώσουν την κωμική νότα στο θεατρικό καλοκαίρι. Ο Βαγγέλης Θεοδωρόπουλος κάνει το ντεμπούτο του στο Αργολικό θέατρο σκηνοθετώντας το Λάκη Λαζόπουλο στο ρόλο του Δικαιοπόλιδος. Το Κ.Θ.Β.Ε. συνεχίζει στην ίδια θεματολογία με πέρυσι («Φιλοκτήτης») για να περάσει από τον πόλεμο και τις πολεμικές χορογραφίες στην «Ειρήνη», με το Θύμιο Καρακατσάνη στο ρόλο του Τρυγαίου, ενώ τις «Εκκλησιάζουσες» θα σκηνοθετήσει για το θέατρο Τέχνης ο Διογώρας Χρονόπουλος.

Η Σαββίνα Γιαννάτου θα είναι κορυφαία στις «Βάκχες» που ανεβάζει το Εθνικό Θέατρο σε σκηνοθεσία Σωτήρη Χατζάκη, υπογράφοντας και τη μουσική της παράστασης

Το highlight του Φεστιβάλ, με το οποίο και θα ολοκληρωθούν οι παραστάσεις, είναι η «Μήδεια» σε σκηνοθεσία του Peter Stein. Η πρεμιέρα είχε δοθεί στις 19 Μαΐου του 2004 στο Teatro Greco των Συρακουσών και θα παρουσιαστεί στην Επίδαυρο στην ίδια εκδοχή. Ο ρόλος της Μήδειας ερμηνεύεται από τη Maddalena Crippa, σύζυγο του Stein, ενώ στο χορό συμμετέχει και μια Ελληνίδα, η Κατερίνα Δασκαλάκη. Στην παράσταση θα ακουστούν και στίχοι στα αρχαία ελληνικά, τόσο από τη Δασκαλάκη όσο και από την Crippa. Ο Peter Stein έχει συνδέσει το όνομά του με την αρχαία τραγωδία, κάνοντας την αρχή με την «Ορέστεια» στην Πολιτιστική της Αθήνας το 1985.

Το πρόγραμμα του Φεστιβάλ Αθηνών δεν εξαντλείται ασφαλώς στις παραστάσεις της Επιδαύρου. Τόσο το Ηρώδειο όσο και το μικρό θέατρο της Επιδαύρου θα πλημμυρίσουν από μουσική. Αν και το θέμα μας εδώ δεν είναι η μουσική, να αναφέρω απλώς ότι θα δούμε στο Ηρώδειο τη «Μήδεια» του Kerubini —ένα ρόλο που έχει αφραγίσει με την ερμηνεία της η Μαρία Κάλλας— σκηνοθετημένη από τον Franco Zeffirelli, ενώ στα πλαίσια του Μουσικού Ιουλίου στο μικρό θέατρο της Επιδαύρου θα κάνει την πρώτη του εμφάνιση μετά την Ολυμπιάδα ο υπέροχος—όχι μόνο για την τελετή έναρξης— Δημήτρης Παπαϊωάννου, σκηνοθετώντας μία παράσταση-συναυλία με έργα του Γιώργου Κουμμεντάκη.

Από θέατρο, θα δούμε δύο έργα του Shakespeare, τον «Κοριολάνο» σε σκηνοθεσία του Μιχάλη Κακογιάννη και το Βλαδίμηρο Κυριακίδη στον πρωταγωνιστικό ρόλο, και τη «Δωδεκάτη Νύχτα» από το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ρούμελης με Πάνο Σκουρολιάκο και Χρήστο Βαλαβανίδη. Ο Κώστας Τσιάνος σκηνοθετεί το μιούζικαλ «Ο βιολιστής στη στέγη», ενώ ο Βασίλης Παπαβασιλείου ανεβάζει τον «Αρχοντοχωριάτη» του Μολιέρου με το Γιάννη Μπέζο και τη Ναταλία Τσαλίκη. Το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Κρήτης ανεβάζει την «Ερωφίλη» του Χορτάτσι στην σκηνοθεσία του Βασίλη Νικολαΐδη, και το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Αθηνών τον «Αγαμέμνονα» του Αισχύλου σε σκηνοθεσία Θοδωρή Γκόνη.

Μια διαφορετική πρόταση έρχεται από το Κ.Θ.Β.Ε. με την παράσταση «Ουζερί Τσιτσάνης-Παύλου Μελά 22». Πράκειται για την ιστορία της Κατοχής και της Αντίστασης μέσα από τη μουσική και τα τραγούδια του Τσιτσάνη. Η παράσταση που στήνει ο Σωτήρης Χατζάκης, βασίζεται στο ομώνυμο βιβλίο του Γιώργου Σκαμπαρδώνη.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει και μία παγκόσμια πρεμιέρα: Στις 30 Ιουνίου θα δούμε το έργο «Η θεατρική μάσκα κι εγώ» του Dario Fo, ένα one man show. Οι λεπτομέρειες επί ακηνής.

Άλλο ένα λοιπόν θεατρικό καλοκαίρι έρχεται, ίσως όχι και τόσο διαφορετικό από τα προηγούμενα, πάντα όμως δημιουργώντας προσμονή και -γιατί όχι;- προσδοκίες. Η αίσθηση άλλωστε που δημιουργεί ένα ανοιχτό θέατρο μια καλοκαιρινή βραδιά μπορεί να δικαιώσει ακόμα και μία κακή επιλογή...

της Έβεντας Αλεξανδράκη

Όταν το θέατρο «εισβάλλει» στη ζωγραφική, μπορεί να προκύψουν μορφές ονειρικές. Ο Θωδ Εσπίριτου, με αφητηρία τον κόσμο του θεάτρου καταθέτει στον καμβά την προσωπική του αντίληψη για την πραγματικότητα, τη φύση, το θέατρο, και σκηνοθετεί το όνειρο έχοντας σαν εργασία τα μολύβια, τα ακρυλικά και τα παστέλ. Είκοσι δύο έργα του, υπό το γενικό τίτλο «Τοπία και Μορφές από τον κόσμο του Ονείρου και των Σκιών», εκτίθενται στο Al Andar, ινστιτούτο για τον ισπανόφωνο πολιτισμό, από τις 12 Μαΐου.

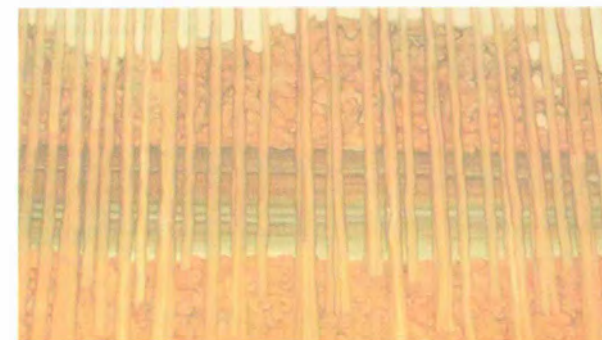

Μορφές του ονείρου...

Στους πίνακές του υπάρχει έντονη θεατρικότητα: τα πρόσωπα θα μπορούσαν να είναι θεατρικοί ήρωες, οι εικόνες στιγμές από παραστάσεις, τα κοστούμια θεατρικά. Δεν μπορούμε όμως να περιοριστούμε στη θεατρική «ανάγνωση» των έργων. Τα πρόσωπα και τα τοπία μπορεί να τα έχουμε δει στα όνειρά μας, να ηγάζουν από τα σσυνείδητο ή και από τα παραμύθια, και όμως να εκφράζουν με τρόπο καθαρό την πραγματικότητα.

Ο Θωδ Εσπίριτου, ισπανικής καταγωγής, με οπουδές θεατρολογίας, σκηνοθεσίας και σωματικού θεάτρου, έχει στο ενεργητικό του τριάντα σκηνοθεσίες, πολλά σεμινάρια, διδασκαλία υποκριτικής αλλά και συγγραφή έργων. Για εκείνον δεν υπάρχει διαχωρισμός της τέχνης αφού η κάθε της μορφή δεν είναι παρά έκφραση του όλου. Έτσι ερμηνεύεται και η ενασχόλησή του με τη ζωγραφική, ενασχόληση που ξεκινάει πολλά χρόνια πριν. Αυτή η έκθεση είναι η δεύτερη ατομική του, ενώ στα πλαίσια των εγκαινίων της, η Ρούλα Πατεράκη διάβασε το έργο του «Το μαύρο Μουσείο».

Θα είμαστε εκεί για να ταξιδέψουμε με τις σκιώδεις μορφές του στα τοπία του ονείρου...

Al Andar, Χ.Τρικούνη 170Α

Διάρκεια έκθεσης έως 26 Μαΐου

Της
Εύης Γκοισοπούλου

ΤΟΥΛΟΥΖ ΛΩΤΡΕΚ

«Και να σκεφτείς ότι δεν θα είχα ζωγραφίσει ποτέ αν τα πόδια μου ήταν ελαφρώς μακρύτερα!»

Ο Ανρί Μαρί Ραϋμόν ντε Τουλούζ Λωτρέκ Μονφά, ήταν η γητική μορφή της μετο - ιμπρεσιονιστικής ζωγραφικής και ένας από τους πρωτοπόρους της Αρτ Νουβώ. Το όνομά του είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την τέχνη της αφίσας καθώς αυτός πρώτος και κόντρο στο ρεύμα της εποχής του, της προ-σέδωσε καλλιτεχνική υπόσταση και την ανέδειξε σε ένα πανίσχυρο μέσο διαφήμισης, αξεπέραστο μέχρι και σήμερα. Το ίδιο αξεπέραστο όμως και πρωτοποριακοί εξακολουθούν να είναι και οι πίνακές του και οι λιθογραφίες του, έργα λιγότερο γνωστά στο ευρύ κοινό.

Γεννήθηκε στις 24 Νοεμβρίου του 1864 στο Αλμπί της νοτιοδυτικής Γαλλίας. Ήταν γιος του Κόμη Αλφόνς ντε Τουλαούζ Λωτρέκ και της κόμποισας Αντέλ ντε Σελεϊράν. Η οικογένειά του ήταν μια από τις πολυτέλερες αριστοκρατικές οικογένειες της Γαλλίας, χρονολογούμενη από την εποχή του Καρλομάγνου. Με στόχο να διαφυλάξουν την περιουσία τους παντρεύονταν μεταξύ τους με αποτέλεσμα να υπάρχει βαρύ ιστορικό ιστορικό στην οικογένεια και εκφυλισμένα γονίδια λόγω των μακρόχρονων αιμομικτικών σχέσεων των μελών της. Οι γονείς του Λωτρέκ ήταν πρώτα ξαδέρφη. Αυτή ακριβώς η σκοτεινή πλευρά της οικογένειας ευθύνεται, όπως ομολογεί και ο ίδιος, για τη στρόφη του στη ζωγραφική —η οποία κανονικά αποτελούσε πάρεργο για τους αριστοκράτες και όχι σοβαρή ενασχόληση— καθώς το εκφυλισμένο γονίδιά του τον κατέστησαν έναν κακάαχημο, αδύναμο σκάτη. Στην εφηβεία του έπαψαν να αναπτύσσονται τα πόδια του ύστερα από κατάγματα που προκλήθηκαν από

μπόσκινα ατυχήματα και αποκλείστηκε από τις συνήθεις δραστηριότητες των μελών της οικογένειάς του. Ο πατέρας του, ένας φοβερά ενεργητικός, όμορφος άνδρας τον απέρριψε και τον εγκατέλειψε στην τύχη του, κάτι που σημάδεψε τον Λωτρέκ για πάντα.

Η κακή του υγεία λοιπόν και οι στελείωτες ώρες απραξίας και μοναξιάς έστρεψαν το σόρι στη ζωγραφική. Όπως μαρτυρούν τα έργα της πρώιμης νεότητάς του, δεν ήταν ο φοβερά ταλαντούχος ζωγράφος. Οι ίδιοι οι δάσκαλοί του τον αντιμετώπιζαν ως μετριότητα και τον ανέλαβαν περισσότερο λόγω της καταγωγής του και των χρημάτων της οικογένειάς του. Ίσως αυτή τους η οδύνη να ήταν ευεργετική για την τέχνη, καθώς ο Λωτρέκ αφέθηκε να αναπτύξει τη δική του τεχνική και μια πολύ απελευθερωμένη καλλιτεχνική προσέγγιση, τελειώς αντίθετη στις επιταγές της εποχής.

Στους πρώτους κιόλας πίνακές του διακρίνεται η εμμονή του με την κίνηση και την ενεργητικότητα. Ζωγραφίζει πολύ συχνά όλογο να καλπάζουν, χορευτικές ακνές και αφριγηλά τοπία. Έβαζε στους πίνακές του αυτό ακριβώς που έλειπε από τον ίδιο. Την κίνηση και τη ζωντάνια. Επιπλέον από πολύ νωρίς σαρκάζει και αυτοσαρκάζεται δημιουργώντας καρικατούρες του εαυτού του τον οποίο παρουσιάζει πάντα ως έκτρωμα της φύσης.

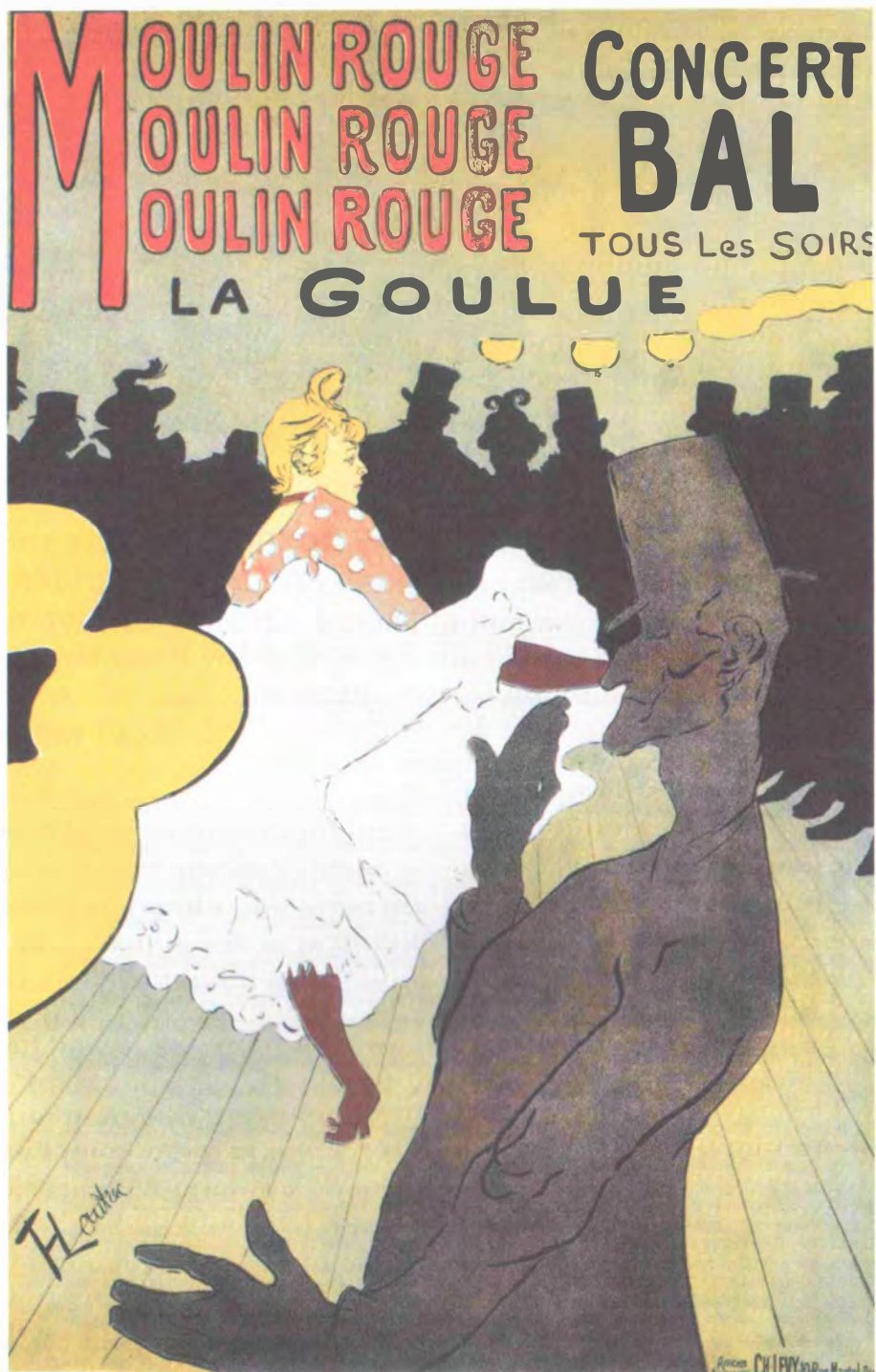
Στο 1884 και σε ηλικία είκοσι ετών εγκαταλείπει την πατρική εστία, κόβει τον ομφάλιο λώρο και μετακομίζει στο Παρίσι. Μένει στην καλλιτεχνική συνοικία της Μονμάρτης και ζει μια ζωή που θα του προσδώσει το χαρακτηρισμό του «αρχέτυπου μποέμ» ο οποίος τον ακολουθεί μέχρι και σήμερα. Ζει στο άκρα, ακόμα και για τους προσοδευτικούς ανθρώπους της εποχής, μοιράζο-

«Η ασχήμια πάντοτε και πα-
ντού έχει τη γοητευτική της
πλευρά. Είναι συναρπαστικό να
κουτουλάς πάνω της ειδικά
όταν ποτέ πριν δεν την έχει
προσέξει κάποιος»

ντας το χρόνο του ανάμεσα στα καμπαρέ, τα μπορντέλα, τα μπαρ, τον ιππόδρομο, τα τσίρκο, τα περίφημα καφέ της Μονμάρτης, τα θέατρα με μόνιμη συντροφιά το αλκοόλ και την τέχνη του. (Σκιτσάριζε σκοτάμπουσα και ζωγράφιζε με μανία. Πέθανε μόλις 36 ετών και μας άφησε κληρονομιά εξακόσιους και πλέον οργανωσιατικούς πίνακες και αμέτρητα σκίτσα.)

Στο Παρίσι γνωρίζεται με όλους τους μεγάλους καλλιτέχνες της εποχής και ενσωματώνει στην τεχνική του κάποιο στοιχείο μεγάλων ζωγράφων όπως ο Βαν Γκογκ ή ο Γκαγκέν, αλλά μεγάλη επιρροή στο έργο του ασκεί ο Ντεγκά, καθώς φαίνεται να τον μιμείται ακόμα και στα θέματα με τα οποία καταπιάνεται ή στα ρούχα που φοράει. Ο Ντεγκά έλεγε χαρακτηριστικά: «Φοράει τα ρούχα μου αλλά κομμένα στο δικό του μέγεθος». Όσα

«Τίποτα γι' αυτήν, τίποτα γ' αυτήν! Πρέπει να παριστάνω τον κωφάλαλο και να χτυπάω το κεφάλι μου στον τοίχο —Ναι!— και όλ' αυτά για μια τέχνη που μου ξεγλιστρά και ποτέ δεν θα ομολογήσει τα φοβερά βάσανα που έχω υποστεί για χάρη της...
 Ω! Αγαπημένη μου γιαγιά, είσαι σοφή που δεν παρέδωσες τον εαυτό σου στη ζωγραφική όπως εγώ. Είναι πιο απαίσια ακόμα κι από τα Λατινικά αν την πάρεις τόσο σοβαρά όσο εγώ....»

κοινά στοιχεία όμως κι αν συναντήσει κανείς στο έργο τους, ο Λωτρέκ ξεπερνάει το πρότυπό του και δημιουργεί μια τελείως προσωπική φόρμα, πολύ πιο ελεύθερη από το φορμαλισμό που διακρίνει το έργο του Ντεγκά.

Το 1891 δημιουργεί για λογαριασμό του διάσημου καμπαρέ Μουλέν Ρουζ την περίφημη αφίσα «Μουλέν Ρουζ - Λα Γκουλού», εγκαινιάζοντας έτσι μια νέα εποχή στην καλλιτεχνική δημιουργία του αλλά και στην τέχνη γενικότερα. Όταν η αφίσα αναρτήθηκε στους δρόμους του Παρισιού, ο Λωτρέκ έγινε διάσημος μέσα σε μία νύχτα. Το ίδιο και το Μουλέν Ρουζ που εξ' αιτίας της γνώρισε πρωτοφανή άνθιση και αναγνώριση. Το μοντέλο της αφίσας, η χορεύτρια Γκουλού, έγινε καλλιτεχνικό σύμβολο και πέρασε στο πάνθεον των σταρ όπως συνέβη και με πολλούς άλλους επώνυμους της εποχής που πρωταγωνίστησαν στις αφίσες του. Δίχως τον Λωτρέκ, οι ιστορικοί της τέχνης θεωρούν ότι όλοι αυτοί θα είχαν ξεχαστεί και κανείς σήμερα δεν θα γνώριζε την ύπαρξή τους. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα της Υβέτ Γκιλμπέρ, η οποία απεχθανόταν και ονόμαζε τον κακόχημο καλλιτέχνη, χωρίς τον οποίο όμως θα ήταν σαν να μην πέρασε ποτέ από το καλλιτεχνικό στερέωμα. Εξ' αιτίας αυτής της παραμέτρου του έργου του ο Λωτρέκ χαρακτηρίζεται ως ο ντοκουμαντερίστας της

εποχής του. Τα έργα του έχουν τεράστια ιστορική αξία καθώς απεικονίζουν τα πρόσωπα και τον τρόπο ζωής μιας ολόκληρης εποχής, της Μπελ Επόκ, πολύ σημαντικής τόσο για την τέχνη όσο και για την κοινωνία. Δίχως αυτόν και την εμμονή του στην αναπαράσταση της ίδιας της ζωής, θα μας έλειπε σήμερα ένα σημαντικό κομμάτι της ευρωπαϊκής ιστορίας.

Ένα άλλο μοναδικό χαρακτηριστικό του Λωτρέκ είναι ότι ασχολήθηκε αποκλειστικά —με εξοίρεση κάποιους πίνακες της νεότητάς του με την ανθρώπινη μορφή και την ανθρώπινη φύση σε τέτοιο βαθμό που να θεωρείται ο πλέον ακραίος αλλά και συνεπής θεματολογικά καλλιτέχνης όλων των εποχών. Κατάφερε να αιχμαλωτίσει στους πίνακες και τις αφίσες του το πνεύμα και την αύρα μιας ολόκληρης εποχής, έχοντας σαν θέμα του τους καλλιτέχνες, τον υπόκοσμο και το περιθώριο. Ζωγράφησε με απόλυτη αφοσίωση τον κόσμο γύρω του αναπαριστώντας όχι μόνο το σκηνικό αλλά και τα ανθρώπινα συναισθήματα των πρωταγωνιστών του θεάτρου της ζωής του. Ψυχογραφικό αριστούργημα θεωρείται το πορτρέτο του Βαν Γκογκ το οποίο αποπνέει όλο το δυναμισμό και το ψυχωτικό πάθος του μεγάλου καλλιτέχνη ενώ ταυτόχρονα εκπληκτική είναι και η φιοιγνωμική του πιστότητα. Ο Λωτρέκ έλεγε ότι μόνο η μορφή υπάρχει και ότι το τοπίο πρέπει μόνο να βοηθή

στην ανάδειξη του χαρακτήρα της μορφής για να την κατανοήσουμε καλύτερα. Χαρακτήριζε επίσης τους ζωγράφους τοπιών, βάρβαρους. Είναι προφανές ότι πηγή αυτής της πεινασμένης σχεδόν ανάγκης του να ανασπαστήσει την πραγματικότητα που τον περιέβαλε, ήταν η φυσική του αδυναμία να την βιώσει στο πετσί του. Παρ' όλο που ήταν εξαιρετικά κοινωνικός άνθρωπος, ιδιαίτερα αγαπητός, πνευματώδης, με ανεπτυγμένη αίσθηση του χιούμορ, λάτρης του ωραίου και των γυναικών, ο ίδιος σπανίως είχε άλλη ερωμένη εκτός της τέχνης του - και του αλκοόλ. Ο πρώτος βιογράφος του

Λωτρέκ και καλύτερός του φίλος, Μωρίς Ζογιάν, λέει ότι ήταν τόσο κοντά στις πόρνες —κεντρικό θέμα των έργων του— επειδή ακριβώς τον αντιμετώπιζαν σαν φίλο και τον εμπιστεύτηκαν επειδή δεν τον είδαν ποτέ ως άντρα. Ένας άλλος φίλος του, ο Φρανσουά Γκοζί, γράφει: «Κάτω από το κλειστικό του παρουσιαστικό ο Λωτρέκ ήταν εξαιρετικά ευαίσθητος. Δεν είχε παρά μόνο φίλους. Ήταν πολύ κοντά τους και πάντα έτοιμος να βοηθήσει. Καθώς ο ίδιος ήταν αδύναμος, θαύμαζε τη δύναμη των παλαιστών και των ακροβατών. Ήταν επίσης υπερβολικά μορφωμένος και πάντοτε σοβαρός σε ζητήματα τέχνης.»

Ενώ η μία ερωμένη του, η τέχνη, τον κατέστησε αθάνατο, η άλλη, το αλκοόλ, τον σκότωσε. Όλη η ζωή του είναι μια παράλληλη και συνάμα αντίστροφη πορεία μεταξύ των δύο. Όσο ανυψωνόταν καλλιτεχνικά, τόσο καταστρεφόταν από την κατάχρηση του ποτού. Για πολλούς ηθελημένα. Υπέφερε από σύφιλη —αθεράπευτη ασθένεια τότε— η οποία επιδεινωνόταν από το ποτό που του κλόνισε, σε βαθμό παράνοιας, και την πνευμα-

τική του υγεία. Όμως σρνιόταν πεισματικά να ακολουθήσει τις συμβουλές των γιατρών και των φίλων του. Αυτός ο μεγάλος θαυμαστής της ζωής ουτοκατέστρεφε διαρκώς τη δική του. Το 1899 κατέρρευσε στη μέση του δρόμου και τον έκλεισαν σε ψυχιατρική κλινική. Όταν συνήρθε και κατάλαβε που βρισκόταν τον έπιασε αμόκ. Παρακαλούσε ή απειλούσε για να τον αφήσουν ελεύθερο. Μάτια. Τότε ζήτησε από τον Ζογιάν να του φέρει τα εργαλεία της δουλειάς του. «Όταν θα έχω δημιουργήσει μια σειρά από πίνακες δεν θα μπορούν πλέον να με κρατήσουν εδώ. Θα καταλάβουν ότι δεν έχουν το δικαίωμα».

Όταν τελικά ήρθε εξιτήριο με τον όρο να βρίσκεται διαρκώς υπό επίτηρηση για το δικό του καλό, συνήθιζε να λέει ότι εξαγόρασε τη λευτεριά του με τα σκίτσα του, τα οποία στην πραγματικότητα είναι πολύ κατώτερα του ταλέντου του. Αυτό όμως αποτελεί απόδειξη του ότι ο Λωτρέκ είχε θεοποιήσει την τέχνη και τη θεωρούσε το μόνο, αλλά πανίσχυρο όπλο του. Ο Εντουάρ Βουϊ-

γιάρ διηγείται: «Πάντοτε με άφηνε άναυδο ο τρόπος με τον οποίο ο Λωτρέκ άλλαζε όταν η συζήτηση στρεφόταν στην τέχνη. Όταν μιλούσε για ο,τιδήποτε άλλο ήταν κυνικός και πνευματώδης, αλλά με την τέχνη σβάρρευε απόλυτα! Ήταν κάτι σαν θρησκευτικό δόγμα γι' αυτόν.»

Παρά την περίοδο αυτή της αποξένωσης και της σταθεροποίησης της κατάστασής του, η αντίστροφη μέτρηση είχε αρχίσει. Ξανάρχισε να πίνει και να ζωγραφίζει, κληροδοτώντας μας μερικά ακόμα αριστουργήματα, αλλά το 1901, έχοντας καταρρεύσει πλήρως, επέστρεψε στο πατρικό του και στις

φροντίδες της μητέρας του, όπου και πέθανε σε ηλικία μόλις 36 ετών.

Ο Λωτρέκ, όπως ήταν αναμενόμενο, κατηγορήθηκε πολύ για την ενασχόλησή του με το ευτελές αυτό εικαστικό είδος που θεωρείτο στην εποχή του η αφίσσα. Ο Πικάσο για παράδειγμα δεν τον θεώρησε ποτέ αληθινό καλλιτέχνη. Όμως, η αντισημιακή του Λωτρέκ και η τόλμη του έφεραν πολύ μεγαλύτερες ανατροπές και καινοτομίες στην τέχνη από ό,τι άλλα πρωτοποριακά ρεύματα και καλλιτέχνες. Οι αφίσσες του, που κατέβασαν στο δρόμο την υψηλή τέχνη και την έκαναν κομμάτι της ζωής των καθημερινών ανθρώπων,

«Εάν μια γυναίκα είναι κοκκινομάλλα, αλλά πραγματική κοκκινομάλλα, μια κανονική κοκκινομάλλα... τότε μεταχειρίσου την σαν αριστοκράτισσα από τη Βενετία!»

αποτελούν την πιο αποτελεσματική μορφή αντικακοήμιακής προπαγάνδας. Ήταν μια ήπια αλλά κλασική αναρχική αντίδραση, μια επαναστατική πράξη πολύ περισσότερο αποτελεσματική και αληθινή από τις εκθέσεις και τις διακηρύξεις των απανταχού πρωτοπόρων. Πολύ μεγάλοι αβάν γκαρντ καλλιτέχνες είναι άγνωστοι στο ευρύ κοινό. Όχι όμως κι ο Λωτρέκ. Ζούμε μαζί του καθημερινά και απολαμβάνουμε τις αφίσσες του στα σπίτια μας, στα καφέ που συχνάζουμε και σε κάθε λογής κοινόχρηστους χώρους. Κατάφερε να αναγάγει την εμμονή του με την

εποχή του σε αξεπέραστη μόδα. Ένα μυθολογικό σημείο μέσα στο χρόνο που τροφοδοτεί τις φαντασιώσεις μας και μας γοητεύει κάθε φορά που αντικρίζουμε τα ολοζώντανα πορτρέτα του και μεταφερόμαστε νοερά στον κόσμο της Μπελ Επόκ. Τον κόσμο του Τουλούζ Λωτρέκ.

● Toulouse - Lautrec, Matthias Arnold, Εκδόσεις Taschen

● Henri De Toulouse - Lautrec, Patrick Bade, Εκδόσεις Parkstone Press

● Henri de Toulouse-Lautrec, 1864-1901, Le Peintre, Maurice Joyant, Paris, 1926.

👁️ www.art.com

👁️ www.lautrec.info

Ξεφυλλίσουμε...

Γιάννης Βαχ Σπυρόπουλος
Φλέρυ Νταντωνάκη «Εγώ είμαι ένα σύννεφο...»

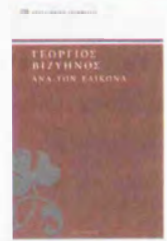
Ηλέκτρα, 2005

Ένας από τους πρώτους «βίους αγίων», όπως ονομάζουν οι εκδόσεις «Ηλέκτρα» τη νέα εκδοτική τους σειρά, είναι μια μονογραφία του Γιάννη Βαχ Σπυρόπουλου για την αξέχαστη Φλέρυ Νταντωνάκη, που τη γνώρισε τόσο μέσα από την ευρύτερη ενασχόλησή του με τη μουσική, όσο και με τη συνεργασία τους. «Σαν να μου μιλούσε ένα δέντρο που το αείει ο ελαφρύς άνεμος», γράφει κάπου ο Σπυρόπουλος, που μας μεταφέρει τη μαγεία της μυθικής ερμηνείας.

Γεώργιος Βιζυηνός
Ανά των ελικώνα

Πελεκάνος, 2004

Μια μελέτη για τα «βαλλίαματα», τις μπαλάντες δηλαδή, απ' όλο τον κόσμο, είναι το συγκεκριμένο κείμενο του Βιζυηνού. Πώς τις χαρακτηρίζει; «Αδάμαντες και μαργαρίται τιμαλφέατατοι, με την διαφοράν ότι πλουτίζουν και κοσμοούν τα στήθη και τας κεφαλάς όχι απ' έξω αλλ' από μέσα...».

Πολιτιστικές βιομηχανίες
Διαδικασίες, υπηρεσίες, αγαθά

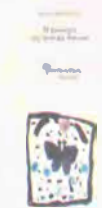
Κριτική, 2005

Με το ελληνικό πολιτιστικό προϊόν και την εγχώρια «πολιτιστική βιομηχανία» καταπιάνονται οι αρθρογράφοι, η μεγάλη πλειοψηφία των οποίων είναι διδάσκοι στο Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Νούμερα, δείκτες και εκτιμήσεις που ενδιαφέρουν αίγιορο τους «τεχνοκράτες» του πολιτισμού.

Ιάσων Δεπούνητς
Η ζωολογία της Systema Naturae

Μανόραγας, 2004

Ένα δοκίμιο, που ο Δεπούνητς, από τους τελευταίους επιζώντες της πρώτης μεταπολεμικής γενιάς ποιητών, επιμένει να χαρακτηρίζει ως ποίηση. Πυκνά νοήματα και απόπειρα σύνδεσης των εννοιών του Σύμπαντος με τον Πλούταρχο, τον Ηράκλειτο και τον Όμηρο, αλλά και το Γούντι Άλεν, τον Καρούζο, ακόμα και ένας ορισμός της «κλωνο-ποίησης».

**Ο αθόρυβος
κόσμος
του Γιάννη
Ζουγανέλη**

του Γιάννη Μουγγοδιιά

«Στην Πάτρα θα ξανάρθω; Ποιος ξέρει... Πρέπει να ξανάρθω, φεύγω πτηνένος, γι' αυτό θα ξανάρθω, κι όταν μπορέσω να στεριώσω στην πόλη, τότε θα φύγω με την παυξία μου! Τώρα έχω ανοιχτούς λογαριασμούς με τους δρόμους, με τα σπίτια, με τα σύννεφα, με όλο η σχέση μου είναι τέλεια και ονύπαρκτη!»

Μπορεί να έγινε γνωστός από τη μουσική του προσφορά και το ξεχωριστό του εκτελεστικό ταλέντο στην τούμπα, του οποίου το ρόλο μετέτρεψε από συνοδευτικό σε σολιστικό, δίνοντας μο πρωτόγνωρη θέρμη και αμεσότητα στον ήχο της, και εμπνέοντας κορυφαίους Έλληνες συνθέτες όπως το θόδωρο Αντωνίου, το Μάνο Χατζιδάκι, το Γιάννη Παπαϊωάννου και άλλους να γράψουν ειδικά γι' αυτόν, ωστόσο η αφορμή της εν λόγω αναφοράς στο Γιάννη Ζουγανέλη, αντλείται από την κυκλοφορία της δίτομης αυτοβιογραφίας του «Ο ήχος της Σάλπιγγος» («Με δύο απλές γραμμές» και «Οι τόποι είναι ήχοι») των εκδόσεων Γαβριηλίδη.

Ο πρώτος τόμος είχε κυκλοφορήσει το 2000 από τις εκδόσεις Καστανιώτη προκαλώντας εγκωμιαστικές κριτικές και συστήνοντάς μας ένα οπουδείο μυθιστοριογράφο που με ειλικρίνεια, βαθιά ευαισθησία και ανθρώπινα αποτύπωνε συγκλονιστικές στιγμές της πολυκύμαντης ζωής του, καταγράφοντας το μόχθο και τις αξίες ενός αγωνιστή της ζωής, που κόντρα σε πολλαπλές αντιξοότητες αναδύθηκε λαμπρός, ακέραιος και δημιουργικός.

Μια αυναρραστική διαδρομή που ξεκινά από τον Κοκκινόβραχο της Αμφιάλης στις 31 Δεκεμβρίου 1938 όταν γεννήθηκε, περνά από το Αναμορφωτήριο του Κορυδολλοίου, τη Σχολή Μονίμων Υπαξιωματικών, τη ζωή στην Πάτρα και τη θητεία του στη Δημοτική Μουσική της πόλης, το Εθνικό Θέατρο και τη Φιλαρμονική της Αθήνας, τις τρομερές οικονομικές δυσκολίες ώστε να τα φέρει βόλτα, όντας πατέρας τριών παιδιών στα 23 του χρόνια, και την αξιοπρεπή του ωρίμανση.

Μια συγκλονιστική εμπειρία, μια περήφανη κατάθεση ζωής από έναν άνθρωπο, που στιγμή δεν καταφεύγει σε στείρες μελοδραματικές κορώνες, αντιθέτως εξομολογείται με συνείδηση και τόλμη. Μια ιστορία γεμάτη ψυχή, καρδιά, λυρισμό, ένας θαυμάσιος μονόλογος που κάνει τη βασανιστική εμπειρία να γίνεται συγκλονιστικό αφήγημα. Και μαζί ένα ολόκληρο ντοκουμέντο ζωής με την ιστορία —κοινωνική και πολιτική— να διανθίζει τη ζωή των καθημερινών ανθρώπων.

Αυτός είναι ο Γιάννης Ζουγανέλης, που σήμερα επιλέγει να ζει σεμνά και αθόρυβα, ανάμεσα σε Αθήνα και Αιγές, χωρίς στιγμή να υπερβάλλει και να δίνει διαστάσεις που δεν ταιριάζουν στη μοναδική φυσιογνωμία του.

Ο «ήχος της Σάλπιγγος» έχει μια ανεξίτηλη πλώ και μένει πολύ πέραν της πρώτης ανάγνωσης. Αξίζει να τον αφουγκραστείτε με οδηγό το χειμαρρώδη και ελεγεϊκό λόγο του Γιάννη Ζουγανέλη.

Από τη Βιέννη
στα Καλάβρυτα
Χέρμαν Φρανκ Μάγιερ
Εκδ. ΕΣΤΙΑΣ

Αιματηρά ίχνη στη Σερβία και την Ελλάδα

της Μαρίας Φιλοσόφου*

Για το ολοκαύτωμα των Καλαβρύτων έχουν γραφεί αρκετά έργα και ειδικότερα τα τελευταία χρόνια. Το έγκλημα που συντελέστηκε στις 13 Δεκεμβρίου του '43, από το περισσότερο γνωστό στην ελληνική και παγκόσμια κοινή γνώμη, συγκίνησε και εξακολουθεί να συγκινεί. Κύριο χαρακτηριστικό της υπάρχουσας για το θέμα ελληνικής βιβλιογραφίας είναι η αναφορά στα γεγονότα, βασισμένη κυρίως σε διηγήσεις επιζώντων και συνοδευόμενη από κάποιο προσάθετο εξερεύνησης των αιτιών, με βάση την πολιτική σκοπιά από την οποία βλέπει το θέμα ο συγγραφέας. Το καινούριο και αληθινά πρωτοποριακό που έχει να παρουσιάσει το βιβλίο του Χέρμαν Φράνκ Μάγιερ είναι ότι τα γεγονότα περιγράφονται κυρίως από γερμανικές πηγές, με μετριοπάθεια και διάθεση απόδοσης της αλήθειας, όσον αφορά τη στάση και των δύο αντιτιθέμενων πλευρών.

Το ογκώδες βιβλίο του Μάγιερ (688 σελίδες, εκτός από το παράρτημα), που εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2003 σε ελληνική μετάφραση από τη σειρά «Μαρτυρίες» του βιβλιοπωλείου της Εστίας, δεν έχει, όπως υποδηλώνεται και από τον τίτλο του, αποκλειστικό στόχο την παρουσίαση του χρονικού του ολοκαυτώματος. Ο συγγραφέας ακολουθεί τα «αιματηρά ίχνη της 11ης μεραρχίας καταδρομών στη Σερβία και την Ελλάδα» περιγράφοντας τη δράση της από την ίδρυσή της το 1941 ως την διάλυσή της το 1945. Ωστόσο το κύριο ενδιαφέρον του έργου επικεντρώνεται στην «επιχείρηση Καλάβρυτα», στην οποία αφιερώνεται και το εκτενέστερο από τα επτά κεφάλαια του βιβλίου.

Ο Χ. Μάγιερ δεν είναι επαγγελματίας ιστορικός. Η ενασχόλησή του με την ιστορία και ειδικότερα με τον ελληνικό χώρο άρχισε το 1963, όταν ήρθε στην Ελλάδα για να αναζητήσει τα ίχνη του αγνοούμενου πατέρα του, ο οποίος είχε αποσταλεί ως αξιωματικός στην Ελλάδα για την επισκευή της γέφυρας του Γοργοπόταμου. Η ονοζήτηση αυτή που κράτησε είκοσι πέντε χρόνια υπήρξε το έναυσμα για την ενασχόλησή του με την ελληνική ιστορία της κατοχικής περιόδου και τα εγκλήματα των Ναζί. Αποτέλεσμα των ερευνών αυτών, εκτός από το πρόσφατο βιβλίο για την 11η μεραρχία, είναι η «Ανοζήτηση» (εκδ. Καλέντης) και «Η φρίκη του Κομμένου» (εκδ. Καλέντης). Μέσο από την έρευνά του ο συγγραφέας έμαθε, όπως ομολογεί ο ίδιος, «πόσο υπέφεραν οι Έλληνες από τον πόλεμο» και θέλησε να το κάνει ευρύτερα γνωστό στην Κεντρική Ευρώπη.

Καθοδηγητής του στη συγγραφή της ιστορίας της 11ης μεραρχίας καταδρομών είναι ο καθηγητής της Νεότερης Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο του Μανχάιμ, Α. Ρίχτερ. Είναι προφανές ότι για την εκπόνηση του συγγράμματος αυτού ο Μάγιερ εργάστηκε με βαθιά επιστημονική συνείδηση. Καμία πληροφορία του δεν μένει ανεξκρίβωτη. Ένα πλήθος υποσημειώσεων, που επεξηγούν ή παραπέμπουν σε ιστορικές πηγές, δεν αφήνει την παραμικρή αμφιβολία για την εγκυρότητα και την επιστημονική στήριξή τους. Οι παραπομπές αφορούν κυρίως πρωτότυπο υλικό: βρετανικά, γερμανικά, αυστριακά, ελληνικά, ελβετικά αρχεία καθώς και συνεντεύξεις με πρόσωπα που διαδραμάτισαν πρωταγωνιστικό ρόλο στα εξιστορούμενα γεγονότα.

Χαρακτηριστικό της σημασίας που αποδίδει ο συγγραφέας στις ουσιαστικές λεπτομέρειες είναι το γεγονός

ότι κάθε αναφορά του σε Γερμανούς στρατιωτικούς, άμεσα ή έμμεσα εμπλεκόμενους στα γεγονότα, συνοδεύεται από εκτενή προσωπική και βιογραφικά στοιχεία, που αποκαλύπτουν το χαρακτήρα, την ιδεολογία των προσώπων και επεξηγούν την μετέπειτα δράση τους. Η συμπλήρωση των βιογραφικών στοιχείων με τα κύρια σημεία της δράσης και της εξέλιξής τους μετά τον πόλεμο, ενώνει την επίμαχη εκείνη εποχή με το σήμερα και αποκαλύπτει συχνά την στιμωρησία των υπεύθυνων των εγκλημάτων.

Εξάλλου το πλούσιο φωτογραφικό υλικό του βιβλίου δεν αποτελεί απλώς συμπλήρωμα της διήγησης αλλά

«...Ανακαλύπτει κανείς μια εικόνα του Γερμανού στρατιώτη διαφορετική από αυτή που μας έχει εντυπωθεί από συγγράμματα και διηγήσεις ελληνικής προέλευσης...»

ορισμένες φορές είναι πρωτότυπο και αποκαλυπτικό. Επίσης, τα δημοσιευμένα γερμανικά έγγραφα καθώς και οι επιτελικά χάρτες που χρησιμοποιήθηκαν από την 11η μεραρχία αποτελούν όχι μόνο επεξηγηματικά αλλά και αποδεικτικά στοιχεία, συνοδευτικά του κυρίως κειμένου.

Η σημασία όλων αυτών των ντοκουμέντων για τον Έλληνα αναγνώστη είναι προφανής. Για πρώτη φορά παρουσιάζονται τα δισόγραμματιζόμενα γεγονότα με βάση τις γερμανικές πηγές, οι οποίες αποτελούσαν ως τώρα πεδίο ανεξερεύνητο. Ιδιαίτερα αποκαλυπτικές είναι οι αναλυτικές αναφορές και εκθέσεις εμπειριών της γερμανικής μεραρχίας μετά από τις στρατιωτικές επιχειρήσεις. Η διερεύνηση των αρχείων και των προφορικών μαρτυριών της γερμανικής πλευράς δίνει στο σύγχρονο μελετητή τη δυνατότητα να επιχειρήσει την αντιπαραβολή με τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί

από ελληνικής πλευράς και να καταλήξει σε πιο ασφαλή συμπεράσματα. Εξάλλου τέτοιες αντιπαραβολές, γερμανικών και ελληνικών απόψεων για ένα θέμα, δεν είναι σπάνιες στο παρουσιαζόμενο βιβλίο, με προφανή στόχο την παρουσίαση όλων των θέσεων και την πολύπλευρη ενημέρωσή.

Η ίδια αδιόληκτη προσπάθεια ανεύρεσης της αλήθειας είναι προφανής και σε αμφιλεγόμενα σημεία που αφορούν στη δράση του ελληνικού αντάρτικου. Διασταυρώνονται πληροφορίες και ελέγχεται η αξιοπιστία των προφορικών διηγήσεων ώστε να σχηματίζεται ο αναγνώστης μια όσο το δυνατόν πιο αντικειμενική όψη.

Καλαβρυτα, η επομένη μέρα

Η προσήλωση του συγγραφέα στην αντικειμενική πληροφόρηση τον οδήγησε σε εκτεταμένες έρευνες γύρω από το θέμα του πραγματικού αριθμού των εκτελεσθέντων στα Καλαβρυτα, του υπεύθυνου Γερμανού αξιωματικού, υπό τη διεύθυνση του οποίου έγινε η εκτέλεση, και άλλες αμφισβητούμενες θεωρίες που παρουσιάζονται αδιερεύνητες ή ατεκμηρίωτες στην ελληνική βιβλιογραφία. Μια σειρά από λανθασμένες απόψεις που έχει δημιουργήσει το πλήθος των ανεξακρίβωτων προφορικών διηγήσεων καθώς και πολλές λαϊκές δοξασίες που περιέβαλαν το αποτρόπαιο έγκλημα καταρρίπτονται, όχι για να εξυπηρετηθούν σκοπιμότητες (αφού αναμφίβολα δεν δικαιώνονται οι υπαίτιοι) αλλά για να αποκατασταθεί η αλήθεια και στις λεπτομέρειές της.

Ωστόσο, μαζί με την ιστορική τεκμηρίωση, το έργο συνδυάζει και τη γλαφυρή, διηγηματική αφήγηση, αρετή που το καθιστά εύκολο και συναρπαστικό ανάγνωσμα για κάθε μη ειδικό αναγνώστη. Η ιστορία της μεραρχίας 117 «ξετυλίγεται» σελίδα - σελίδα, με εκτενή αποσπάσματα από διηγήσεις Γερμανών στρατιωτών ή Ελλήνων που επέζησαν των τρομερών συμβάντων ή όψααν γραπτά τεκμήρια των εμπειριών τους. Μέσα από τις διηγήσεις αυτές, ανακαλύπτει κανείς μια εικόνα του Γερμανού στρατιώτη διαφορετική από αυτή που μας έχει εντυπωθεί από συγγράμματα και διηγήσεις ελληνικής προέλευσης. Είναι οι στρατιώτες που έρχονταν με θαυμασμό για την αρχαία Ελλάδα και περίμεναν να αντικρίσουν τη χώρα του πολιτισμού και του πνεύματος. Είναι οι στρατιώτες που ζούσαν στην πείνα και την αθλιότητα και έψαχναν να εξασφαλίσουν, με απαγορευμένους τρόπους, το συμπλήρωμα του ισχνού συσσιτίου τους. Οι στρατιώτες που, επειδή δεν είχαν ούτε όπλα, εκπαιδεύονταν πώς να πετούν πέτρες σε περίπτωση αντάρτικης επίθεσης. Οι στρατιώτες τέλος που προσπάθησαν να σώσουν Καλαβρυτινούς υπό τη σφαγή, ειδοποιώντας τους υπό την προηγούμενη νύκτα να φύγουν για να σωθούν και που σήμερα κλαίνει καθώς επαναφέρουν ζωντανές από τη μνήμη τους τις σκηνές δώξεως των αμάχων. Χαρακτηριστική στο σημείο αυτό είναι η παρουσίαση όλου του ιστορικού της περίφημης μόχνης της Κερπινής, μέσα από την αφήγηση δισσωθέντος Γερμανού αιχμαλώτου και γραπτές μαρτυρίες άλλων. Ο συγγραφέας καταφέρνει να συνδυάσει τις λεπτομέρειες της μόχνης με τη ζωντανή

αφήγηση του πρωταγωνιστή, αναδεικνύοντας έξοχα την τραγικότητα των στιγμών εκείνων και δίνοντας συναισθηματισμό στην ψυχρή εξιστόρηση των πολεμικών γεγονότων.

Ταυτόχρονα ο συγγραφέας ψυχογραφεί σε κατόλληλες περιπτώσεις τους Γερμανούς στρατιώτες καθώς και άτομα που πρωταγωνίστησαν στα γεγονότα, ενώ προχωρεί και σε αξιολογικές κρίσεις για τη δράση τους.

Διαβάζοντας κανείς το βιβλίο, από την αρχή ως το τέλος, νιώθει ότι τα φαινομενικά άσχετα στοιχεία που αφορούν στη δράση της 117ης μεραρχίας καταδρομών (όπως για παράδειγμα τα αντίποινα στη Σερβία) στόχο έχουν την καλύτερη κατανόηση του βασικού θέματος, δηλαδή της επιχείρησης εναντίον των Καλαβρυτινών. Περιγράφονται οι σχετικό καλές σχέσεις Γερμανών και Ελλήνων στην αρχή της γερμανικής κατάκτησης, αλλά και η βαθμιαία κλιμάκωση της αντίθεσης, με την πάροδο του χρόνου. Η ερμηνεία της σημασίας της περιοχής των Καλαβρυτινών για τους Γερμανούς, η περιγραφή της δράσης των αντάρτικων ομάδων και των επακόλουθων αντίποινων στα χωριά της περιοχής (μερικούς μήνες πριν το ολοκαύτωμα), καθώς και της έντασης των δύο πλευρών για επικράτηση, στόχο έχουν

να εξηγήσουν τα γεγονότα που ακολούθησαν. Έτσι αναλύεται το συμβάν από τις πρώτες αιτίες που το προκάλεσαν, αναλύονται τα γεγονότα και οι καταστάσεις που το επιδείνωσαν και φόρτισαν την τεταμένη ατμόσφαιρα, και διαγράφεται όχι μόνο η προσωπικότητα των Γερμανών πρωταγωνιστών αλλά και των απλών στρατιωτών οι οποίοι συγκρότησαν το εκτελεστικό απόσπασμα που έφερε σε πέρας τη φρικτή διαταγή.

Άνετα μπορεί να υποστηρίξει κανείς ότι μέσα στο βιβλίο του Μόγιερ γίνεται μια εκτεταμένη, ολόπλευρη διερεύνηση του θέματος του ολοκαυτώματος των Καλαβρυτινών. Η έρευνα του αρχαιακού υλικού της Γερμανίας και οι προφορικές μαρτυρίες Γερμανών και Ελλήνων πρωταγωνιστών το καθιστούν μοναδικό. Κυρίως όμως το λανθάνον αντιπολεμικό πνεύμα, που πηγάζει μέσα από τη ζωντανή διήγηση της βαρβαρότητας του πολέμου, δίνει στο βιβλίο μια άλλη διάσταση, πέρα από την καθαρά ιστορική, και επιβεβαιώνει τη θουκυδίδεια ρήση ότι «ο πόλεμος γίνεται δάσκαλος της βίας».

(*) Η Μαρία Φιλοσόφου είναι φιλόλογος - ιστορικός

Το καμένο έναδοχείο Χειμιάς

Κείμενα: Γιάννης Μουννολιάς

LAKIS TZIMKAS (WITH SHEILA JORDAN/ FRITZ PAVER/ ULI RENNERT) DIFFERENT FACES (A & N)

«Διαφορετικά πρόσωπα, διαφορετικές φάσεις της ζωής, διαφορετικά συναισθήματα. Ο δίσκος αυτός είναι ένα παζλ από κομμάτια που έχουν ηχογραφηθεί από τον Απρίλιο του 1997 μέχρι το Μάρτιο του 2004. Αισθάνθηκα την ανάγκη να εκδοθεί, γιατί κάθε μια από τις ηχογραφήσεις αυτές αντικατοπτρίζει τη μουσική μου εξέλιξη μέσα στη συγκεκριμένη περίοδο. Από τα φοιτητικά χρόνια του Graz στη συνεργασία με τη σπουδαία Sheila Jordan...»

Με τον πολύ απλό αυτό τρόπο ένας από τους πιο σημαντικούς και ελπιδοφόρους κοντραμπασίστες της τζαζ σκηνής, ο Λάκης Τζήμας, μας εισάγει στο κλίμα ενός από τα ομορφότερα άλμπουμ του είδους που ακούσαμε τελευταία, του «Different Faces». Ο Λάκης Τζήμας, με νηπές τις εμπειρίες της γόνιμης παραμονής του εκτός ελλαδικών συνόρων και έχοντας στις αποσκευές του σημαντικές συμπτύξεις με κορυφαία ονόματα της Τζαζ, επέστρεψε στην Ελλάδα, και με έδρα του τη Θεσσαλονίκη, ανοίγει τους μουσικούς του ορίζοντες και καταθέτει τις μουσικές του ανησυχίες μέσω του εξαιρετικού αυτού δίσκου.

Με εξαιρετική τεχνική, βαθιά εκφραστικότητα και θαυμάσια αίσθηση της μελωδίας και του ρυθμού οδηγεί τα δεκαπέντε σπουδαία κομμάτια (οργανικά και τραγούδια) έχοντας τη συνεργασία μεγάλων ονομάτων της διεθνούς σκηνής με πρώτη και κυρίαρχη τη θρυλική τραγουδίστρια Sheila Jordan, με την οποία η συνεργασία του προσέφερε

ανεκτίμητο κέρδος. Η Sheila Jordan ερμηνεύει με το μοναδικό, ανεπανάληπτο τρόπο της το «Everything Happens to me» σε μια άκρως αισθητική στιγμή.

Οι προσκεκλημένοι, ωστόσο, πολλοί και εκλεκτοί. Aja Zisch, Sanni Orasmaa, Louisa Celentano, Dieter Strimitzer (σαξόφωνο), Mario Djorgevic (τρομπέτα), Faton Macula (κιθάρα), Andy Kaufmann, Dusan Novakov, Mika Seize (ντραμς). Μαζί με σημαντικούς εν Ελλάδι δρώντες, παρελαύνουν στο δίσκο και μας προσφέρουν απολαυστικές μπαλάντες, ρυθμικά σουίνγκ και μπίμποπ, δίνοντας την πιο ευπρόσωπη μορφή στην Τζαζ, τραγουδιστική ή μη. Οι περισσότερες συνθέσεις φέρουν την υπογραφή του Λάκη Τζήμα ομοεικνύοντας ένα άλλο, εξ ίσου μεγάλο κομμάτι, του ταλέντου του.

Τα «Διαφορετικά Πρόσωπα» του Λάκη Τζήμα εξελίσσονται με την ειλικρίνεια, την αυθεντικότητα και τον ενθουσιασμό ενός νέου και πολλά υποσχόμενου μουσικού, που έχει ωριμάσει με απίστευτους ρυθμούς. Τα «Διαφορετικά Πρόσωπα» γλιστρούν με το λυρισμό και την ευγένεια ενός σημαντικού δημιουργού, αποτυπώνοντας υπέροχες ηχητικές εικόνες και όψεις ενός συναρπαστικού πορτρέτου. Γλιστρούν και μας αποχαιρετούν προσωρινά με τη γοπητική βροχνάδα της φωνής της Sheila Jordan που θα έχουμε την ευκαιρία να απολαύσουμε τη Δευτέρα 27 Ιουνίου στο πλαίσιο του Διεθνούς Φεστιβάλ Πάτρας, σε μια εκλεκτική συνά-

ντηση με το Λάκη Τζήμα και το τρίο του (ο ίδιος στο κοντραμπάσο, ο Oleg Chalv στο πιάνο και ο Κώστας Κουβίδης στα ντραμς). Ένα ραντεβού υψηλών προδιαγραφών και μεγάλων προσδοκιών από έναν ολοζώντανο μύθο της Τζαζ.

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ VOL 2 ΑΛΒΑΝΟΙ (PROTASIS)

Ένα εκλεκτό πανόραμα της μουσικής της Αλβανίας και μάλιστα του νότιου τμήματος της χώρας, όπως παίζεται από τους πλανόδιους, υπαίθριους ή, όπως πολύ σωστά λέει ο τίτλος, «Μουσικούς του δρόμου».

Δεκαπέντε συνολικά συνθέσεις—τραγούδια και οργανικές— που συνοδεύουν όλες τις εκφράσεις και δραστηριότητες της ζωής—δοξαστικά της φύσης, του γάμου, πατριωτικά, ερωτικά, χαρμόσυνα, λυπητερά— μας ταξιδεύουν σε διαδρομές πρωτόγνωρες και αυθεντικές. Εμπλουτισμένα με τη λαϊκή δύναμη, την αμεσότητα, την αγάπη για τη ζωή, τους πόνους, τις χαρές, τις ελπίδες ενός λαού που η μουσική του καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα αναφορών που συγγενεύουν με την ενιαία βαλκανική παράδοση στην

cd

οποία συγκαταλέγεται και η ελληνική. Τραγούδια σε διάφορες γλώσσες—και στην ελληνική— που περνούν στις καρδιές των ανθρώπων και συγκινούν διαιτηρώντας αλώβητη την ανθρωπιά τους από δίκαμους και σύνορα τοπικιστικά και γεωγραφικά. Από το «Δως μου νερό από το χέρι σου» και το «Γάμο Περμέτης» στα πασίγνωστα «Σ' αγαπώ γιατί είσ' ωραία», «Μαρίνα» και «Βγήκα στον Μπαξέ» οι κιθάρες, τα βιολιά, το ακαρντεάν, το κλαρίνο, το κρουστά και οι αβανταδόρικες φωνές μπλέκονται γοπητικά σε μια μαγευτική συνύπαρξη, αφήνοντας το συναίσθημα, το πάθος και τη νοσταλγία να ξεχειλίσουν και αποτυπώνοντας το μεγαλείο της στιγμής ως απόρροια ενός αυτοοχεδισμού που ανανεώνει την παράδοση.

Ακούγοντας το άλμπουμ θα ανακαλύψετε πλήθος ομοιοτήτες με δικά μας δημοτικά τραγούδια αλλά κυρίως με το όραμα των απανταχού πλανοδίων που υμνούν τη ζωή σε κάθε της έκφραση. Με την καθαρότητα της καρδιάς και την απαράμιλλη δεξιοτεχνία των οργάνων που γεφυρώνουν τις διαφορές και ενώνουν τους λαούς.

Αξίζει τέλος να επισημάνουμε ότι η επιμέλεια της παραγωγής ανήκει στο Γρηγόρη Φαριανό, που σφείλεται για μια σειρά ξεχωριστών δουλειών στην ετικέτα της Protasis, δισσώζοντας πολυτίμους θησαυρούς—μουσικούς και ιστορικούς— όπως τα «Τραγούδια του Κόκκινου Στρατού» κ.ά.

KRONOS QUARTET «MUGAM SAYAGI»
(NONESUCH)

Η προσφορά του Kronos Quartet δεν μπορεί να εκτιμηθεί με όρους οπλής, οποσοπομοτικής ακρόασης κόποιου άλμπουμ του, αφού στην πολύχρονη, θελωλάδη κοριέρα του έχει διοργώσει μια πορεία - μύθο, άκρως επιδρωστική για τη σύγχρονη μουσική.

Ο εμπνευστής και ιδρυτής του συνόλου, David Harrington, και οι άξιοι μουσικοί του συνοδοιπόροι, John Sherba, Hank Dutt και Jennifer Culp (οντικοτέσπσε το τελευταίο χρόνο την Joan Jeanrenaud), έχουν δικαιομοτικό οποσοπόσει τον τίτλο του κορυφαίου κουαρτέτου εγχόρων, τόσο για την υψηλή τεχνική τους, όσο και για τον ερευνητικό τρόπο και τη μονοδική όποψη και οντίληψή τους με την οποία επιλέγουν το «ακριβό» τους ρεπερτόριο, ονοζπώντος μουσικούς θησοουούς στο τέσσερα σημείο της οίκουμένης. Και ουτή είναι μια οπό τις θεμελιώδεις παραμέτρους του έργου τους, αφού στους πολυόριθμους δίσκους τους και στις εκκληκτικές συναυλίες τους ανά τον κόσμο, ποροουόισον παραγνωρισμένο έργο γνωστών αλλά και όσημων συνθετών. Με το δικό τους ιδίοσυγκροσικό τρόπο. Άλλωστε το προσωπικό τους φίλτρο είναι αυτό που μας κάνει ν' ονογνωρίζουμε τη μουσική του Kronos Quartet όποιο υπογραφή κι ον ονογράφεται στην παρτιτούρα. Από Bill Evans, Astor Piazzolla, Steve Reich, Jimi

Hendrix, Miles Davis, Ornette Coleman έως John Zorn, Alfred Schittue, David Byrne, Thelonious Monk, Sun Ra, Jon Hassell, Νικόλα Ρουμπινή. Από Henry Gorecki, Bella Bartok, Dmitri Schostakovitch, Anton Webern, Toru Takemitsu έως Charles Ives, John Cage, Peter Vasks, Igor Stravinsky, οι εσωτερικές διεργασίες και ονοζπώσεις του Kronos Quartet μας επιφύλαξαν συγκλονιστικές μουσικές εκδοχές, πόντο υπαγορευμένες οπό το ρηξίκελευθο και πρωτοπορικό οιοθητικό τους κριτήριο.

Αυτή τη φορά στο «Mugam Sayagi» επιλέγουν να μας παρουσιάσουν τη μουσική της οποουδαίος συνθέτριας Franghiz Ali - Zadeh οπό το Αζερμποϊτζόν, που μας ούσπσπον για πρώτη φορά μέσω της ομώνυμης ούνθεσης η οποία περιλαμβάνοταν στο υπέροχο «Night Prayers». Τέσσερις συνθέσεις που γράφτηκαν οπό το 1989 έως το 2001 και κοροκτηρίζονται οπό τολημρή γροφή, βαθιά εσωτερικόκτηπο, όρομοτικόκτηπο, λυρισμό, ανασολικό πνεύμο και παραπέμπουν σε μια υποβληκτική, σχεδόν μυστογωγική ατμόσφαιρα. «Oasis», «Apsheon Quintet», «Music For Piano» με την ίδιο τη συνθέτρια στο πιάνο και το συγκλονιστικό «Mugam Sayagi», οριοθετούν ένα κόσμο γεμάτο φαντασία που δονείται οπό πρωτοτυπία στη σύλληψη, πόθος στην έκφρωση και ακρίβεια στην εκτέλεση.

Το «Mugam Sayagi» θα μπορούσε να θεωρηθεί ως το απόλυτο δοκίμιο πάνω στην πρωτοπορική γροφή της Franghiz Ali - Zadeh, ωστόσο η ονοθεωρητική δύνομη του αμερικανικού κουαρτέτου εγχόρων είναι ουτή που εμψοά την πνοή στο μεγαλιώδες

cd

αυτό έργο. Τριάντα και πλέον χρόνια δημιουργίας στον... πλανήτη Κρόνο, είναι μια οπό τις πιο ζωντανές και συναρπαστικές ιστορίες στην ποικιλόμορφη κοόνη πολιτισμών, εποκών, πθών και τόπων που εξερευνό το κουαρτέτο, διαπερνώντας ένα τεράστιο μουσικό φάσμα επιρροών: οπό την κλοσική και την Τζαζ στο Ροκ, τις εθνικές κουλτούρες και τη Φολκ. Μια μουσική που μόνο με τους όρους εμπειρίας μπορεί να προσεγγιστεί. Με τον οικουμενικό τρόπο του Kronos Quartet.

pink martini

PINK MARTINI, HANG ON LITTLE TOMATO
(NV)

Δυνομική επιστροφή για τους Pink Martini που με το τελευταίο τους άλμπουμ κτύπησαν κόκκινο στις προτιμήσεις του κοινού, σημειώνοντας τεράστιο εμπορική επιτυχία. Το ευτυχές σε ουτήν την περίπτωση είναι ότι το καλλιτεχνικό προϊόν δεν υπολείπεται και δεν είναι δυσανάλογο της οπήκησης που έχει το «Hang on Little Tomato». Οι Pink Martini με μια ιδιοίτερη μουσική φυσιογνωμία και ένα εκλεκτικό πεδίο ονοζπώσεων κινούνται με όνεση στο χώρο της Τζαζ και της Lounge, δημιουργώντας μικρά κομψοτεχνήματα ύφους και όρτιος οιοθηκτικής.

Με κομπλοός τόνους και ευοίοθητες μπαλάντες ή με γλυκύτατο ρυθμικό τραγούδια και άρωμα λατινοαμερικάνικο, απόλυτοι γνώστες της ατμόσφαιρας, οι εξαιρετικοί αυτοί μουσικοί φτιάχνουν ένα γοπευτικό μείγμα, όποιο η εξωστρέφεια και η ευχάριστη διάθεση μπλέκονται με τη διοκριτικόκτηπο και τους εύγεστους χυμούς της ευγενικής μουσικής τους. Δεκοτέσσερο τραγούδια που καϊδέουν τις οιοθηόσεις και δημιουργούν τις συνθήκες μιας οπολουστικής ακρόασης. Το κυριότερο όμως πλεονέκτημα της μπάντας εντοπίζεται στον μοναδικό τρόπο που γίνονται οι ενορχοπρώσεις ενσωματώνοντας ετερόκλητο στοιχείο οπό την τζαζ, την ποη, το άρωμα της Κοροϊβικής, την ζοροίνη φινέτσα ως κομμάτια ενός ενιαίου και αδιαίρετου ολοκληρώματος, απόλυτο λειτουργικό. Αποτέλεσμα η επικοινωνιακή τους δύνομη και η αμεσότητα τους να περνάνε με κοροκτηριστική ευκολία, χωρίς εκπτώσεις οιοθηκτικής και μουσικού περιεχομένου.

Η όποψη και η ευρύτητα του πνεύματος είναι ουτή που διακρίνει τους Pink Martini στις λεπτεπίλεπες οργανικές διαδρομές τους μέσω ενός εκλεκτού, διευρυμένου οχήματος (τρομπέτες, βιολί, τσέλο, κοντραμπάσο, κιθάρα, μαντολίνο, άρπα, κότο, βιμπρόφωνο, πιάνο, κρουστά, ντραμς, φωνές, τρομπόνια). Αφεθείτε στην εθιοτική γοπετίο του ομώνυμου κομματιού, των «U Plavu Zozu», «Kikuchiyo To Moshimasu», «Aspettami» και του διάσημου πλέον «Una Notte A Napoli» και νιώστε την πιο γλυκιά νοσταλγία να σας συμπαρασύρει στον πιο αξέχαστο χορό του σήμερα με μνήμες του χτες.

ORIGINAL SOUNDTRACK DE-LOVELY (SONY)

Ένας μουσικός θρύλος, ο Cole Porter αποτελεί το κυρίαρχο πρόσωπο γύρω από το οποίο χτίστηκε η κινηματογραφική ταινία "De-Lovely", που βασίζεται στη ζωή και το έργο του συνθέτη.

Η μουσική που συνοδεύει τις σκηνές της ταινίας δεν θα μπορούσε να είναι άλλη από αυτή του Cole Porter.

Στον στερεοισμό του μιούζικαλ λοιπόν, και εκτός από την πλευρά του μουσικού, η ταινία εστιάζει στον άνδρα και δεινό εραστή Cole Porter αλλά και στη μοναδική δύναμη της αυθεντικής αγάπης.

Τα τραγούδια του Cole Porter, κατεξοχήν ερωτικά, με σπουδαία ατμόσφαιρα που αναπλάθεται μοναδικά με τον τρόπο σύγχρονων τραγουδιστών οι οποίοι προσέρχονται από ανομοιογενείς μουσικούς χώρους: ερμηνευτές κλασικού ρεπερτορίου, τζαζ τραγουδίστριες, ροκ περσόνες. Όλοι τους με υψηλό αισθητικό επίπεδο και με διαφορετικό τρόπο ο καθένας προσεγγίζουν τις παρτιτούρες του Cole Porter, υπηρετώντας το όραμα της πρωτότυπης σύλληψης αλλά και ανανεώνοντας τους εκφραστικούς κώδικες.

Βελούδινες φωνές, αισθαντικές στιγμές, λυρικές ερμηνείες από τους Robbie Williams, Natalie Cole, Vivian Green, Mick Hucknall των "Simply Red", Lemar, Alanis Morissette, Diana Krall, Caroline O' Connor, Jonathan Pryce, Elvis Costello αλλά και από τους νηθοποιούς Ashley Judd και Kevin Kline (υποδύεται τον Cole Porter).

Πραγματικές αιχμές ωστόσο στο υπέροχο αυτό ασάουντρακ καταγράφονται από τη θεοπέισια, πλήρη συναισθηματικών αποχρώσεων φωνητική ερμηνεία της Sheryl Crow που αποδίδει το "Begin The Beguine" και από το σπάνιος αισθητικής ντουέτο της Lara Fabian και του Μάρριου Φραγκούλη στο "So In Love".

Δεν θα μπορούσε βέβαια να απουσιάζει και η πρωτότυπη φωνή. Τη φωνή του Cole Porter, που ξετυλίγεται σε μια αυθεντική ηχογράφιση του "You're the top" με την οργανική συνοδεία του πιάνου του. Τις ενορχηστρώσεις των κομματιών έκανε ο Stephen Endelman δείχνοντας τον απαραίτητο σεβασμό αλλά και την απαιτούμενη σύγχρονη διάσταση.

Ένα σπουδαίο άλμπουμ - φόρος τιμής των νεότερων σε έναν από τους πιο επιδραστικούς συνθέτες, σε μια καλοσσιαία μορφή της λαϊκής αμερικάνικης μουσικής και συνάμα ένα στελείωτο ερωτικό τραγούδι που επανέρχεται ανέμελα πάλι και πάλι...

Συναυλιών συνέχεια και η σημαντικότερη συνδέθηκε με την εμφάνιση ενός γκρουπ που εξασφάλισε γερές δόσεις ποιητικής μουσικής και υψηλό δείκτη αμεσότητας με το κοινό.

Κορυφαία στιγμή ήταν αυτή που καταγράφηκε στο θέατρο «Λιθογραφείον» μέσω της διεθνούς σύμπραξης σημαντικών μουσικών της τζαζ, οι οποίοι βρέθηκαν επί σκηνής με συνδυαστικό πυρήνα τη μουσική και τις συνθέσεις του Βαγγέλη Κατσούλη. Μπορεί η αφορμή της συναυλίας που διοργάνωσε ο «Γυμνός Οφθαλμός» να ήταν η κυκλοφορία του πρόσφατου δίσκου τους «An Unbearably Short Glimpse», ωστόσο επιλεγμένες στιγμές και από τα δύο προηγούμενα άλμπουμ του «Silent Voyage» και «Through The Dark» στελέχωσαν το ρεπερτόριο της βραδιάς.

Αυτοπροσώπως

Η μουσική του Βαγγέλη Κατσούλη βασισμένη στη μελωδία και τις αρμονικές φόρμες, απάτελεσε το έναυσμα για τις συνθέσεις και είχε την τύχη να πάρει σάρκα και οστά από πρωτοκλασάτους μουσικούς. Θεμελιώδης ο ρόλος του

Σκανδιναβού κοντραμπασίστα Arild Andersen, που γύρω από τον ηχητικό όγκο του παιξίματός του στήθηκε ρυθμικά το όλο πρότζεκτ. Ωστόσο ο Andersen δεν παρέμεινε στο λιτό ρόλο της ηχητικής βάσης αλλά πρωταγωνίασε με την τεράστια δεξιοτεχνική αξία του, συνδυασγόμενος ουσιαστικά και κάρριο με το λυρικό σασόφωνο του Bendik Hofseth και με τη θαυμάσια τρομπέτα του Paolo Fresu, που συνέδεσε τις λεπτεπίλεπτες μουσικές αποχρώσεις με τις ελεύθερες εκρήξεις του πνευστού.

Το τελικό αποτέλεσμα ολοκληρώθηκε από το βιρτουόζο ντράμπερ Paul Wertico, ο οποίος μας χάρισε σπάνιες αυτοσαχεδιαστικές εξάρσεις, τη μεθοδική πιανιστική συνεισφορά του Τάκη Φαραζή και βεβαίως τα ηλεκτρονικά περάσματα του Βαγγέλη Κατσούλη. Μια μπάντα που ωστόσο όταν οι συνθέσεις έδιναν τον απαραίτητο χώρο για να αποτυχθεί η αυτοσαχεδιαστική λειτουργία και ουσία της μουσικής, υπερέβαινε εαυτόν. Στιγμές όμως που, με δεδομένο το τεράστιο εκτόπισμα των μουσικών, θα έπρεπε να είναι περισσότερες και πιο εμφανείς.

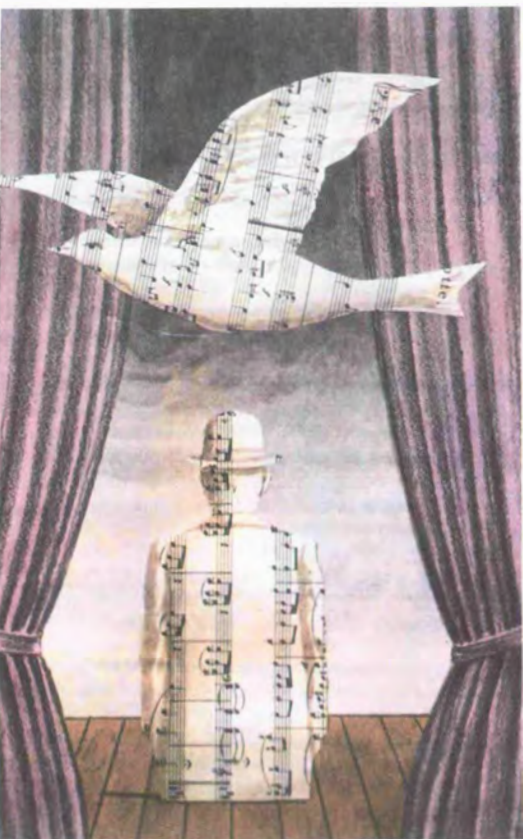
Όσο για το κλίμα και την ατμόσφαιρα δεν θα μπορούσαν τα πρόγματα να είναι διαφορετικά αφού η οικειοποίηση της μουσικής του Βαγγέλη Κατσούλη έδενε διακριτικά και χαμηλότονα με τη φυσιογνωμία της ευρωπαϊκής τζαζ και του λεγόμενου ήχου της ECM, που οι διεθνείς προσηκεκλημένοι προεβέβαιον.

Το εσωτερικό ταξίδι της εκλεκτής μπάντας κατάφερε να στήσει ανεξίτηλη τη σφραγίδα του σφηνώντας την αίσθηση της δημιουργικής συνύπαρξης μουσικών με διαφορετικές ρίζες και κοινές ανησυχίες. Μια μουσική που κατάφερε να βρει το πεδίο συμπίεσης της ποιότητας και του συναισθήματος, να γεφυρώσει ποικίλες και συχνά διαφορετικές αναφορές - χαρακτηριστική η αυτοσαχεδιαστική ανάπτυξη της σύνθεσης που είχε ως έναυσμα το γνωστό μοτίβο του Κέντελ - και να περάσει με αμεσότητα στο κοινό διατηρώντας την αυθεντικότητα της.

Κλείνοντας οφείλουμε να σημειώσουμε ότι ο θαυμάσιος χώρος του θεάτρου «Λιθογραφείον» αποδείχτηκε ιδανικός και ταίριαξε απόλυτα με την ατμόσφαιρα της βραδιάς. Μάλλον οι διαχειριστές του θα πρέπει να λάβουν σοβαρά υπόψη την αξιοποίησή του για ανάλογα εγχειρήματα, διευρύνοντας την κύρια θεατρική χρήση του.

Μουσική εκπαίδευση(;) στην Ελλάδα

του Ευθύμιου Γεννάτου*

Είναι πράγματι άξιον θαυμασμού (με την αρχαιοελληνική σημασία του όρου = απορίας) το γεγονός ότι μια χώρα η οποία συνέδεσε κατά ένα μεγάλο μέρος την πολιτιστική της άνθηση και ανάπτυξη —ιδίως κατά τους αρχαιότερους χρόνους— με την μουσική και έδωσε την λέξη αυτή σαν γλωσσική ρίζα σε πολλές άλλες ξένες γλώσσες, επιδεικνύει σήμερα μια ακατανόητη αδιαφορία στην κατοχύρωση, θεσμοθέτηση και οργάνωση της μουσικής εκπαίδευσής της.

Δεν προτιθέμεθα να αναλύσουμε εδώ τα αίτια αυτής της λυπηρής όσο και ακατανόητης κατάστασης —η οποία ωστόσο είναι αρκούτως ενδεικτική του πώς βλέπει το νεοελληνικό κράτος την έννοια της πολιτιστικής εκπαίδευσης και παιδείας— παρά μόνο να επισημάνουμε την παντελή απουσία ουσιαστικού ενδιαφέροντος της πολιτείας για τους φορείς που παρέχουν σήμερα μουσική παιδεία στη χώρα μας, δηλ. τα μουσικά γυμνάσια - λύκεια, τα μουσικά τμήματα των πανεπιστημίων, τα ωδεία και φυσικά την απαράδεκτη έλλειψη μουσικών Ακαδημιών (κατά τα πρότυπα των μουσικών Ακαδημιών του εξωτερικού).

Τα μουσικά γυμνάσια και λύκεια είναι στην πλειοψηφία τους ανεπαρκώς στελεχωμένα, τόσο στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού (με την έννοια της ποιότητας των διδασκόντων κυρίως), όσο και στον τομέα της υλικοτεχνικής υποδομής τους, ενώ παρ' όλα τα έτη λειτουργίας του, ο θεσμός αυτός δεν φαίνεται, δυστυχώς, να έχει καταξιωθεί στη συλλογική συνείδηση

ση μαθητών και γονέων. Πρόσφατα επίσης δημοσιεύματα που κάνουν λόγο μέχρι και για κατάργηση, σε ορισμένους νομούς, κάποιων μουσικών σχολείων δεν αφήνουν περιθώρια αισιοδοξίας και γι' αυτό το λόγο, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη στήριξης και περαιτέρω ανάπτυξης αυτών των σχολείων από την πολιτεία, διότι αποτελούν ένα θεσμό ο οποίος θα ήταν άδικο να καταδικαστεί σε μαρασμό και αφάνεια.

Τα μουσικά τμήματα των πανεπιστημίων από την άλλη πλευρά, παρ' όλο το αναμφισβήτητο θετικό έργο που επιτελούν (μολονότι η ίδρυση και λειτουργία τους έπρεπε να έχει όρομολογηθεί κατά δεκαετίες νωρίτερα ώστε να έχουν ξεπεραστεί τα προβλήματα της «παιδικής ηλικίας» τα οποία τώρα αντιμετωπίζουν) πόρρω απέχουν από το να χαρακτηρισθούν ως Ακαδημίες, παρ' όλες τις φιλότιμες προσπάθειες που καταβάλουν κάποιοι εκ των διδασκόντων σ' αυτά να μας πείσουν περί του αντιθέτου.

Η διαδικασία εισαγωγής των σπουδαστών σε αυτά, το πρόγραμμα σπουδών τους, η έλλειψη υποδομών αντίστοιχων των Ακαδημιών του εξωτερικού που, κακά τα ψέματα, αποτελούν μέτρο σύγκρισης σε παρόμοια εγχειρήματα, η αδυναμία τους να παρέχουν στους σπουδαστές τους πτυχία ειδικεύσεως (σολίστ οργάνων, διεύθυνσης ορχήστρας, ανώτερων θεωρητικών και σύνθεσης, άλλων ειδικού ενδιαφέροντος τομέων), αλλά και η απουσία θεσμικού, εκπαιδευτικού και οργανωτικού πλαισίου σύμφωνου με τα διεθνώς ισχύοντα πρότυπα, ακυρώνουν εν τη γενέσει τους τα όποια εγχειρήματα.

Κάποιες προσπάθειες σε ορισμένα τμήματα να εντάξουν στα προγράμματά τους κάποια από τα παραπάνω, αφ' ενός βρίσκονται ακόμα σε νηπιακό στάδιο —και πάντως μακριά από αντίστοιχα του εξωτερικού— αφ'

ετέρου δεν έχουν ακόμη υποστεί τη βάση του χρόνου που θα κρίνει τη διάρκεια, την αξιοπιστία και την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Η αναβάθμιση των μουσικών τμημάτων των πανεπιστημίων μας λοιπόν, παρ' ότι αναγκασί, δεν συντελείται με εξαγγελίες εντυπωσιασμού (οι οποίες άλλωστε διόλου πειστικές δεν είναι για κάποιον που έχει έστω και την ελάχιστη ιδέα του τι συμβαίνει στην

Το αίτημα άμεσης ίδρυσης μουσικών Ακαδημιών λοιπόν, προβάλλει επιτακτικότερο από ποτέ, ενώ συγχρόνως πρέπει να διευθετηθούν άμεσα οι δυσλειτουργίες σε να προκύψει ένα σωστό θεσμοθετημένο πλαίσιο

Ευρώπη) αλλά με κινήσεις ουσίας, ενώ η πολεμική που συχνά ασκείται από φοιτητές και διδασκόντες σε αυτά εναντίον των ωδείων —παρότι δεν στερείται βάσης, δεν ωφελεί, διότι από τη μια πλευρά είναι ισοπεδωτική καταδικάζοντας ακρίτως ακόμα και αξιόλογα ωδεία που επιτελούν σοβαρό και ποιοτικό έργο, ενώ από την άλλη παρατηρείται το φαινόμενο οι ίδιοι φοιτητές να ρίχνουν το ανάθεμα κατά των ωδείων, σε αυτό να ημεροστρέχουν προκειμένου να αποκτήσουν πτυχία και διπλώματα οργάνων, ανώτερων θεωρητικών, σύνθεσης κ.λπ, αλλά και το ίδιο τα πεινυπητήρια να έχουν στελεχώσει τα τμήματά τους με μερικά από τα λεγόμενα «μεγάλα» ονόματα διεφόρων ωδείων για τις ανάγκες διδασκαλίας τους.

Μουσική εκπαίδευση (:)

Τα ωδεία με τη σειρά τους, φέρουν βαρυτάτη ευθύνη για την αποξένωση και υποβάθμιση της μουσικής παιδείας στη χώρα μας αφού στο σύνολό τους είναι από μέτρια έως σιαχρά, ενώ ο έλεγχος της πολιτείας είναι ακανόνιστος.

Η, κακώς εννοούμενη, πελατειακή σχέση που κυριαρχεί σε αυτά, η ημιμάθεια των διδασκόντων, η έλλειψη σοβαρής υλικοτεχνικής υποδομής, η ανεξέλεγκτη χορήγηση πτυχίων και διπλωμάτων (με το κατάλληλο αντίτιμο πάντα...), η κοντόφθαλμη έως ανύπαρκτη μουσική και παιδαγωγική πολιτική τους, η απουσία, ιδιαιτέρως, διαβάθμισής τους (με αποτέλεσμα, το μοναδικό στα παγκόσμια εκπαιδευτικά χρονικά φαινόμενο, να παίρνει κάποιος ένα ή και περισσότερα πτυχία έπειτα από σπουδές 10 - 12 ετών δίχως να γνωρίζει την ισοτιμία των πτυχίων του!!) και γενικότερα η όλη —ας μας επιτραπεί η λέξη— μισέριο που επικρατεί στο σύνολο αυτών, τα καθιστούν, χωρίς περιστροφές, ακατάλληλους χώρους αξιοπρεπούς μουσικής εκπαίδευσης.

Υπάρχουν βέβαια ωδεία που διαθέτουν αξιόλογους και μορφωμένους καθηγητές, επαρκή υλικοτεχνική υποδομή, ενώ έχουν να επιδείξουν σημαντικό έργο το οποίο έχει καταζηλωθεί στη συνείδηση των παροικούντων εν τη Ιερουσαλήμ και τα οποία με μια μικρή μόνο ώθηση—όηλ. με τη διαβάθμιση και αναβάθμισή τους— μπορούν να καταστούν εστίες σωστής εκπαίδευσης, ενώ παράλληλα θα έχουν σαφή και διακριτό ρόλο από τα πανεπιστημιακά τμήματα.

Το αίτημα άμεσης ίδρυσης μουσικών Ακαδημιών λοιπόν, προβάλλει επιτακτικότερο από ποτέ, ενώ συγχρόνως πρέπει να διευθετηθούν άμεσα οι δυσλειτουργίες που αναφέρθηκαν πιο πάνω, ώστε να προκύψει ένα σωστό θεσμοθετημένο πλαίσιο μουσικής εκπαίδευσης που θα απαρτίζεται από: ωδεία διαβαθμισμένα, μουσικά τμήματα των ΑΕΙ και Ακαδημίες μουσικής - ένα μοντέλο δηλαδή, που σε όλο τον πολιτισμένο κόσμο υπάρχει και λειτουργεί αποτελεσματικά εδώ και πολλές δεκαετίες και επιτρέπει στους σπουδαστές μουσικής να έχουν κατοχυρωμένα εκπαιδευτικά και επαγγελματικά δικαιώματα.

Η πολιτεία όμως επιμένει να αδιαφορεί για την κατάσταση (αλήθεια το καταρτισθέν, επί υπουργίας κ. Μικρούτσικου, νομοσχέδιο τι έγινε; καλά είναι;) και να θεωρεί τη διευθέτηση του μείζονος αυτού καλλιτεχνικού και εκπαιδευτικού προβλήματος προφανώς ως «πολυτέλεια», γι' αυτό και επιμελώς αποφεύγει να ασχοληθεί με αυτό και να θίξει συμφέροντα και συντελώντας έτσι—πρώτα αυτή—στη διαιώνιση της αντίληψης που υπάρχει στη χώρα μας για τη μουσική και τους μουσικούς ως «πραγμάτων» δευτερευούσης σημασίας και κατηγορίας...

(*) Ο Ευθύμιος Γεννάτος είναι πιανίστας - θεωρητικός

Το μουσικό της Vera Drake

του Γιάννη Καραμπήσου

Ανασκόπηση μιας χρονιάς: Έλειψαν τα αριστουργήματα

Πάνω από 200 ταινίες αριθμεί η εφετηνή κινηματογραφική χρονιά που συνεχίζεται ακόμα. Δεν θα λέγαμε ότι ήταν μία από τις καλύτερες περιόδους των τελευταίων χρόνων, αν και κυμάνθηκε μέσα στο γενικότερο κλίμα στο οποίο κινείται ο κινηματογράφος τα τελευταία πολλά χρόνια. Μια πρώτη παρατήρηση έχει να κάνει με το γεγονός ότι απουσίασαν μάλλον από αυτή την κινηματογραφική περίοδο οι «μεγάλες» ταινίες.

Γι' αυτό και έγινε μια φιλότιμη προσπάθεια να χριστούν κάποιες απ' αυτές αριστουργήματα. Κάποιες από αυτές πλησίασαν πολύ κοντά σε αυτό τον χαρακτηρισμό όπως η κορεάτικη «Old Boy» του Παρκ Τσαν-Γουκ, ταινία που μνησθηκε όσο καμιά άλλη από την ντόπια κριτική, αλλά κατά τη γνώμη μου υπερεκτιμήθηκε, η επίσης κορεάτικη «Το Κορίτσι με το Αγγελικό Πρόσωπο» του Κιμ Κι-Ντοκ που συνεχίζει να εντυπωσιάζει μετά την επιτυχία της προηγούμενης ταινίας του

«Άνοιξη, Καλοκαίρι, Φθινόπωρο, Χειμώνας, Άνοιξη», η «Κακή Εκπαίδευση» η νέα πολύ καλή ταινία του Πέτρο Αλμοδοβάρ που θυμίζει τη θεματολογία των πρώτων ταινιών του αλλά συνεχίζει να εκπλήσσει με τη σκηνοθετική ωριμότητα που έχει κατακτήσει.

Κάποιες άλλες ταινίες απέχουν έτη φωτός από το να είναι αριστουργήματα όπως τα «Kill Bill» 1 & 2 και τα «Ιπτάμενα Στιλέτα» του Ζανγκ Γιμού, αλλά που ο υπερβάλλον ζήλος ενός μεγάλου μέρους της κριτικής έσπευσε να αναδείξει ως τέτοια. Δεν έλειψαν οι καλές ταινίες—όπως κάθε χρόνο άλλωστε—αλλά σε γενικές γραμμές πρόκειται για μια μάλλον μέτρια χρονιά.

Οι μεγάλοι σκηνοθέτες του παρελθόντος δεν έκαναν ιδιαίτερα αισθητή την παρουσία τους. Ξεχώρισαν οι ταινίες «Το Μυστικό της Βέρα Ντεράκ» του Μάικ Λι που μαζί με τον έτερο Βρετανό Κεν Λόουις («Ένα Τριφύρο Φιλί») συνεχίζουν να κάνουν έναν μακρόχρονο, συμ-

νιστικό κινηματογράφο, μεταφέροντας το ήθος και τα κελεύσματα του νεορεαλισμού στη σύγχρονη πραγματικότητα, απαντώντας με τις ταινίες τους στο γιατί κάνουν κινηματογράφο και όχι στο πώς, με αποτέλεσμα να χαρακτηριστούν από μέρος της κριτικής ως θιασώτες του σοσιαλιστικού ρεαλισμού, το απολαυστικό και πολυεπίπεδο «Collateral η διαδρομή» του σειθαλού Μαικλ Μαν όπου, εκτός των άλλων, ξεχωρίζει η συναρπαστική ερμηνεία του Τομ Κρουζ, το «Καφές και Τσιγάρα» του Τζιμ Τζάρμους —συρραφή ταινιών μικρού μήκους που γύριζε από το 1985 μέχρι σήμερα—, όπου μάλλον θα περιμέναμε κάτι καλύτερο, ενώ θα πρέπει να χαρακτηριστεί ως απογοητευτική η επιστροφή του Κουστουρίτσα με μια ταινία που μόνον ο τίτλος της («Η Ζωή είναι ένα θαύμα») διασπρεί κάποια γοητεία.

Σε ικανοποιητικά επίπεδα κυμάνθηκαν οι ταινίες «A Million Dollar Baby» και «Μιράντα, Μιράντα» των πάντα μάχιμων και ιδιαίτερος δημιουργικών Κλιντ Ιστγουντ και Γούντι Άλεν. Ο Ζαν Λικ-Γκοντάρ για άλλη μια χρονιά κοντά μας μετά την εντυπωσιακή του επάνοδο με την «Ελεγεία του Έρωτα», παρακάμπτοντας τις περίπλοκες αφηγηματικές πρακτικές του παρελθόντος και τους εξεζητημένους πειραματισμούς στη φόρμα με το «Notre Musique», εστιάζει στη βαρβαρότητα και αγριότητα του σύγχρονου κόσμου, μια ταινία που σε σχέση με τις άλλες παρόλα αυτά ξεχωρίζει άνετα όσον αφορά τη φόρμα.

Στα χνάρια του Ζβιάγκιντσεφ οι επίσης πρωτοεμφανιζόμενοι σκηνοθέτες Μπόρις Χλέμπνικφ και Αλεξέι Ποπογκρέμσκι με την ταινία «ο Δρόμος για το Κοκτεμπέλ», ενώ ο Κουρδιστανός σκηνοθέτης Χινέρ Σαλέμ στο «Vodka Lemon» μαγεύεται από το χιούμορ, την αξιοπρέπεια και την αντοχή

Old boy

των Αρμενίων μετά τη κατάρρευση του σοβιετικού καθεστώτος. Από τις υπόλοιπες ταινίες άνετα ξεχωρίζουν το «Μαζί Ποτέ» (Χρυσή Άρκτος στο Φεστιβάλ Βερολίνου) του Τουρκογερμανού ταλαντούχου σκηνοθέτη Φατίχ Ακίν που περισσότερο από τα προβλήματα της τούρκικης κοινότητας στη Γερμανία καταπιάνεται με ένα μεγάλης έντασης έρωτα δύο αυτοκαταστροφικών ηρώων γερμανών με τούρκικη καταγωγή, το «Ημερολόγιο Μοτοσυκλέτας» του Βραζιλιάνου Βάλτερ Σάλες αφιερωμένο στα νεανικά χρόνια του Τσε, το «Πριν το Ηλιοβασίλεμα» του Ρίτσαρντ Λινκλέιτερ όπου ο Τζέσι και η Σελίν ήρωες της ταινίας «Πριν το Ξημέρωμα» συναντώνται 10 περίπου χρόνια μετά και εξομολογούνται ο ένας στον άλλο τις εμπειρίες τους αυτών των χρόνων, «Η Θάλασσα μέσα μου» του Αλεχάντρο Αμενάμπαρ όπου ο εκπληκτικός ηθοποιός Χαβιέ Μπάρντεμ υποδύεται έναν ήρωα που διεκδικεί το δικαίωμα να θέσει υποβηθούμενος τέρμα στη ζωή του (ευθανασία) και τα πάρα πολύ καλά «Πλαγίως» του Έλληνα δεύτερης γενιάς Αλεξάντερ Πέιν, ένα γλυκόπικρο road-movie που μας ταξιδεύει στα μυστικά του κρασιού και στις αντιφατικές πλευρές της ανθρώπινης ύπαρξης και «Κανείς δεν Ξέρει» του ιδιαίτερα ταλαντούχου Ιάπωνα σκηνοθέτη Χιροκάζου Κόρε-Έτα που αναφέρεται στην πραγματική ιστορία τεσσάρων παιδιών που ζουν μόνα τους κάτω από τραγικά άσχημες συνθήκες όταν η μάνα τους τα εγκαταλείπει χωρίς κανείς από τους γύρω να πάρει είδηση.

Αναφέρονται επίσης οι ταινίες «Dear Wendy» του Τόμας Βίντεμπεργκ, «5X2» του Φρανσουά Οζόν και τα «Κλειδιά του Σπιτιού» του Τζιάνι Αμέλιο. Πολύ καλή ήταν η χρονιά όσον αφορά το ντοκιμαντέρ. Εδώ την πρώτη θέση κερδίζει η πολυσυζητημένη και αμφισβητούμενη όσον αφορά την καλλιτεχνική της αξία ταινία του Μάικλ Μουρ «Φαρενάιτ 9/11» που όμως επιχειρεί χρησιμοποιώντας όλα τα νόμιμα κινηματογραφικά μέσα, ακόμα και τα πιο ακραία (λαϊκισμό, δημαγωγία, μελό, κωμωδία, ρεπορτάζ κ.ά),

να εκθρονίσει το δικτάτορα Τζορτζ Μπους και αυτό δεν είναι και λίγο, το εκπληκτικό ντοκιμαντέρ των Μαρκ Άχμπαρ και Τζένιφερ Άμποτ «The Corporation» όπου καταγγέλλεται με σοβαρότητα αλλά και μπόλικη δόση χιούμορ η ψυχοπαθολογική συμπεριφορά των Εταιρειών που αντιμετωπίζεται ως συμπεριφορά Προσώπου, η συγκινητική ιστορία της «Καμήλας που Δάκρυσε» της Μογγολέζας Μιαμπασούρεν Νταβάα και του Γερμανού Λουίτζι Φαλόρνι στα χνάρια του Νανούκ του Βορά του Φλάερετ, ένας φόρος τιμής στο Σαλβαντόρ Αλιέντε από το Χιλιανό ντοκιμαντερίστα Πατρίτσιο Γκούσμαν (Σαλβαντόρ Αλιέντε) και το πρωτότυπο ντοκιμαντέρ του Μόργκαν Σπούρλοκ «Super Size Me» που επικεντρώνεται στις διατροφικές υπερβολές του γρήγορου φαγητού και κέρδισε το βραβείο καλύτερου ντοκιμαντέρ στο Φεστιβάλ Sundance 2004.

Θα πρέπει να σημειώσουμε την απουσία ταινιών από το Ιράν φέτος. Τέλος όσον αφορά τον ελληνικό κινηματογράφο ήταν μια ιδιαίτερα φτωχή χρονιά όπου ξεχωρίζουν και αυτές με επιφυλάξεις οι ταινίες «Delivergy» του Νίκου Παναγιωτόπουλου (η καλύτερη μάλλον ελληνική φετινή ταινία), όπου ο δημιουργός της καταπιάνεται με την περιθωριακή Αθήνα, «Ομηρος» του Κωνσταντίνου Γιάνναρη μεταφορά στον κινηματογράφο της γνωστής λεωφορειοπειρατίας που σημείωσε

Κακή εκπαίδευση

όμως εισπρακτική αποτυχία, οι «Νύφες» του Παντελή Βούλγαρη αρκετά κατώτερη του αναμενομένου, «Το Λιβάδι που δακρύζει» που δεν συγκαταλέγεται στις καλύτερες ταινίες του δημιουργού της αλλά δεν άξιζε και για το λιθοβόλιμα που δέχτηκε από το σύνολο σχεδόν της κριτικής, ενώ αξιολογικά στοιχεία παρουσίασε η ταινία του Πάνου Κούτρα (δεύτερη ταινία μετά την cult «Επίθεση του Γιγαντισίου Μουσακά») «Αληθινή Ζωή» και η «Νοσταλγός» της Ελένης Αλεξανδράκη βασισμένη στην ομότιτλη νουβέλα του Παπαδιαμάντη.

Ευχάριστη έκπληξη το ντοκιμαντέρ του Μάρκου Γκαστίν, Γάλλου με ελληνική καταγωγή «Μοσοσθία, μικρή κρήνη κόρη» για τους Έλληνες που ζουν στη Μοσοσθία και έχουν δυο πατρίδες από τις πιο ωραίες ταινίες που έχουμε δει πάνω σε αυτό το θέμα. Έντονη διασάφηση μας γέννησε η προβολή της τελευταίας ταινίας της Όλγας Μολέα «Λουκουμάδες με Μέλι» για το κυβέλι κίτς που χρησιμοποιεί ως υλικό κατασκευής της.

Ανακεφαλαιώνοντας ο κινηματογράφος εκεί πάρει το δρόμο της εύκολης εμπορικότητας, ο νεωτερικός κινηματογράφος έχει σχεδόν εξαφανιστεί, κάποιες καλές ταινίες σίγουρα υπάρχουν, αλλά τα πράγματα δεν δείχνουν ευοίωνα. Ας ελπίσουμε οι καλύτερες μέρες.

Ερασιτέες της κιθάρας

της Έλενας Αλεξανδράκη

Το Πανελλήνιο Σεμινάριο Κιθάρας που διοργανώνει το Ωδείο Φ.Νάκας, πραγματοποιήθηκε για 14η συνεχόμενη χρονιά στην Πάτρα (22 - 25 Απριλίου) με τη συμμετοχή οσοφώς της Λίζας Ζών και του Ευάγγελου Ασημακόπουλου, που δεν έχουν απουσιάσει ποτέ από το θεσμό. Με την εμπειρία που τους δίνουν οι πολλές τους διακρίσεις, τα εκατοντάδες κοντσέρτο που έχουν δώσει στον κόσμο, οι οολιστικές τους εμφανίσεις αλλά και η αδιόλητη παρουσία τους στο Πανελλήνιο Σεμινάριο, δίδαξαν με πολύ κέφι —και χωρίς ίχνος βεντετισμού— τους συμμετέχοντες.

Οι κιθαριστές όλων των ηλικιών, πορά το πολύ τους άγχος —αφού όχι μόνο έπαιζαν μπροστά σε δύο μεγάλα ονόματα της κιθάρας ολλά και μπροστά σε ακροαστήριο— έδειχναν να ευχαριστιούνται πολύ τη διδασκαλία και το γενικό κλίμα του σεμιναρίου, αποκομίζοντας παράλληλα γνώση και εμπειρία.

Το πρόγραμμα του σεμιναρίου, εκτός από τη διδασκαλία, περιελάμβανε διαλέξεις, συναυλίες και ρεσιτάλ. Ο κ. Ασημακόπουλος έδωσε διάλεξη με θέμα «Φωτοτυπίες, αντιγραφές και λοιπές υποκλοπές», ενώ ο ψυχίατρος Σπύρος Βερβενιώτης μίλησε για την ψυχολογία του μουσικού ερμηνευτή, ζήτημα εξαιρετικά σημαντικό και μάλλον ανεξάντλητο (!). Ο κ. Χρίστος Τζιφάκης έκανε σεμινάριο με θέμα την κιθάρα flamenco και την τεχνική της, δίνον-

Απέναντι σελίδα: Η Βχρονη Αλίκη ερμηνεύει το κομμάτι της. Πάνω: Αριστερά: Ο κ. Ασημακόπουλος δείχνει το σωστό τρόπο... Δεξιά: Ο Τίμος Παύλου —α' βραβείο— ερμηνεύει Βrouwer. Κάτω: Η κ. Ζών και ο κ. Ασημακόπουλος ακούνε με προσοχή τους μαθητές τους

τας και ρεσιτάλ flamenco. Ρεσιτάλ έδωσε και ο Δημήτρης Δερβενές - ο περσινός «νικητής» του διοργανισμού του Σεμιναρίου, ενώ πραγματοποιήθηκαν και δύο συναυλίες υπό τα κιθαριστικά ντούο της Αλεξάνδρας Χριστοδμήμου και του Γιάννη Πετρίδη, και της Βασιλικής Λεοντάρη και του Πολωνού Marcin Dylla. Όπως κάθε χρόνο, την τελευταία μέρα διεξήχθη διαγωνισμός για μικρούς και μεγάλους σπουδαστές του οργάνου, και ακολούθησε συναυλία των διακριθέντων κατά την οποία ακούστηκαν μεταξύ άλλων έργα των Βrouwer, Albeniz, Satie, BARRIOS και Bach. Το Α' βραβείο στο διαγωνισμό των μικρών ήρε η Άννα-Μαρία Αραποστάθη, ενώ το Α' βραβείο στο διαγωνισμό των «μεγάλων» μοιράστηκε η Ντόρα Νάκου και ο Τίμος Παύλου.

Η συμμετοχή, όπως κάθε χρόνο, ήταν μεγάλη, αφού περίπου εκατό κιθαριστές από διάφορα μέρη της Ελλάδας είχαν μαζευτεί στην Πάτρα, και υπήρχαν και αρκετοί ακροαστές.

Το μεγάλο κέρδος του Πανελληνίου Σεμιναρίου Κιθάρας είναι ότι στηρίζει και εμπνέει τους σπουδαστές του οργάνου, τους προσφέρει πολύτιμη γνώση και εμπειρία για τη συνέχιση των σπουδών τους, και δίνει τη δυνατότητα διάκρισης των ταλαντούχων, ανοίγοντάς τους το δρόμο για επιτυχή πορεία στο χώρο της μουσικής.

Επιμέλεια:
 Δημήτρης Ανδρικόπουλος

Κρουστόφωνο - Θέατρο Παϊτιάς

«Οι φίλοι μας οι μουζικάντηδες»

Παράσταση μουσικού θεάτρου για παιδιά που βοσίζεται στο λαϊκό παραμύθι της ελληνικής παράδοσης «Οι μουζικάντηδες» και το αντίστοιχο των αδερφών Γκριμ «Οι μουζικάντηδες της Βρέμης». Έργο - μήνυμα φιλίας και πίστης στην αξία της δημιουργίας.

Κυριακή 22 Μαΐου - 7 μ.μ.

Μέγαρο Μουσικής

Το Μέγαρο Μουσικής συνεχίζει σε ανοιξιάτικη διάθεση.

Συνθέσεις Μπαχ.. αλά τζάζ, Πολιτική και Γελοιογραφία, πρώτες παρουσιάσεις έργων (Τζον Τάβενερ) με σπουδαίους ερμηνευτές όπως ο Λεωνίδας Καβάκας είναι μερικές από τις εκδηλώσεις του Μεγάρου που συνεχίζουν να τιμούν το μεγαλείο της Μουσικής Τέχνης. Συγκεκριμένα:

19 & 20/5: Ο μάστορας Ρικάρντο Σαγί, διευθύνει τη Συμφωνική Ορχήστρα «Τζουζέπε Βέρντι» του Μιλάνου σε έργο Μπετόβεν, Σκριάμπιν, Ντβόρζακ και Ρεσπίγκι. Σολίστ ο Λεωνίδας Καβάκας.

23/5: «... ο Μπαχ σε τζαζ δρόμους»: Η κομεράτο συμπτύσσεται με τον Ζακ Λουσιέ.

25/5: Μουσική για μπαντονέον και αρχήστρα εγχόρδων από τον Ντίνιο Σαλαύτσι και το Κουαρτέτο Εγχόρδων Ροζαρόντε.

Για νεοραούς μουσικόφιλους:

28/5: Έργο Μπαχ, Μότσαρτ αλλά και σε πρώτη παγκόσμια παρουσίαση το κοντσέρτο για βιολί του Τζον Τάβενερ, ένα έργο αφιερωμένο στο Λεωνίδα Καβάκο από την Καμεράτα.

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

ΣΤ' ΚΥΚΛΟΣ ΟΜΙΛΙΩΝ (έως 31/5) "Οι ναυτικές πόλεις της Ιταλίας (Αμόλφη, Πίζα, Γένοβα, Βενετία) και η Ανατολική Μεσόγειος"

Κυριοκάτικο Πρωινό (έως 29/5) "Συμμετέχοντας στην Επιστήμη: Επιστημονικά Δρώμενο στο πλαίσιο του έτους Φυσικής"

Αμφιθέατρο "Λεωνίδας Ζέρβας" (ΕΙΕ)

Βασ. Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα

Ένορξη 19.30 - Είσοδος Ελεύθερη

Σκιρώνειο Μουσείο

Παύλου Χρονοπούλου

«Monoprints-12 Νέοι Εικαστικοί»

Εύα Βασδέκη, Φωτεινή Γουσέτη, Αλέξανδρος Δημητριάδης

δης, Παναγιώτης Δούλης, Φοίν Μπτσάνη, Σόφου Ποποδοπούλου, Ines Riquezas, Ήρα Σπαγοδώρου, Νίκος Στουρακαντωνάκης, Ελένη Τσίρη, Τάσος Χαροκόπου, Γαβριήλ Χανδρέλης.

Σε εξέλιξη βρίσκεται η τρίτη ενότητα μιας διαφορετικής προσέγγισης των εικαστικών τεχνών, η πολυ-έκθεση Monoprint. Το monoprint είναι ένα χαρακτηριστικό έργο, χωρίς αντίτυπο, που γίνεται από τον καλλιτέχνη με σκοπό τη μοναδικότητα, από οποιαδήποτε χαρακτηριστική μέθοδο, ξυλογραφία, χαλκογραφία, λιθογραφία, από χαραγμένες μήτρες και μικτές τεχνικές. Η τεχνολογία και η σύγχρονη οπτική θέτουν τις προϋποθέσεις, που ονομαζούν την αναγκαιότητα παραγωγής αντιτύπων

Σκιρώνειο Κέντρο Κηφισιάς. Έως 31/5

Μορφωτικό Ίδρυμα

Εθνικής Τραπεζής

«Candia-Creta-Κρήτη»: Έκθεση χαρτογραφίας

Η τέταρτη κατά σειρά έκθεση χαρτογραφίας του ΜΙΕΤ και πάλι στο Μέγαρο Ευνάρδου περιλαμβάνοντας μεγαλύτερο αριθμό τεκμηρίων, χωρισμένο σε έξι ενότητες. Η έκθεση φιλοξενεί χαρακτηριστικά δείγματα της χαρτογραφικής παραγωγής από τον 16ο μέχρι τον 18ο αιώνα, με θέμα την Κρήτη, από τις πρώτες προσπάθειες απεικόνισής τους από Βενετσιάνους, Ολλανδούς, Εγγλέζους και άλλους, μέχρι τα πιο εμπεριστατωμένα έργα του 18ου αιώνα.

Ενόπτες της έκθεσης:

1. Από τον Πτολεμαίο στον Münster

2. Από τον Ortelius στον Mercator

3. Η Κρήτη των Βενετών χαρτογράφων

4. Ο πόλεμος στη χαρτογραφία

5. Απόηχοι της Οθωμανικής κατάκτησης στη χαρτογραφία

6. Ναυτικοί χάρτες

Έως 20/11

"Έτελος;" Παράσταση πολυμέσων στον Φούρνο

"Έτελος;" αναρωτιούνται οι συντελεστές της αμόνυμης παράστασης που ανεβαίνει και πάλι στο θέατρο του Φούρνου (έως 29/5). Από την ομάδα "artos+theama" - σε συνεργασία με τη μουσική ομάδα "ιστορίες για κρουστά" - σε μια αιώνια αναστήσιμη ανάμεσα στη Ζωή και την Τέχνη.

Σκηνοθεσία-κείμενα: Ιωάννα Μανασάσκα

Ηθοποιοί: Θωδωρής Πολυζώνης, Λίνα Πρίντζου

Μουσική: Βασίλης Βασιλάτος

Μουσείο Φρουσάρα

«Ως έχου; Πρόσωπα | Πράγματα | Χώροι, 1962-2005»

Αναδρομική έκθεση του καθηγητή της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών της Αθήνας Γιάννη Βαλαβανίδη στο Μουσείο Φρουσάρα, έως τις 31 Ιουλίου. Η έκθεση με τίτλο «Ως έχου; Πρόσωπα | Πράγματα | Χώροι, 1962-2005» περιλαμβάνει περί τα 100 έργα παραστατικής ζωγραφικής από όλες τις δημιουργικές περιόδους του καλλιτέχνη.

ράδιο **1** ένα 89.4 fm
 ΕΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ **ΣΚΑΪ** 100.3 FM

ράδιο **1** ένα 89.4 fm
 ΕΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ **ΣΚΑΪ** 100.3 FM

"Peter Greenaway: Artworks '63-'05"

Πασίγνωστος για την «Κοιλιά Του Αρχιτέκτονα» και τον πιο ιδιότυπο «Μάγερ» του Κινηματογράφου, ο Peter Greenaway παρουσιάζεται στην Ελλάδα με την ιδιότητα του εικαστικού δημιουργού μέσα από τη μεγαλύτερη ανδρομική έκθεση έργων του, αναδεικνύοντας 42 χρόνια εικαστικής πορείας. Την έκθεση θα πλαισιώνει η προβολή 11 ταινιών του σκηνοθέτη. Εως 5 Σεπτεμβρίου στην Ελληνοαμερικανική Ένωση (Μασσαλίας 22, τηλ. 210-3680900).

Διεθνές Φεστιβάλ Πάτρας 2005

Εικοστά γενέθλια για τον κορυφαίο καλοκαιρινό θεσμό της Πάτρας και η αρχή γίνεται με την καθιερωμένη

διήμερη μουσική συνάντηση του κοινού με τους μεγαλύτερους ευρωπαϊούς καλλιτέχνες της jazz:

2/6: Eric Vloeimans & Harmen Fraanje (Ολλανδία) / Virtual Reality (Πολωνία) / Daniel Karlsson & Pan Pan

(Σουηδία) στο Αίθριο του Παλιού Δημοτικού Νοσοκομείου.

3/6: Olah Szabolcs Quartet (Ουγγαρία) / Javi Vercher Quartet (Ισπανία) / L' Hijaz' Car (Γαλλία) στο Αίθριο του Παλιού Δημοτικού Νοσοκομείου

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

1ο Διεθνές Φεστιβάλ Εκπαιδευτικών Ταινιών

Έξι ακόμα κινηματογραφικές ημέρες θα ζήσει η Πάτρα το Μάιο, μέσα ένα νέο Φεστιβάλ, όπου παρουσιάζονται ταινίες που προέκυψαν από εκπαιδευτική διαδραστική και ξεχωριστό αφιερώματα. Με θέματα που αγγίζουν την καθημερινότητα, την Ιστορία και το Περιβάλλον, το Φεστιβάλ αναδεικνύει το ανήσυχο πνεύμα νεαρών δημιουργών ενώ τα αφιερώματα σε γνωστούς σκηνοθέτες, γεφυρώνουν τις γενιές, το Χώρο και το Χρόνο. Σε παράλληλο επίπεδο, πραγματοποιούνται σημαντικές παρουσιάσεις και διαλέξεις με θέμα την Εκπαίδευση και τον Κινηματογράφο (Βιβλιοθήκη ΕΑΠ, Τριών Ναυάρχων & Μαιζώνος, 16 - 20/5)

Συμμετέχουν εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας (από όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης) και το Διεθνές Φεστιβάλ Ολυμπίας για παλιά και νέους. Διοργάνωση: Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕΔΑΕΞΕ) σε συνεργασία με τη Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών του ΕΑΠ και το Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία / Εκπαίδευση και ΜΜΕ του Τμ. ΜΜΕ - Επικοινωνίας Παν/μίου Αθηνών

Έως 20 Μαΐου στη βιβλιοθήκη του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Πανελλήνιος Διαγωνισμός Κόμικς

Για τέταρτη συνεχή χρονιά, ο πολυχώρος MILLENNIUM θα υποδεχθεί τα έργα των νέων ταλέντων και των νέων καλλιτεχνών που βραβεύτηκαν και διακρίθηκαν στον 4ο Πανελλήνιο Διαγωνισμό Κόμικς, του περιοδικού «9» της «Ελευθεροτυπίας» καλώντας το κοινό να αναγνωρίσει τις προοπτικές της «έναντης» Τέχνης από έλληνες δημιουργούς.

16/5-22/5

Φιλαρμονική Εταιρεία - Ωδείο Πατρών

Όγδοη περίοδος δράσης για τον «Μουσικό Μάιο» της Φιλαρμονικής Εταιρείας - Ωδείο Πατρών που φιλοδοξεί να μεταδώσει το ευρύτερο πνεύμα της Τέχνης στους επισκέπτες της αίθουσας «Κων.Κυδωνιάτης» αλλά και κάθε μουσικόφιλο:

23/5 Το Trio Artis παρουσιάζει τα λαϊκά παραδοσιακά στοιχεία της μουσικής του 19ου αιώνα

25/9 "Κωνσταντίνος Κυδωνιάτης": Αφιέρωμα στο έργο του μεγάλου μουσουργού και δασκάλου

29/5 "Τι ζητάει ο Ζήνων": Μουσικό παραμύθι σε κείμενο της Ιουλίτας Ηλιοπούλου και μουσική του Αλκη Μπαλά

Θέατρο «Άθωνοραβδίου»

«Ο Θεός ευλόγησεν την Αμερική...»

1854: ο αρχηγός της φυλής Suquamish εκφωνεί λόγο υπερηφάνειας και ανυπότακτου πνεύματος, απέναντι στους «κλωμούς κατακτητές». 2005: η Ομάδα «Βιομηχανική» ανα-παράγει μια από τις πιο συγκλονιστικές στιγμές της Ιστορίας, αναγάγοντας το λόγο - αντίσταση, σε θεατρική τέχνη - «God Bless America»

Από 22 έως 31 Μαΐου

Πολύεδρο

«Τα Σάββατα Της Ποίησης», Διονύσης Καψάλης

Με επιτυχία συνεχίζεται ο θεσμός «Τα Σάββατα της Ποίησης» που διοργανώνει το Πολύεδρο παρουσιάζοντας στην τελευταία εκδήλωση για τον Μάιο, το Διονύση Καψάλη. Την παρουσίαση του ποιητή κάνει ο Γιάννης Χρυσανθόπουλος.

21/5 στη 1 μ.μ.

Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

Το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης της Θεσσαλονίκης και το Διεθνές Κέντρο Εικαστικών Τεχνών ΑΕΝΑΟΝ διοργανώνουν την έκθεση «Λιμάνια Του Ελληνισμού». Η ελληνική λιμενογραφία η οποία καταγράφει και αναδεικνύει την πολυδιάστατη σχέση των Ελλήνων με τη θάλασσα, φωτίζοντας ένα αγαπημένο θέμα της Νεοελληνικής Τέχνης.

ράδιο 1 ένα 89.4 fm
 ΕΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΚΑΪ 100.3 FM

ράδιο 1 ένα 89.4 fm
 ΕΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΚΑΪ 100.3 FM

ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Παρουσιάζονται έργα των Κωνσταντίνου Βολανάκη, Αιμίλιου Προσαλέντη, Κωνσταντίνου Μαλέα, Νίκου Χατζηκυριάκου - Γκίκα, Νίκου Εγγονόπουλου, Σπύρου Βασιλείου, Γιόννη Σπυρόπουλου, κ.ά. για πρώτη φορά στην Θεσσαλονίκη, στους χώρους του Μουσείου στην Αποθήκη Β1 στο Λιμάνι, έως 12 Ιουνίου.

Τετάρη 19 Μαΐου

Β΄ Κύκλος Κινηματογραφικών Νυκτερίδων. Πρόκειται για κινηματογραφικό αφιερώματα, τα οποία θα πραγματοποιούνται στο Αμφιθέατρο του Τελλογλείου με ελεύθερη συμμετοχή για το κοινό.

23/5, στις 20:00 «Σκολάτα σε καυτό νερό» του Alfonso Arau, 1993

30/5, στις 20:00 «Πολίτικη Κουζίνα» του Τόσου Μπουλέμη, 2003

Ράδιο Σίτυ

«Μπαμπά μην ξανονεθόνεις Παρασκευή»

Μία «φόρα» από τους Αλέξανδρο Ρήγο και Δημήτρη Αποστόλου με τη συνδρομή πλειάδας γνωστών ηθοποιών στις τραγελαφικές καταστάσεις μιας ξεχωριστής μαύρης κωμωδίας, σε σκηνοθεσία του Αλέξανδρου Ρήγου. Παίζουν: Άννα Παναγιωτοπούλου, Χρύσα Ρώπα, Κώστας Κόκλας, Γιάννης Μποσαντζόγλου, Βίλμο Τοακίρη, Κωνσταντία Χριστοφορίδου, Σοφία Μουτιδού, Παντελής Καναρόκης, Χρήστος Τριπόδης, Χρήστος Ξεργιόννης.

Εως 29/5

Ατομική έκθεση ζωγραφικής της Wil Lof στα Χανιά

Τακτική επισκέπτης πλέον στα Χανιά η Wil Lof -μια από τους πιο γνωστούς και καταξιωμένους καλλιτέχνες της γενιάς της στην Ολλανδία. Επανέρχεται στα Χανιά σε ατομική έκθεση που διαρκεί έως τις 3 Ιουνίου και φιλοξενείται στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης ΟΜΜΑ. Είναι η πέμπτη φορά που παρουσιάζονται έργα της Lof στα Χανιά, αλλά αυτή είναι η δεύτερη ατομική παρουσίασή της στην πόλη.

Έκθεση του εικαστικού Ευτύχη Παλλήκαρη στο Ρέθυμνο

Έκθεση με έργα του ζωγράφου, χαρακτήρα και κεραμίστα Ευτύχη Παλλήκαρη διοργανώνει το Κέντρο Σύγχρονης Εικαστικής Δημιουργίας Ρεθύμνης σε συνεργασία με το Δήμο Ρεθύμνης στο Κτίριο του Πυροβολικού, στη Φορτέτσο Ρεθύμνου. Τρία διαφορετικά είδη εικαστικής δράσης συναντώνται στην έκθεση του πολυδιάστατου καλλιτέχνη (έως τις 15 Ιουνίου).

«Φως-Εικόνα-Ψευδαίσθηση»

Για δεύτερη φορά, διοργανώνεται το ευρωπαϊκό διαθεματικό πρόγραμμα «Ακαδημία Αιγίνης» (14 έως 22/5). Ένα πρόγραμμα -με τη συμμετοχή καλλιτεχνών και επιστημόνων από Ελλάδα, Αυστρία, Γερμανία, Δανία, Μ. Βρετανία, Ουγγαρία, Ολλανδία ΗΠΑ- το οποίο φιλοδοξεί να συμβάλει στην εξέταση του θέματος «Φως και Εικόνα», διερευνώντας την αντίληψη - ερμηνεία του κόσμου, την εικόνα της πραγματικότητας και την πραγματικότητα της εικόνας, όπως αυτές δημιουργούνται από τα οπτικο-ακουστικό μέσα.

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

ΣΤΟ ΡΕΘΥΜΝΟ

ΣΤΗΝ ΑΙΓΙΝΑ

15 έως 22 Μαΐου

• Illusionistic Quadrat (Ψευδαισθητικό κάδρο) Έκθεση με αντικείμενο την "Ψευδαίσθηση" (ταινίες, βίντεο και φωτογραφίες) Λογογραφικό Μουσείο- Σπύρου Ρόδη 16, 10:00-14:00, 17:00-20:00.

• Κινηματογραφική Ψευδαίσθηση (Κίνο Illusion) Καλλιτεχνική έρευνα στην ψευδαίσθηση της κίνησης των κινηματογραφικών εικόνων. (Πύργος Μάρκελλου-10:00-14:00, 17:00-20:00)

• Φως-Κολώνα. Μια αναδημιουργία του Ναού του Απόλλωνος της αρχαίας Αίγινας, μέσω του φωτός. (Πύργος Μάρκελλου-10:00-14:00, 17:00-20:00)

17 έως 22 Μαΐου

• Παραλλαγές της Ψευδαίσθησης: Έκθεση φωτογραφιών του συμμετεχόντων στο Φωτογραφικό Σεμινάριο του Νίκου Αθανασίου (Πύργος Μάρκελλου-10:00-14:00, 17:00-20:00)

14 έως 21 Μαΐου

• Το καφενείο του Schorpfel. Μια απομίμηση του καφέ του Schorpfel. (Πύργος Μάρκελλου- 21:00)

18 Μαΐου

Διάλεξη με τον Richard L.Gregory, με τίτλο «Πώς οι ψευδαισθήσεις εξηγούν την αντίληψη» (Ινστιτούτο Goethe Αθηνών- 20:00)

19 Μαΐου

Διάλεξη με τον Werner Nekes, με τίτλο «Τι συμβαίνει ανάμεσα στις εικόνες;» (Ινστιτούτο Goethe Αθηνών- 20:00)

20 Μαΐου

• Carnets de Voyage 1.2 από τον Μάνθο Σαντοριναίο. Αυτοβιογραφικό βίντεο περιγραφής της δουλειάς του καλλιτέχνη σαν ταξιδι από τον αναλογικό στον ψηφιακό κόσμο. (Πύργος Μάρκελλου -21:30)

• Uliisses του Werner Nekes (DVD, διάρκεια 90', 1982) Βασισμένο στον «Οδυσσέα» του James Joyce, την «Οδύσσεια» του Ομήρου και το «The Warp» του Neil Gram. (Πύργος Μάρκελλου- 10:00)

20 έως 22 Μαΐου

Επιστημονικό συμπόσιο που διερευνά το θέμα της ψευδαίσθησης και στα όρια μεταξύ πραγματικού και ηλασματικού. (Ξενοδοχείο Ναυσικά-10:00-13:00, 17:00-20:00)

Η τέχνη πίνει διακοπές

Καλοκαιρινές διακοπές με σκοπό την τέχνη; Γιατί όχι... Πηγή έμπνευσης το αιγαίοπελαγίτικο τοπίο στα καλλιτεχνικά εργαστήρια της AegeanScapes από τις 10 Απριλίου μέχρι τις 8 Οκτωβρίου (στο κόστος συμμετοχής περιλαμβάνονται έξοδα διαμονής, πλήρης διατροφή, συμμετοχή σε δραστηριότητες). Οι εισηγήσεις γίνονται στα ελληνικά και αγγλικά. Ειδικότερα:

Εργαστήριο ζωγραφικής. Ζωγραφική τοπίου με τον Daniel Scott και το Μιχάλη Παρασκάκη (ανά εβδομάδα μέχρι 2 Ιουλίου).

Εργαστήριο κεραμικής. Εννέα εργαστήρια κεραμικής, με έμφαση στην ιαπωνική τεχνική Raku από τους Νίκο και Ρίτσα Ηλιού (15 Μαΐου - 4 Ιουνίου και 19 Ιουνίου- 2 Ιουλίου ανά εβδομάδα).

ΣΤΗΝ ΠΑΤΜΟ

ράδιο 1 ένα 89.4 fm
 ΕΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΚΑΪ 100.3 FM

ράδιο 1 ένα 89.4 fm
 ΕΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΚΑΪ 100.3 FM

Περιβάλλον: Το νέο μέλος

Ο αρχικός στόχος ήταν μια ακόμα ειδική έκδοση του περιοδικού. Όμως το «περιβάλλον», που συνόδευσε το προηγούμενο τεύχος μας, αποδείχτηκε ότι μπορεί να αποτελέσει ένα μόνιμο μέλος της παρέας μας.

Η εμπειρία της προετοιμασίας της έκδοσης ήταν τέτοια που οκεφτήκαμε να το επαναλάβουμε. Έτσι, το «περιβάλλον» θα κυκλοφορεί πλέον δύο φορές το χρόνο, όχι μόνο μαζί με το «Δ», αλλά και αυτόνομα σαν μια ανεξάρτητη δωρεάν διανεμόμενη έκδοση που θα προσπαθεί να βρίσκεται κοντά σε εκδόσεις, πρόσωπα και ενέργειες που συνδέονται με την περιβαλλοντική προστασία.

Η κυκλοφορία του πρώτου τεύχους συνοδεύτηκε από τη συμμετοχή μας στο μαθητικό συνέδριο που διοργάνωσε το Τμήμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Β΄θμιας Εκπαίδευσης Ν. Αχαΐας στον πολυχώρο «Πολιτεία» (πρώην Παλαιά Σφαγεία Πατρών), στο οποίο ομάδες σχολείων της Αχαΐας παρουσίασαν με δημιουργικό και άκρως τεχνολογικό τρόπο τα αποτελέσματα εργασιών τους που αφορούσαν έρευνες για το πώς αντιδρούν και τι κάνουν οι πολίτες της περιοχής τους -συμπεριλαμβανομένων φυσικά και των γονέων τους- απέναντι στα πολλά και σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Εντός των τειχών, το πρώτο τεύχος αυτής της νέας έκδοσης, καθώς και άλλες μελλοντικές πρωτοβουλίες για το περιβάλλον, θα παρουσιαστούν στο ειδικό περίπτερο του περιοδικού στην έκθεση Ecolife που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα, στο συνεδριακό κέντρο «Αγορά» του ΟΑΚΑ, το διάστημα 3 - 6 Ιουνίου.

Η Ecolife είναι η πρώτη γενική έκθεση οικολογικών προϊόντων και υπηρεσιών με στόχο να καλύψει το κενό της ενημέρωσης τόσο του κοινού όσο και των επαγγελματιών. Από τις 3 έως τις 6 Ιουνίου, η έκθεση θα φιλοξενηθεί στην «Αγορά» του Ο.Α.Κ.Α., χώρο υψηλής αισθητικής αλλά και εύκολης προσβασιμότητας. Η φιλοσοφία της έκθεσης είναι να δώσει στον καταναλωτή επιλογές που δεν γνώριζε μέχρι σήμερα ότι είχε, και στις επιχειρήσεις νέες ευκαιρίες ανάπτυξης με σεβασμό προς το περιβάλλον.

Η Ecolife περιλαμβάνει πέντε μεγάλες κατηγορίες προϊόντων: βιολογικά προϊόντα διατροφής, οικολογικά όμορφα, καθαρά και ανανεώσιμη ενέργεια, προϊόντα και υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος και υγεία-ευεξία-ομορφιά. Οι επισκέπτες θα έχουν τη δυνατότητα να ενημερωθούν και να γνωρίσουν πάσης φύσεως οικολογικά προϊόντα, από φω-

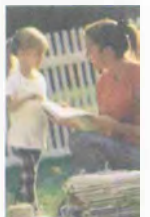
ECOLIFE: Η οικοδονία στην καθημερινή ζωή

τοβολταϊκά συστήματα, οικολογικά χρώματα και συστήματα ανακύκλωσης μέχρι φυσικά καλλυντικά, οικολογικά απορρυπαντικά και υπηρεσίες οικοτουρισμού.

Οι διοργανωτές έχουν κάνει αυστηρή επιλογή των προϊόντων που θα εκτεθούν για να διασφαλίσουν την αντικειμενικότητα αλλά και την ποιότητα τους. Η διαδικασία επιλογής στηρίζεται σε κριτήρια και κανόνες που προέρχονται από αναγνωρισμένους εθνικούς, διακρατικούς αλλά και ανεξάρτητους μη κυβερνητικούς οργανισμούς, και γι' αυτό το σκοπό έχει συνταχθεί κατάλογος κριτηρίων για την κάθε κατηγορία προϊόντων.

Οι εκθέτες θα είναι παραγωγοί, εισαγωγείς, έμποροι, Εταιρείες Παροχής Περιβαλλοντικών Υπηρεσιών, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και μη κυβερνητικές οργανώσεις, ενώ την έκθεση θα μπορούν να επισκεφθούν όχι μόνο οι επαγγελματίες αλλά και το ευρύ κοινό.

Η έκθεση οργανώνεται από την εταιρεία PRINT ALL με την υποστήριξη της Greenpeace, της Οικολογικής Εταιρείας Ανακύκλωσης, του Δικτύου Μεσόγειος SOS, της Ένωσης Βιομηχανιών Ηλιακής Ενέργειας και του Συνδέσμου Εταιρειών Φωτοβολταϊκών.

Το ένα φεστιβάλ, γέννησε... δύο!

Μέχρι πέρυσι η Ελλάδα φιλοξενούσε, πρώτα στη Ζάκυνθο και μετά στη Ρόδο, ένα αρκετά πρωτότυπο κινηματογραφικό φεστιβάλ, που αφορούσε ταινίες και ντοκιμαντέρ με θέμα τα περιβαλλοντικά προβλήματα και γενικότερα τη φύση. Το «Ecosinema», όπως είναι το όνομά του, φέτος μετακόμισε και από τη Ρόδο ταξιδεύει στην Αθήνα από 2 - 7 Ιουνίου.

Όμως η τεχνονομία που αποκτήθηκε στο σμαραγδένιο νησί και οι φίλοι που κερδήθηκαν, απέφεραν στη Ρόδο ένα δεύτερο φεστιβάλ περιβαλλοντικών ταινιών, που θα διοργανωθεί στο τέλος του ίδιου μήνα. Ας τα πάρουμε με τη σειρά...

Το Ecosinema διοργανώνεται φέτος στον πολυχώρο «Αθηναίς», στο Βοτανικό της Αθήνας, από το Διεπιστημονικό Ινστιτούτο Περιβαλλοντικών Ερευνών. Οι στόχοι του είναι και φέτος οι ίδιοι:

- Να αποτελέσει μια εκδήλωση πολιτιστικού χαρακτήρα η οποία να ενισχύει το διάλογο και τον προβληματισμό γύρω από τα ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος.
- Να ενθαρρύνει και να ενισχύσει τους δημιουργούς και τους επιστήμονες που ασχολούνται με οπτικοακουστικές παραγωγές στον τομέα της οικολογίας και του περιβάλλοντος.
- Να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις, ώστε ο εκάστοτε τόπος του Φεστιβάλ, να είναι και τόπος προβολής και προώθησης των οπτικοακουστικών προϊόντων,

ιδιαίτερα στην Ε.Ε., τα Βαλκάνια και τη Μεσόγειο.

Το Ecosinema πραγματοποιείται με τη συνεργασία της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Μεσογειακού προγράμματος δράσης MAP/UNEP, της Πανελληνίας Ένωσης Εκπαιδευτικών για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, του Πανελληνίου Δικτύου Οικολογικών Οργανώσεων και του ελληνικού γραφείου της Greenpeace.

Το ECOCINEMA περιλαμβάνει Διεθνές Διαγωνιστικό τμήμα: Με ταινίες ντοκιμαντέρ και μυθοπλασίας, μικρού και μεγάλου μήκους. Οι συμμετέχοντες διαγωνίζονται για τα βραβεία που απονέμει η διεθνής κριτική επιτροπή, ενώ η προβολή τους υποστηρίζεται από το φορέα που έχει την ευθύνη της διοργάνωσης.

Πέραν των ως άνω βραβείων, έχει καθιερωθεί και το Ειδικό Μεσογειακό Βραβείο (από το MAP/UNEP).

Πληροφοριακό τμήμα. Με ελληνικές και ξένες ταινίες που διακρίνονται για την επιστημονική τους αρτιότητα, την τεκμηρίωση, ή την αξία του ρεπορτάζ.

Ειδικά αφιερώματα. Με αναφορά στο έργο γνωστών Ελλήνων και ξένων δημιουργών ή/και με ολοκληρωμένη παρουσίαση θεματικών ενστίτων με παράλληλες συζητήσεις. Στα αφιερώματα αυτά συμμετέχουν μέλη περιβαλλοντικών οργανώσεων, εκπρόσωποι του επιστημονικού κόσμου, πολίτες των τοπικών κοινοτήτων κ.τ.λ.

Το Ecofilms στη Ρόδο

Το έτερο κινηματογραφικό - περιβαλλοντικό φεστιβάλ ξεκινά από φέτος στη Ρόδο, με μια σημαντική καινοτομία. Δύο μήνες πριν τη διεξαγωγή του Φεστιβάλ, η εταιρεία Εικόνα και Περιβάλλον, ο Δήμος Ροδίων, με την υποστήριξη της Νομαρχίας Δωδεκανήσων παρουσίασαν προφεστιβαλικές εκδηλώσεις του ECOFILMS, του Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου και Οπτικοακουστικών Τεχνών της Ρόδου.

Φέτος, για πρώτη φορά, οι μαθητές των Δημοτικών και των Γυμνασίων του νησιού είχαν την ευκαιρία να πάρουν μέρος στις προφεστιβαλικές εκδηλώσεις του ECOFILMS.

Μέσω ενός ειδικά σχεδιασμένου εκπαιδευτικού υλικού, το οποίο έχουν συντάξει και εκδώσει σε βιβλίο οι συνεργάτες του Φεστιβάλ υπό την επιμέλεια του εκπαιδευτικού Μένη Θεοδώριδη, οι μαθητές θα παρακολουθήσουν δημιουργικά τις ταινίες, «δουλεύοντας» πάνω σ' αυτές πριν και μετά την προβολή τους.

Προβλήθηκαν οι ταινίες «Super Size me», «Η ιστορία της καμήλας που άκρυσε» και το «Σημάδι της φάλαινας». Οι εκδηλώσεις έγιναν στο Δημοτικό Κινηματογράφο, με τη χορηγία του Περιβαλλοντικού Οργανισμού του Δήμου Ροδίων. Περισσότερες πληροφορίες στα παρακάτω links.

Οι προφεστιβαλικές είχαν μεγάλη απήχηση στους μαθητές της Ρόδου, και της ευρύτερης περιοχής των Δωδεκανήσων, αφού τις παρακολούθησαν περίπου 4500 παιδιά, σχεδόν «το ένα τέταρτο όλων

των μαθητών του νομού, κάτι που είναι πολύ σημαντικό», όπως δήλωσε και ο Δήμαρχος Ροδίων κ. Γιώργος Γιαννόπουλος. Μεταξύ αυτών και 20 μαθητές από το σκριτικό Καστελόριζο.

Η Λουκία Ρικάκη, καλλιτεχνική διευθύντρια του φεστιβάλ, δήλωσε, πως «στόχος μας είναι η ευαισθητοποίηση των παιδιών, τα οποία θα γίνουν πρεσβευτές της περιβαλλοντικής ενημέρωσης στους γονείς τους».

Το Ecofilms 2005, τελεί υπό την αιγίδα του ΥΠ.ΠΟ., και του Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.

www.ecocinema.gr

www.ecofilms.gr

Δεύτερος κύκλος για το «Δικτυωθείτε»

Η παρουσία στο διαδίκτυο έχει γίνει μια **αναγκαιότητα** για κάθε επιχείρηση. Οι ΜΜΕ επιδοτούνται για την προμήθεια υπολογιστικών συστημάτων ή/και υπηρεσιών με σκοπό τη σύνδεση της επιχείρησής με το Διαδίκτυο ή την περαιτέρω αξιοποίησή του, μέσω του Β' κύκλου του προγράμματος «Δικτυωθείτε» που ήδη ξεκίνησε.

Στόχος του Β' κύκλου του προγράμματος είναι η ενίσχυση 16.000 μικρομεσαίων επιχειρήσεων την περίοδο 2004 έως 2006 συνολικού προϋπολογισμού 49.585.185 ευρώ. Αιτήσεις για συμμετοχή μπορούν να υποβάλουν φορείς, μεμονωμένες επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες, που δραστηριοποιούνται στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα.

Την υλοποίηση της δράσης έχει αναλάβει ο **ΕΟΜΜΕΧ**. Κάθε επιχείρηση χρηματοδοτείται για την προμήθεια εξοπλισμού και υπηρεσιών με ποσοστό 40% των επιλέξιμων δαπανών και μέχρι 1.250 ευρώ (όπλ. το 40% των 3.125 ευρώ), που θεωρούνται το ανώτατο όριο επιχορηγούμενης δαπάνης.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει 2 επιλογές. Στο πρώτο πακέτο επιδοτούνται η αγορά ηλεκτρονικού υπολογιστή, έτοιμου για Διαδίκτυο και πολυμέσων (Internet Ready Multimedia PC).

Στο δεύτερο πακέτο επιδοτείται η αγορά υπηρεσιών διαδικτυακής φιλοξενίας (Web Hosting) και Ηλεκτρονικού εμπορίου (E-Commerce).

ΕΛΤΑ: Νέο κατάστημα στο Αγρίνιο

Το μεταστεγασμένο Κατάστημα Κινομηχανίας Αιτωλοακαρνανίας (επί της οδού Κοσμά Αιτωλού) εγκαινιάσε το Σάββατο 16 Απριλίου 2005, ο Γενικός Διευθυντής Συναλλαγής του ΕΛΤΑ, Βασίλης Λούκας, παρουσία βουλευτών, εκπροσώπων τοπικών αρχών και φορέων. Την εκδήλωση χαιρέτησε η πολιτική ηγεσία της περιοχής.

Το νέο Κατάστημα Κινομηχανίας με νέα εμφάνιση από άποψη αισθητικής και λειτουργικότητας

είναι σε θέση να παρέχει υψηλές ταχυδρομικές υπηρεσίες στον πολίτη.

Στο ανωτέρω Ταχυδρομικό Κατάστημα εφαρμόστηκε η νέα Εταιρική Ταυτότητα του ΕΛΤΑ, τόσο στο κτιριακό μέρος όπου εκτελέστηκαν εργασίες αποκατάστασης, όσο και στις νέες Υπηρεσίες που θα προσφέρει βελτιώνοντας την ποιότητα, την ταχύτητα και την αξιοπιστία του Οργανισμού, ο συνδυασμός των

οποίων προσδίδει καλύτερη λειτουργικότητα, εμφάνιση και προβολή στο Ταχυδρομικό Γραφείο.

Η μορφή του νέου Ταχυδρομείου περιλαμβάνει σήμερα:

- Την εγκατάσταση εργονομικά σχεδιασμένων θυρίδων συναλλαγής για τη διευκόλυνση τόσο των υπαλλήλων όσο και της καλύτερης εξυπηρέτησης του πελάτη. Οι θυρίδες αυτές είναι σχεδιασμένες με την προοπτική πλήρους αυτοματοποίησης των ταχυδρομικών εργασιών.
- Ειδική μέριμνα για την εξυπηρέτηση των ΑΜΕΑ με τη δημιουργία ειδικής θυρίδας συναλλαγής και ράμπας για την ασφαλή πρόσβασή τους.
- Την εξασφάλιση ευχάριστης παραμονής του πελάτη, σε κλιματιζόμενο χώρο, μέχρι την εξυπηρέτησή του, παρέχοντας τη δυνατότητα πληροφόρησης για τα προϊόντα και τις Υπηρεσίες που παρέχει ο ΕΛΤΑ, με την τοποθέτηση βιτρινών προβολής προϊόντων.

VODAFONE: Καλωσήρθατε στα καλύτερα!

Σε μια μοναδική καινοτομία για τα ελληνικά δεδομένα προσφέρει στα καταστήματά της η Vodafone. Δίνει την ευκαιρία ζωντανής δοκιμής στα 220 καταστήματα της αλυσίδας της σε όλη την Ελλάδα.

Έτσι όλοι οι επισκέπτες της αλυσίδας έχουν τη δυνατότητα να περιηγηθούν στο μενού όλων των συσκευών, αποφασίζοντας ποιο τους ταιριάζει περισσότερο, να δουν ζωντανά τα πλεονεκτήματα της τεχνολογίας 3G, ενώ παράλληλα μπορούν να βγάλουν φωτογραφίες με κάθε συσκευή και να συγκρίνουν την ποιότητα και την ανάλυση της κάμερας κάθε τηλεφώνου.

Η κίνηση της Vodafone που έχει τίτλο «Καλωσήρθατε στα καλύτερα», δεν θα είναι βέβαια η μοναδική καινοτομία που προγραμματίζει η εταιρεία για τους πελάτες της. Ο στόχος είναι πάντα ένας: Η ικανοποίηση των αυξημένων απαιτήσεων και η γνωριμία τους με όλες τις πραγματικές δυνατότητες της κινητής τηλεφωνίας.

Στο επόμενο τεύχος...

Τα ραντεβού του καλοκαιριού

- Ένας χρήσιμος οδηγός για το πώς θα συνδυάσετε διακοπές και... κουλτούρα
- Τι να αποφύγετε και τι να ρισκάρετε.
- Οι εκπλήξεις έρχονται από εκεί που δεν τις περιμένετε!
- Οι πρώτες εντυπώσεις από το μουσικό καλοκαίρι.

Ακόμη μαζί με το «ΔΟΝΤΙ»

Οριγκάμι: Μια τέχνη προσιτή όσο καμία άλλη...

Ξεχωριστές γυναίκες: Ποιες και γιατί

Κι όπως κάθε μήνα... Το περιοδικό

«πολιτιστική πρωτεύουσα»: Το 2006 πλησιάζει επικίνδυνα!

Όλη η ιστορία του ελληνικού αυτοκινήτου
στα χέρια σας!

φορητού
λεωφορείου
στρατιωτικού οχήματος
μοτοσυκλέτας
αεροσκάφους
τρένου

Ένας πολυτελής, πανόδετος τόμος μεγάλου σχήματος, 336 σελίδων που περιλαμβάνει:

- Όλα τα ελληνικής κατασκευής μηχανοκίνητα οχήματα (αυτοκίνητα, φορητά, λεωφορεία, τρακτέρ, τρένα, τεθωρακισμένα, μοτοσυκλέτες κ.ά.) της ιστορίας μας.
- Όλα τα ελληνικής κατασκευής αεροσκάφη, όλων των τύπων.
- Αναλυτική παρουσίαση των κατασκευαστών οχημάτων και αεροσκαφών.
- Ιστορικό της ελληνικής μηχανουργίας με ιδιαίτερη έμφαση στον κλάδο κατασκευής κινητήρων.
- Αρχαιοελληνική τεχνολογία.
- Όλους τους Έλληνες πρωτοπόρους της αυτοκίνησης και της πτήσης, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.
- Έλληνες σχεδιαστές και δημιουργούς.
- Σχετικές διαφημίσεις, προσπέκτους και άρθρα απ' όλη τη νεοελληνική ιστορία.
- 600 έγχρωμες φωτογραφίες ελληνικών οχημάτων και αεροσκαφών μέσα στη «ζωή» της χώρας μας.
- Πίνακες με στοιχεία παραγωγής και άλλα σπάνια δεδομένα.

Θα το βρείτε σε όλα τα καλά βιβλιοπωλεία, αλλά και **ΚΟΝΤΑ ΣΑΣ, με ένα μόνο τηλεφώνημα στο 2610 993460**

και θα φτάσει χωρίς έξοδα αποστολής μέσω courier με αντικαταβολή

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΤΥΠΟΣΑΜΑ

Πανεπιστήμιο Αθηνών & Κοιμήσιως Θεοτόκου, Καστελλόκαμπος - Ρίο, 26442 Πλάτρα
Τηλ & fax: (2610) 993.460, E-mail: info@typosama.gr • Internet: www.typosama.gr

Κεντρική διάθεση στα βιβλιοπωλεία για όλη τη χώρα:
ΚΡΗΣΤΑΚΗΣ Α.Ε., τηλ. 210 3639336

ΕΥΡΩΠΗ
ΜΕ ΤΟ Ι.Χ. ΣΑΣ

ΙΤΑΛΙΑ
από
€66
ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ*

Στην έξοδο του χωριού στρίψτε αριστερά.
Κάντε δεξιά μετά το γεφυράκι.
Παρκάρετε ακριβώς απ' έξω.
Υπενθύμιση: Αφήστε χώρο για την πανακότα.

SUPERFAST.

Ο καλύτερος τρόπος να δείτε την Ιταλία είναι με το αυτοκίνητό σας. Και κανείς δε γνωρίζει την Ιταλία όπως η Superfast Ferries. Με καθημερινές αναχωρήσεις από Πάτρα και Ηγουμένισσα για Ανκόνα και Μπιάρι, έχουμε τη δυνατότητα να σας προσφέρουμε πολλά ταξιδιωτικά πακέτα που περιλαμβάνουν εισιτήρια καθώς και διαμονή σε πολλές πόλεις της Ιταλίας, μαζί με ό,τι πληροφορίες χρειάζεστε για να κάνετε το ταξίδι σας αξέχαστο. Και, φυσικά, όσο βρίσκεστε εν πλω θα απολαύσετε όλα όσα μας έχουν κάνει γνωστούς σε όλη την Ευρώπη. Καλό ταξίδι.

**Η ημερήσια τιμή αναφέρεται σε 5 ήμερο ταξίδι συνολικού κόστους € 329 και* άτομο και περιλαμβάνει τα εισιτήρια του πλοίου, του αυτοκινήτου και τη διαμονή στο ξενοδοχείο. Η εκδρομή εξοφλείται στο σύνολο του ποσού και όχι ανά ημέρα.*

Για περισσότερες πληροφορίες, ενημερωτικά φυλλάδια και κρατήσεις, επικοινωνήστε με τον ταξιδιωτικό σας πράκτορα ή το γραφείο της Superfast Ferries: Πάτρα: 2610 622 500

www.superfast.com

Ο ΝΕΩΤΕΡΟΣ ΚΑΙ
ΓΡΗΓΟΡΟΤΕΡΟΣ ΣΤΟΛΟΣ

A Premium Alliance Member